

Kent uw dichters!

Jan Greshoff

bron

Jan Greshoff, *Kent uw dichters!* J.M. Meulenhoff, Amsterdam z.j. [1932]

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/gres002kent01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Een woord vooraf.

Vrijwel alle bloemlezingen mij bekend, dienen om des samenstellers persoonlijke opvatting van poëzie met voorbeelden duidelijk te maken. En wanneer die samensteller een boeiend man is kan daarom zijn verzameling van veel nut en beteekenis voor ons zijn. Maar wij vergeten nooit dat zijn boek, hoe belangwekkend het ook zijn moge, altijd een deel, dikwijls een zeer gering gedeelte, van de litteratuur vertegenwoordigt; en dat het deswegen veeleer dient om den verzamelaar te leeren kennen, dan om een breede schare van beginnende belangstellenden in een eerste contact met de dichtkunst te brengen.

De bundel, welke hier wordt aangeboden, is geheel buiten de voorkeuren van den samensteller om gemaakt. Het doel er van is eenvoudig dit: men wil aan hen, die *niet* op de hoogte zijn van de subtiële onderscheidingen waarmede de ingewijden hun discussies voeden, laten zien wat er op dit oogenblik aan lierdicht in de Nederlanden voortgebracht wordt. Het is een werkje voor leeken, voor het groote publiek van onbevange lezers, die nog wel wat anders dan de litteratuur aan hun hoofd hebben, maar die toch zoo nu en dan, in een rustig oogenblik, wel eens eenige regels poëzie willen lezen; en die er prijs op stellen om, zoo in het algemeen, op de hoogte te blijven van wat er in onze letteren omgaat.

Men is uitgegaan van de overweging dat er voor iederen

lezer een poëzie is, welke hem past; een poëzie, die uitspreekt wat hem nà aan het hart ligt op een toon, welke aan zijn spreektoon verwant is.

Zulk een verwantschap gevoelt men spoedig, na de lezing van slechts enkele strophen. Zij die tot A. Roland Holst gezind zijn, behoeven, om zich daarvan bewust te worden, zijn gansche oeuvre niet te bestudeeren. En zij die zich niet met Slauerhoff verstaan kunnen, bemerken dat aan de eerste regels welke zij van hem onder de oogen krijgen. Wanneer zij dan, door rechtvaardigheidszin of de noodzakelijkheden van litteraire studie gedreven, het verzamelde werk van den schrijver consulteeren, dan is het mogelijk dat zij komen tot een vollediger en een behoorlijk gemotiveerd oordeel, maar slechts zelden groeit hierdoor hun gevoel van gelijkgezindheid met den dichter. Onervaren lezers hebben dit met fanatieke litteratuurverslinders gemeen, dat zij beide, bijna onfeilbaar, intuïtief bij het éérste contact met een dichtwerk gevoelen of ‘het iets voor hen is.’ De vonk springt dadelijk of hij springt niet over. De liefde voor een schrijver, voor een dichter vooral, is bijna altijd liefde op het eerste gezicht.

Wat ik hier zeg geldt voor onbevooroordeelde, eerlijke lezers, voor hen die alleen afgaan op hun eigen reacties. Zij die op commando met een dichter dwepen, omdat hij in de mode is, kunnen buiten beschouwing blijven, want dit boekje is alleen gemaakt voor oprechte belangstellenden, die volkomen disponibel zijn en van goeden wil. De gebruiksaanwijzing is deze: neem, telkens wanneer gij, moede van de dagelijksheid, verlangt naar levensverheffing, deze collectie ter hand, blader er in tot gij werkelijk getroffen wordt door een accent dat het vermogen heeft om door te dringen tot de verborgenheid van uw wezen. Onthoudt den naam van den dichter der verzen, waarin gij uw waarheid hebt herkend, en treedt zoo spoedig mogelijk in inniger verbinding met zijn werk.

De verzamelaar wil niet anders doen dan lezer en schrijver aan elkander voorstellen. Wanneer er, bij de eerste woorden,

een begin van sympathie ontstaat, dan moeten zij op eigen gelegenheid de kennismaking verdiepen. Het spreekt dus vanzelf dat men er niet aan denken mocht persoonlijke voorliefden in het geding te brengen. Dichters, waar wij niets voor voelen, kunnen voor anderen een indringende bekoring hebben. Gedichten, welke wij geringschatten, blijken soms voor lieden die geenszins onze minderen zijn, een onschatbare waarde te vertegenwoordigen. En hoe kan het ook anders. Schoonheid is geen absolute waarde; schoonheid is een fictie, welke voortkomt uit persoonlijke gemoedservaringen, afhankelijk van bepaalde ontmoetingen op bepaalde oogenblikken. Men heeft er dus alleen naar gestreefd om zoo volledig mogelijk te zijn. Toch moet men zich niet voorstellen, dat *alle* levende Nederlandsche dichters hier vereenigd zijn. Wij hebben ons, om dit boekje niet te dik en niet te duur te maken, tot een honderdtal moeten beperken. Het zou geen moeite gekost hebben om er, bescheiden geschat, nog een honderdtal naast te vinden. Van de bijeengebrachten kozen wij een goed gedicht, een gedicht dat hen duidelijk karakteriseert en voldoende vertegenwoordigt. Voorts werd er naar gestreefd om de verschillende genres, thans beoefend, te laten zien. Daarom kozen wij van dezen dichter een ballade, van geenen een satyrisch gedicht, van weer een ander een ironische fantasie, van zijn tegenhanger een sentimenteele minneklacht. Zoo kwamen ook alle richtingen, alle scholen, alle theorieën tot uiting, zonder dat aan één ervan een waarde boven de andere wordt toegekend: poésie pure en de directste bekentenislyriek; vrije rhythmten en parnassiaansche vorm-gestrenghed; gedichten geschreven volgens de oude tradities van onze litteratuur en brutale modernismen. Van alle schakeeringen, van alle mogelijkheden biedt deze collectie een voorbeeld.

Om de bedoeling zoo zuiver mogelijk te handhaven geven wij van elken dichter één gedicht en plaatsen wij ze in alphabetische volgorde. Dat het eene gedicht omvangrijker is dan het andere wil *niets* zeggen omtrent de waarde ervan. Wie

durft beweren dat al deze kunstenaars van gelijke grootte zijn en een gelijke beteekenis voor ons geestelijk leven hebben, alleen omdat van allen slechts één bijdrage werd opgenomen, geeft blijk van te groote naïveteit of van kwade trouw. Men moet dit boek niet anders beschouwen en beoordeelen dan, gelijk de titel aangeeft, als een stalenboek, een monstercollectie. En wij denken hier aan de dikke boeken met behangselpapieren, waarin het zoo gemakkelijk te bladeren is. Al deze papieren zijn van dezelfde afmeting. En er is naar ieders smaak en voor ieders behoefte. Er zijn er in die wij mooi vinden en andere noemen wij horreurs. Onze burens echter zijn gelukkig in een kamer met die horreurs bekleed en lachen om onze keuze.

Zoekt uit.... ontdekt den dichter naar uw eigen hart.

Er zijn er honderd hier aanwezig. En onder die honderd zijn er *zeker* eenige, die op een wijze welke u aangenaam in de ooren klinkt, formuleeren wat er verborgen leeft in uw geest, in uw gemoed vooral.

Schaerbeek, Sept. 1932.

J.G.

Alphabetische naamlijst der dichters.

1. Achterberg.
2. Benoit.
3. Besnard.
4. Berge ten.
5. Bergh v.d.
6. Beversluis.
7. Bles.
8. Bloem.
9. Bourbon de.
10. Breen van.
11. Bruin de.
12. Bruning.
13. Burssens.
14. Campaert.
15. Campert.
16. Charivarius.
17. Cohen.
18. Danser.
19. Donker.
20. Doolaard den.
21. Duinkerken van.
22. Eekhout.
23. Elro van.
24. Elsschot.
25. Engelman.
26. Eyck van.
27. Gavere van.
28. Gelderen van.
29. Gericke.
30. Geuns van.
31. Gossaert.
32. Graaff de.
33. Gravesande 's-.
34. Greshoff.
35. Groot de.
36. Gijsen.
37. Haan de.
38. Herreman.
39. Hessels.
40. Hoekstra.
41. Iependael van.
42. Jong de.
43. Kamphuis.
44. Kelk.
45. Kemp.

46. Keuls.
47. Klinkenberg van.
48. Kool.
49. Kuyle.
50. Landheer.

51. Last.
52. Leeuw v.d.
53. Leeuwen van.
54. Leopold Martin.
55. Marest de.
56. Marsman.
57. Merode de.
58. Michel.
59. Minne.
60. Moens.
61. Mussche.
62. Nijhoff.
63. Nijlen van.
64. Noordstar.
65. Oever v.d.
66. Oosten van.
67. Ostayen van.
68. Pauwels.
69. Perron du.
70. Proost.
71. Reitsma.
72. Roelants.
73. Rogghé.
74. Roland Holst A.
75. Sandberg.
76. Schaaf van der.
77. Schagen van.
78. Scholte.
79. Schreurs.
80. Seger.
81. Slauerhoff.
82. Smit Gabriel.
83. Smit W.A.P.
84. Speenhoff.
85. Stoppelaar de.
86. Stuyveling.
87. Uyldert.
88. Verhoeven.
89. Vestedijk.
90. Vlemminx.
91. Voorde v.d.
92. Vooy de.
93. Vos Margot.
94. Vos Marie.
95. Vries H. de.
96. Vries Theun de.
97. Vriesland van.

98. Wasch.
99. Werumeus Buning.
100. Wijdeveld.

G. Achterberg.
Lente en dood.

De lente en de dood gaan saam,
 een vriendschap zonder vorm of teeken,
 wie aan de eene is bezweken,
 zal aan den ander ondergaan.

Wie háár ontmoette, voor de ziel
 afstand gedaan had van het bloeien,
 zal zij met zooveel licht vermoeien
 als aan geen bloem geviel.

Wie hèm vergat voordat het laatst
 uur zich voltrok in donkren nood,
 heeft zich van roos tot roos
 vergeefs gehaast.

De lente en de dood gaan saam
 een vriendschap zonder vorm of teeken,
 wie aan de eene is bezweken
 zal aan den ander ondergaan.

Uit: *'Afvaart'*.

C.A.J. van Dishoeck, Bussum.

Jacques Benoit.
Franciscus.

Heer! toen in de roes van jongelingsjaren
 Uw genade over hem kwam
 - als een hagelbui bij lentefeesten -
 hij heeft het teeken begrepen,
 hij heeft de beker gesmeten
 aan stukken,
 hij heeft de bloemkrans vertrapt,
 hij heeft zijn kleederen veracht,
 zoodat hij stond in naaktheid
 voor U en de menschen.

De wereld lachte hem uit
 en spotte: 'die zot!'
 Maar Gij, o God,
 hebt gezegd:
 'Zóó is het goed, Frans,
 kom en volg mij.'

En hij volgde U
 en zag niet om -
 en terwijl hij met U
 op de kruisberg klom,
 is in de dalen een lied vernomen
 - het klonk als een zang uit het Paradijs -

Toen kwamen velen tot inkeer
 en werden weer wijs.

Uit: *'De Gesloten Poort'*.
 Boosten en Stols, Maastricht.

Albert Besnard.**Aan F....,**

Toen steeg uw ziel tot aan uw weerlooze oogen,
Uw hoofd zocht schuchter toevlucht aan mijn borst,
En al uw weemoed en mijn vreugde wogen
Mij zwaar in 't hart dat reeds zijn wereld torst.

De maartsche nacht was mild van mededoogen
Voor wat in 't naakte bosch reeds bloeien dorst;
De lentewind had ook mijn ziel bewogen:
Wij kenden 't zeer van al wat open borst.

De weg was eenzaam dien ik kwam getogen
Al ging ik immer door de drukke straat.
Begrijpt gij hoe mijn loome schreden wogen

En 't leed waarmee het hart te zwerven gaat?
Te moede vraag ik of gij wilt gedoogen
Dat heel mijn wereld bij u rusten gaat.

Uit: *'Opstand en Wroeging'*

Boosten en Stols, Maastricht.

Willem ten Berge.
Liftboy.

De deur viel schokkend uit de wand:

en op de drempel van zijn sombre kooi
stond de liftboy
klein
en kinderlijk mooi -

zwijgend kwam ik bij hem staan,
de motor zette zwoegend aan -

Wij stegen alleen,
wij stegen hoog
met ons beide,
o, 'k wist het kind
als een engel aan mijn zijde.

Dit stijgende, dalende,
eenzame kind,
ik heb het plotsling heel hevig bemind -
mijn hart brak
om zijn lichtloos oog,
gebluscht aan de triestige wand,
en ik heb gevloekt over mijn liefdeloos land.

Uit: *'De Reiziger'*.

De Gemeenschap, Utrecht.

Herman van den Bergh.

De blinde karner.

En iedren dag, met de bescheiden zon,
was 't, dat hij rustig naar den heuvel klom
achter het huis waarlangs de wereld zong,

de blinde karner; - en men had gezet
daar neer voor hem het vat met forsche melk.
Het karblok en de stok stond op de melk....

Hij karnde. - Ginds: de hamer op den hoef.
De jongste broer las hardop in een boek.
De hond blafte. 't Uur was vol. De klok sloeg.

Hij karnde. Luidkeels riep het blok uit 't vat;
en éven schrill bij d' ophaal, hoog en hard,
als adem uit een half gesmoorden hals....

- De knaap met de sterke stem ging naar school.
Op 't binnenpad vond hij de makkers. Ook
trof hij er bij den molen, vóór de tol.

Hun lied brák door de kerselaren heen;
ze lachten om de warme vaart, waarmee
de zon hun gelukkigen mond in-scheen.

.... De jonge vrouwen uit het grijze dorp,
de vrouwen met het eerste kind ter borst:
- vrouwen met zachtgeel haar en handen kort -

zagen zijn kalmte en arbeid ongenegen
en lachten hun gezet toe: dat is leven!
Ze zagen hem, zooals men ziet een neger

die op groote muziek zijn dansen danst
 en al dansende blind is naar zijn land:
 zóó zagen hem de vrouwen van het land.

En hij? Wat deed hij als de morgen steeg
 tot aan zijn mond, en hij dien proefde? Leeg-
 de hij dien? - Wat hij dichtte? - Wat hij deed?....

Hij karnde. - Niet als een goddelijk man
 uit de legende, met verrukte hand
 water slaande, (en de baard trilde aan zijn wang,

het zondig volk wachtte en werd veelmaal honderd:
 zijn vruchtende wil sloeg; de rots werd wonder;
 't wonder stroomde; - toen leschten zich de zondaars.)

zóó voelde hij, karnen en blind, zich niet.
 En in zijn ton de melk bleef slap en nieuw
 of Middag al tegen hemel opliep.

Maar evenmin droeg hij, bij zon te middag,
 den wrok van 't dorp, en hoe daar geen gezichten
 leden 't verzet van zijn ivoren blindheid.

Hij stond er naar den eisch van 't schoone lot.
 - Soms, na den hoogsten dag, een jongen klom
 naar hem op; voor zijn spel nam hij den stok

uit handen van den karnen. Die nu lachte,
 en lachte dat bij de onmacht van zijn handen
 een koene knaap hem nam den stok uit handen;

en zacht lachende vroeg hij: 'wat 's rondom?
 wat ligt er onder zon? wat zegt de zon?'
 En de knaap die in zijn speelvreugde spròng:

‘Karner, de beek is wijn, de berg is vleesch,
de paden gaan als aadren eromheen;
groen van zon gaan de paden naar de beek

karner - de menschen, opgezette krekels,
dompelen zich in de beschenen wegen.
Groot jaagt hen op de wind, de groote veger

vóórgaand aan God....’ De knaap hield in, en zweeg.
Hoor! een vriend riep. Zijn roep ratelde breed.
De jongen - hoor! - reikte den stok.... ging heen.

- De beek werd ouder en donkerder wijn,
’t vleesch van den berg groeide, aan nachts lusten rijk,
het vrouwlijk duister in. Fijn dampend dreef

boven de beek, gerekt, de ziel der aarde.
Als stam van ’t Kruis de karner stond, zóó mager;
stil neuriede zijn verdriet, wijd als de aarde....

En toch, eens - ’t was het tweehoofdig seizoen
dat ’t woud aan zijnen bodem afstand doet
van geel en warmte, en dat gij herfsten noemt:

de kalme karner eindigde zijn dag
en de eerste maand ging blindelings en barsch
gevechten aan met den volmaakten nacht.

Toen kwam de knaap. ‘Karner, het uur is vol,
de klok slaat hongertijd. - Geef me den stok.
Voor ge nog eten gaat, geef me den stok.’

En de man: ‘Wat is van den nacht? wat zegt
de nacht?’ - ‘Karner, de nacht is een zoet hert:
het legt zich aan uw voeten, geeft zich weg

aan uwe hand die martelt; hoog gewei
draagt het den schedel uit, en het is wijs:
Wijs is de boom die dezen nacht belijdt....'

- 'En meer?' - 'Wel zestien jongen heeft het hoen;
de huifkar mist een rad....' - 'En rondom?' - Toen
behiel de knaap een rust om zich: dus vroeg

de karner nogmaals: 'En rondom?' - De knaap
knikte voor zich. - 'De maan gelijkt een paard
dat zonder ruiters is; een rood gevaar....

Men zegt: de zon is meester van de maan
en deze is niets buiten de zon; maar waar
verbergt ze nu haar stekelig gelaat,

karner? - Gij die niets ziet, ziet alles toch!
Ik wil het weten. Zegt: waar is de zon?
Waar is de zon?.... Karner, geef me den stok....'

Die gaf den stok, of hij deelde geheim
aan dezen knaap mee; en hij trad terzij.
En deze knaap dan bukte....

- Hoordet gij
die ooit gelooven deedt hoe werelds werk,
tot vastheden der wereld saamgeperst,
den sloover eindelijk in zijn hand gewerd

ondanks de zachte ramp die in hem kreunt,
ondanks de vrouw die nacht is en die heult
met moeheid en gemis - hoordet ge een Leus

uit 't krijten van dit kind-ontdekker, ziend
een zon schoon blozen in des melkvats diep:
t' avond gehurkt binnen des melkvats diep

en meegekarnd onder den kalmen stok
en schooner met de stooten zijner pols
en kuischer met de klopping zijner pols....?

‘Karner, aanmerkt de menschen, dat zij hijgen,
aanmerkt de reeks der teugellooze heilen,
aanmerkt de vezels die trotscher arbeiden....’

De karner ging de landen door. - Hij schreide -.

Uit: *‘De Spiegel’*.

S.L. van Looy, Amsterdam.

Martien Beversluis.
Zeelantaarn.

Aan den dijk, bij de meent, met de zee daarover
 op het uiterste punt, waar het al ontbreekt,
 waar de bloem is dood en het gras nog poover
 staat de muur, waar het oude licht uitsteekt,

Om alles nog sidderend saâm te prangen,
 uit den wind die versterft, uit een wereld van glans,
 gaat nog door den wrevel van ruit en stangen
 de kleine muziek als een trommeldans.

In de laatste vlagen die aan ons klampen,
 waar het land is één kleur en de zee is één lijn,
 wat zouden wij anders, verlatene lampen,
 dan driftigen onder de hemelen zijn?

Ginds varen de schepen, de zeeke, de snelle,
 die bonzen in schuim en die weten de reis.
 Hun roeren staan recht en hun zeilen ontzwellen
 zich hoog en almachtig tot zingende wijs.

Ginds, vast staan de torens, die luien en wijzen
 te midden wat bruisend is, trotsch en bewust.
 En wolken gaan onder en wolken verrijzen
 er stapelend tusschen als wanhoop en lust.

Maar hier, aan het einde, verlatene halte,
 (wat oude muziek aan verbrokkelden muur)
 staan wij voor den hemel als laatste gestalte,
 en worden doorhuiverd en tillen nog vuur.

Uit: *'Canzonen'*.

Van Loghum Slaterus, Arnhem.

Dop Bles. In Holland.

Waar is de deur die openslaat
 en welkom wacht in stemgeruisch? -
 waar is het hart dat opengaat?
 het was zoo vroeg, het is zoo laat!
 .... een eigen haard, een eigen huis....
 In Holland staat een huis.
 In Holland staat een huis.
 Ik was een kind
 zoo welgezind,
 een kind, dat alle dingen mint:
 een broze vaas vol wenschen,
 ik wilde minnen menschen....
 de menschen bleven thuis
 in huis....
 In Holland staat een huis.
 In Holland staat een huis
 met vensteren en deuren
 in stille smalle straten,
 ga vrij er langs, maar klop niet aan,
 want kloppen zou niet baten.
 Dat zij, die hongeren en treuren
 stil gaan en heel gelaten
 voorbij de dichte deuren,
 waar keukens zijn, die geuren....
 en droomen van een eigen thuis:
 In Holland staat een huis.
 Waar is de deur die openslaat
 en welkom wacht in stemgeruisch? -
 waar is het hart dat opengaat?
 - het was te vroeg, het is te laat! -
 Klop en men geve....: niemand thuis!
 In Holland, in Holland,
 In Holland staat een huis.

Uit: *'Parijsche Verzen'*.

C.A.J. van Dishoeck-Bussum.

J.C. Bloem.
Grafschrift.

Een naamlooze in den drom der nameloozen,
Aan de gelijken schijnbaar zeer gelijk,
Door geen vervoering stralend uitverkozen
Tot heerschen in een onaantastbaar rijk.

Wie van die hem vergaten of verdroegen
Ontwaarden uit hun veilige bestek
De schaduw van twee vleugels, die hem joegen,
Den fellen klauw in zijn gebogen nek?

En nu, na het begeerde, het ontbeerde,
Na de onrust en het levenslang geduld:
Een steen, door 't groen gebarsten, en verweerde
Letters en cijfers, die de regen vult.

Uit: *Media Vita*.

Joh. Enschedé en Zonen, Haarlem.

Louis de Bourbon. Poverito.

I.

Gedenk, o Heer, dat één die U niet kende
maar groot verlangen droeg naar al Uw schoon
geen rust genoot in rookende tavernen
en afstand deed van heel zijn aardsche loon.

Geen rust genoot en wijl hij groote liefde
moeizamer meedroeg op de straat
en in het huis, waar al gebeuren griede
zijn groot gemoed en bovenaardschen staat.

En was verwonderd, niet om menschenoogen,
want daarin vond hij zooveel laffen hoon
of voorgewaande vriendschap, snel bedrogen,
die treurnis neerwierp in zijn woon.

Maar om Uw kleine dingen, die niet weerden
zijn bruisend hunkeren met valschen schijn,
waarom hij stil werd en in stilte eerde
de ijle droefheid van hun aardsche zijn.

Zoo was het, dat de dingen hem begrepen
en hem vertrouwden, zonder angst
dra ruw te worden aangegrepen,
en zooals glazen, die, van allen 't bangst

neervallen uit de handen van de menschen
in scherven liggend, ziek, alleen,
nu om *zijn* liefde gingen wenschen
te leven, als zijn mildheid hen bescheen.

En droeg hij medelijden met de boomen
die, koortse-trillend hier zijn neergesteld
door U, om nimmer te ontkomen
aan hunkering naar almachts oergeweld.

Hen was hij zeer verwant; in zilvren nachten,
wanneer de menschen slapen in hun bed
of bij bitteren drank en weelde het verzachten
oproepen van dof en ongetemd verzet,

ging hij tot hen, waar zij in groote bosschen
tezamen, maar nochtans in enkelheid
armen heffend, U smeeken te verlossen
de wereld van zoo groote eenzaamheid.

Toen wist hij, dat hij U niet vinden
zoude, in deze wereld, op dit land,
Uw stem niet in meedoogenlooze winden
en niet in zeegeruisch aan 't gele strand.

II.

Zoo ging hij heen en kwam door vele landen
en vroeg aan vele sterren het bescheid
van wegen, die naar Hem belanden,
die maker is van aarde en van tijd.

Somwijlen, moe van waken en van zingen.
heeft hij gerust temidden in het veld
en heeft aan bloemen, vogels, dingen
zijn langen tocht en groot verdriet verteld.

En wanneer soms in steden hem de menschen
spraken en noemden bij den naam:
'Poverito, zoekt gij naar God? de grenzen
zijn uitgewischt van zijn bestaan'.

Dan droegen hem zijn voeten over wegen
 ver van hun hate lachen en gespot,
 zij droegen hem het licht der wereld tegen,
 zij droegen hem nabij den tuin van God.

Hij hoorde lang den slag niet meer van hamers
 in smidsen, noch van anderen het gepraat
 roezig in muffe rook van binnenkamers
 waarin de brand van aardschen wellust staat.

Maar eenmaal sloten wolken om zijn schreden
 en angstig tastte hij het donker af,
 dat, vastgezogen aan zijn kille leden,
 hem meetrok in een grondloos graf.

En eindelijk weer opgeheven, meegedragen
 uit kolken, zwart en grimmig-diep,
 vond hij zijn ziel, die, moe van vragen,
 donker in het verweerde lichaam sliep.

Dan zag zijn blik het land, het wonder-schoone
 met luchten violet, met boomen blauw,
 waarin zijn oogen en zijn handen bleven wonen,
 verrukt van zilver-koelen dauw.

III.

Hij sprak: Almachtige, ik breng U overschot van leven,
 grimmig verdaan in zoeken naar Uw woord
 dat rust aan grootste hunkering wil geven,
 in eenzaamheid langs stad en kust verdoold,

verbannen uit den kring der bannelingen
 zwervende staag en vindend niet dan smart
 in boomen, bloemen, stervelingen
 en meest in eigen, donker hart.

Wie zijt Gij, die ons leven in Uw handen
almachtig houdt, maar uit Uw hart verstoot?
Ik, Poverito, trad in uwe landen
en vraag Uw wezen of een snellen dood.

Almachtige, ik had geen lief, geen aardse wenschen
ontbering was mijn smal gebied;
ik zocht U doelloos in de menschen,
maar in de menschen zijt Gij niet.

Ik zocht U in de landen, op de zeeën,
in boomen, dieren, bloemen, wind,
maar alle dragen ongetrooste weeën
en geen ding, dat zijn Vader wedervindt.

Ik ben het, Poverito, Uw geschapen wezen
in blind verlangen naar Uw tuin gerezen!

.....
En uit den hooge klonk een hooge stem:
'Poverito, Ik ben die ben.'

Uit: *'Zwerving'*.

A.A.M. Stols, Maastricht.

Leo van Breen.

Ina Boudier-Bakker.

Zij klopte, en de deur ging langzaam open,
 een weinig aarzelend, alsof ze niet
 wou wijken van het pralende gebied
 dat tans in boekvorm oov'ral is te kopen.

Het leven van de Amsterdamse heren
 en joffren is tans muurvast vastgelegd
 in vele bladen druks - Het zij gezegd:
 men leest er uit, hoe alles kan verkeren.

Blonde en bruine, magere en dikke
 omes en nichten, Ahnengalerie.
 Een smeūige familie-potpourri
 (vriend Tauber staat zijn mond al af te likken)

maar toch héél aardig. Boeiend ook. Vergeet er
 toch niet het vele werk dat moest verricht
 vóór dat een opoe/pa groeide' uit elk wicht.
 Het is alleen: Couperus deed het beter.

Hoera, Hoera! De Nutsdepartementen
 hebben nog nooit zo'n rijke dis gehad;
 En vreten zich àl kwebbelende zat
 aan deze reuze-pudding met véél krenten!

Uit: *'Lyriese portretten'*.

A.A.M. Stols, Maastricht.

H. de Bruin.**Uur van vertrouwen.**

Werd ooit de kameraadschap zoo gerust,
met zoo naieve innigheid ervaren,
als eens, een avond toen we samen waren
in schemering? Was 't niet een onbewust

als uit een open zee wegdrijven naar een
stil water? Spelevaren op de kust
van Kinderland? Een vrij naar hartelust
opnieuw beleven onzer jongensjaren?

Ik weet dat, nu w'eens waarlijk opgeheven
boven de schijnvertooning en den schroom
uit één verlangen hebben saâm geleefd

in de vertrouwde sfeer van dezen droom,
wij d'overweging hebben prijsgegeven,
of ons diep hart voortaan geheimen heeft.

Uit: *'Het Ingekimde Land'*.

U. Mij. Holland, Amsterdam.

Henri Bruning. De lantaarn-opsteker.

Hij is een kleine, oude man:
hij doet mij aan Zacheus denken.
En werd ook die niet, toen de Meester kwam.
een dier geringen die wij nooit gedenken.
* * *

Langzaam, over en weer, en iedere avond, gaat
van paal tot paal, van straat tot straat
zijn sjofelheid:
die ziet niet op, die ziet nooit op:
zijn arbeid is gering en in een poovre wijk,
maar schamelst 't aandeel aan het grote leven.

En hij weet niets van 't zachte beven
der blijde kleine lichtjes die achter hem ontluiken:
zijn arbeid is gering: nooit was hij voor iets anders te gebruiken.

Even ziet hij omhoog als hij de lamp aantrekt
- daarna zakt weer zijn hoofd omlaag.
Hij niet,
en niemand ziet,
hoe 'n ogenblik het licht
stil om zijn schouders vlaagt.

Hij is een kleine oude man:
'n jongen achter hem blaft
'sjok-sjok-sjok'.
Hij, in gedachten, altijd in gedachten, loopt met zijn lange stok
als 'n oude patriarch met zijn staf:
zijn hand omklemt hem blij en zacht,
zijn oog genegen en afwezig lacht.

Uit: *'De Tocht'*.
In Eigen Beheer, Nijmegen.

Gaston Burssens.**Regen.**

In de regen zonder regenscherm
tussen een zwerm van regenschermen.

De regen plast
maar na regen komt zonneschijn
want de concurrentie
verbeurt geen beurt
te gepaster intentie
en huist in alle huizen
een zwerm van vledermuizen

Als de regen
op uw wegen
als een zegen
plast
lopen in de regennachten
verliefden met zelfmoordgedachten
schuwen het licht van de boulevards
schuilen in een kerkportaal
waar een elektrische kaars
boven het gewijde water
de diepte peilt

want al wat glanst heeft diepte
en is de regennacht zo diep
regen beglanst materie
mizerie
mysterie
want wordt de deugd niet gemeten
aan de maat
van poudre-de-riz
op het vermurwend gelaat

verlepte garderobe
onder doffe schijn van elektriese globen
ontfermen ontfermen
en glanzende regenschermen

Als de regen druipt
van de dakgoot
van uw hoed
behandel dan de dieren goed
want heil en zegen
brengt de regen
op uw wegen
en in uw huis
een vledermuis

Uit: *'Klemmen voor Zangvogels'*.
Avontuur, Wilrijck.

Alex Campaert.**Fancy fair.**

My Baby-Rose het is al laat,
de zon is ijler dan de maan,
maar ga niet vóór mij hiervandaan,
ik ben in kennelijken staat.

De lampen zweeten oliegeur.
en daarom is het hier zoo guur.
Ben jij te koop of slechts te huur,
tegen den prijs van zwoel odeur?

Streel deez' dunnen balonnenwang,
het is een amoureux gevoel;
de opbrengst is voor een goed doel,
al is het middel wel wat wrang.

My Baby-Rose, je kent mijn staat,
maar ga niet vóór mij hiervandaan.
De zon is ijler dan de maan,
doch wanhoop niet, wij zijn paraat!

Ongebundeld.

Jan R.Th. Campert.
Het gericht.

Ik heb mij zwijgend neergelegd:
 een eenzaam mensch en anders niet,
 een hart dat van verlangen wars
 de dingen scherp en helder ziet
 en feilloos weet dat een gericht
 zich nu voltrekken gaat voorgoed
 - een onvermoede stilte en rust
 wordt heerschend over ziel en bloed.

Van alle leven afgewend,
 van vreugd' en aardsche vrees ontdaan
 zie ik hoe achter 't zwarte raam
 twee fonkelende sterren staan;
 van zulk een wit, doordringend licht
 werd nimmer hier een ziel gebrand,
 ik moet mijn oogen sluiten in
 de kleine schaduw van mijn hand.

Zoo lig ik blind en hulploos neer
 en hoor hoe in den nacht de wind
 zich langzaam uit zijn slapen heft,
 zijn breideloozen tocht begint
 en als een donkren onderstroom
 die kreunt in dit rumoeren mee:
 het dreunend-sombere relaas,
 de monotone stem der zee.

Mijn handen beur ik van 't gelaat
 en tast alsof nabij gevaar
 rondom mijn liggend lichaam sluipt,
 alleen ik weet niet wèlk en waar;
 ik grijp - maar hoonend tart de wind,
 een schaduw vlerkt langsheen den wand,
 en huivrend hoor ik onder mij
 het snerpend, krakend ledikant.

En mij bevangt alom en groot
een angst, een vreezen onverwacht,
als een getrapt en rillend dier
schuil ik in dezen norschen nacht
en weet nog niet waarom de rust,
die heerschte over ziel en bloed,
verzwolgen werd zooals het zand
door den veroverenden vloed.

Als een die smeekt zoo keer ik mij
naar waar de witte sterren staan -
twee oogen die ik heb gekend
zien mij vijandig, starend aan,
en als in een visioen onthuld
herken ik, doodelijk-bevreesd,
't gelaat van een, die lang geleên
de liefste makker is geweest.

En overal waar ik mij wend,
als een afgrijselijk verhaal,
zie 'k andere oogen spreken weer
eenzelfde onmiskenb're taal,
aan zoldering, aan vloer en wand,
zij naderen en worden groot,
befloersde oogen, oogen stâr,
en elk oog dreigend als de dood.

Ik tracht te weren hun geweld,
en heb mij siddrend opgericht
en strijd, maar zwijgend en verwoed
beheerschen zij het helsch gericht,
dat aanhoudt heel den langen nacht
totdat ik, moe-gevochten, zwicht,
gemarteld op mijn knieën stort
en bid.... voor 't eerst wellicht.

- De ochtend schijnt al door het raam
en langzaam hef ik mijn gelaat
en richt mijn blik naar waar ik weet
dat een beminde beeltnis staat
en dèze neem ik in mijn hand;
de woorden zijn al lang vergaan,
voor wie ze zijn bedoeld, die heeft
geen woord van noode om te verstaan.

Ongebundeld.

Charivarius.
(G. Nolst Trenité).
Het eene noodige.

Mijn jonge, slanke, blonde knaap, vol jeugdig' idealen,
 Ga nu in 't heerlijk lenteweer langs veld en wegen dwalen,
 En droom, gij dichter, die gij zijt, en schrijf uw poëzie,
 Laat zich ontplooiën uw talent, uw zin voor harmonie,
 Bezing der nachtegalen slag, 't gezang der leeuwerikken! -
Nei, ik mot na de ruizemets, na de ruizekorkerkikken!

Mijn jonge, slanke, blonde knaap, gij, die u kunt verheffen
 Op vleugelen van de muziek, gij, die ons weet te treffen,
 Te roeren door uw zachte kunst, aangrijpend door de macht
 Van uw gezang, uw snarenspel, met onweerstaanb're kracht,
 Zoolang het tijd is, speel of zing om 't harte te verkwikken! -
Nei, ik mot na de ruizemets, na de ruizekorkerkikken!

Mijn jonge, slanke, blonde knaap, gij, die tooneel kunt spelen,
 Ontwikkel deze gave Gods, begunstigd boven velen.
 Gij voelt de vreugde van het spel, van 't spel en van het woord,
 Wanneer de zaal u gade slaat, en naar uw klanken hoort,
 Wanneer ge nu eens zacht ontroert, en dan weer fel doet schrikken -
Nei, ik mot na de ruizemets, na de ruizekorkerkikken!

Mijn jonge, slanke, blonde knaap, uw vader is verslagen,
 Omdat gij nimmer werken wilt, en hij van dag tot dagen
 U aanspoort, vraagt, bedreigt, bezweert te werken, zooals hij,
 Om eens uw plaats u te verov'ren in de maatschappij,
 Doe wat hij zegt, en leer u naar zijn reed'lijk' eischen schikken!
Nei, ik mot na de ruizemets, na de ruizekorkerkikken!

Mijn jonge, slanke, blonde knaap, uw moeder ligt te sterven,
 Moet zij de laatste dagen droef uw zonnig aanschijn derven?
 Ga, troost de kranke, koel haar 't hoofd, dat van den koortsgloed brandt,
 Zit aan haar sponde, spreek haar toe, streel haar de rimp'le hand,
 vertroost de stervende, verlicht haar laatste oogenblikken....
Nei, ik mot na de ruizemets, na de ruizekorkerkikken!

Uit: 'Ruize Rijmen'.

H.D. Tjeenk Willink, Haarlem.

L. Ali Cohen. De offer-boot.

Een lange sampan dobbert ergens op den oceaan,
Een sampan op den Stillen Oceaan....
En zoekt de zielen van zes visschers, in een storm vergaan,
Opdat zij niet verloren zullen gaan -

Zij waren onderweg naar Honoloeloe met hun boot,
Maar kwamen nimmer in de haven aan -
Daarom voer bloemversierd een sampan voor den dood
Na veel gebeden uit die stad vandaan.

Versierd met bloemen en beladen met sandalen
En vruchten, water, en zes toba's met
De oude spreuken - die behoeden voor verdwalen -
Waarop de dooden-namen zijn gezet,

Zoo stond de sampan eerst gereed voor de gebeden
Der menigte in kleurig treurgewaad,
En nam het afscheid van der wereld werkelijkheden
Als een die eigen leven offren gaat -

De doode visschers werden elk herdacht, dan galmden
Gezangen, en gebeden rezen plechtig-luid,
En toen de klokken beierden, de wierook walmde,
Voer op een groote boot de offer-sampan uit....

Acht kilometer ver in zee, tot waar het kleine zeil
Den wind kon vangen - en te water ging
Het onbemande bloemenscheepje voor het zielenheil:
Een paradisiaal maar machtloos ding -

De bloemen-sampan dobbert ergens op den oceaan,
Een offer op den Stillen Oceaan....
En zoekt de zielen van zes visschers, in een storm vergaan,
Opdat zij niet verloren zullen gaan -

Uit: *'Suggesties'*.

Em. Querido, Amsterdam.

J.G. Danser.
Weeldes herdenking.

Ter stad gekeerd herdenk ik blij de weelden
Der donkre heide, breed en eindeloos,
Van 't hooge bosch waar reeds de blâren geelden
En van de dreven die mijn dolen koos.

Iedere dag, of zon en geur mij streelden
Of dat de regen viel, stil-troosteloos,
Was vol van vrede en droomen die me omspeelden
Als vlinders soms een teer-ontbloeiende roos.

En in den nacht, wanneer het vreemde duister
Mij met zijn broze sluiers had omhangen,
Onvatbaar-vaag en fijn als ijle dauw,

Dan was mijn ziel vervuld met zoet gefluister
Van liefde en teêrheid en een zacht verlangen
Ontbrandde in mij naar 't lichaam eener vrouw.

Uit: *'Gedichten'*.

C.A.J. van Dishoeck, Bussum.

Antonie Donker.
(N.A. Donkersloot).
Wenn nur ein Traum das Leben ist....

Het werd mijn droom in 's werelds kring
 volkomen zorgeloos
 een schelp te zijn, een suizend vuur,
 een rank, een wilde roos,

onkundig van geluk en leed,
 van plan en overleg,
 het stuifmeel dat de wind verwoei,
 lichtzinnig langs den weg,

een vlinder op een lelieblad,
 de vleugels bijna dicht
 en trillende een oogwenk eer
 zij opgaan in het licht,

een dauwdrop en een sneeuwkrystal,
 een smetteloze wolk,
 een zonnestraal zoo flitsend als
 een wit geslepen dolk,

een vogel en een varen en
 een held're beek in 't woud,
 in het rivierbed een nog on-
 gewonnen korrel goud,

de wierook en de myrrhe, en
 het ruischend requiem,
 doch schuldeloos en onbevreesd,
 de lout're, pure stem -

Alleen een mensch droomt zoo vergeefs,
 ontwaakt zoo moedeloos,
 een vreemdeling voor schelp en vuur
 en rank en wilde roos.

Uit: *'Grenzen'*.

Hyman, Stenfert Kroese en van der Zande, Arnhem.

A. den Doolaard.**(B. Spoelstra).****De ballade der gestorven landloopers.**

Zwervenden langs de rauwgebeten wegen,
 Waar plassen spiegelden een wilde maan,
 Droomend het droge mos der heuveln tegen
 Als nog in 't slijk Uw murwe zoolen gaan;
 Zon zal het dras doen drogen en vergaan
 Uw sporen zullen zijn op mos en wegen;
 Op andre zwervers schijnt een eendre maan
 Wanneer uw voeten zijn voorbijgegaan

Naar 't land waar wolken wit zijn langs de wegen.
 Gij die het droog herbergzaam stroo versmaadt
 En in verjaarde blaren 't lijf gaat strekken
 Als 't land verzonken onder sterren staat;
 Tot door de takken heen de storm komt lekken
 Die sterren dooft, en nat maakt Uw gelaat;
 Eens zal ten nieuwen dag geen zon U wekken
 Als 't blarenleger wit van winter staat
 Rondom de plek, die 't koude lijf kwam dekken.

Die vuistelings verslindt de brokken brood,
 En blindlings bukkend op versleten knieën
 Uw haren nat maakt, slurpend uit een sloot;
 Voor U zijn regenboog en avondrood;
 Geen hoeft den weg u wijzen, als de knieën
 Kil zijn van dauw, en wit uw lippenrood;
 Kaken, die maalden 't bitter bedelbrood
 Liggen verstrakt, nu 't leven heen ging vlieden
 Met 't sterflijk lachen, dat het lijf ontvlood.

Gij die nog zorglijk over de aarde liep,
 Vol vreeze voor een God, die blind kan toornen,
 Wellicht zijt gij toch tusschen de uitverkoornen,
 Maar antwoordt dit, wanneer zijn stem U riep:

‘Gij, die de wijde horizonnen schiep,
 En mij de drang gaf om hun roep te hooren,
 Nooit stond mijn nek gebogen naar de voren:
 Zon, wind en wolken waren mijn bezit.

Gij die geen rust mij gunde, wilt mij hooren:
 Uw nachtkou kwam mijn slapen huivrend storen,
 En 'k stal en loog, maar bleef de aarde trouw:
 Uw hemelwind blies mijn geweten wit.
 Ik wiesch mijn oogen in Uw morgendauw,
 Onder mijn drinken werden waatren blauw;
 Moe zijn mijn voeten nu, van 't loopen rauw;
 Laat nu tot loon geen steen hen meer doorboren.’

Prinsen, die hier op aarde werd versmaad
 Omdat gij 't lijf in greppels neer woudt vlijen,
 De zon op lippen en verzengd gelaat
 Brandmerkte U met een vorstlijk vrijgeleide.
 Wie eenmaal achter 't zonvuur zwerven gaat
 Kan liefde niet tot vasten stand verleiden;
 Liefde is bitterder dan bedelbrood,
 Sneller dan zonnevuur, harder dan dood;
 Want de eerste kus is bitter reeds van 't scheiden.

Wilt mij, als de aardsche droomen zijn gedaan
 Omhoog Uw helder vrijgeleide geven;
 Liefde en horizonnen hing ik aan
 In blindelings beminnen van dit leven;
 Nooit kon ik Liefde's hinderlaag ontgaan,
 Nimmer der horizonnen roep weerstaan,
 Want machtiger dan ik was steeds het leven;
 Wilt daarom mij Uw vrijgeleide geven.

Uit: *‘Vier Balladen’*.

A.A.M. Stols, Maastricht.

**Anton van Duinkerken.
(Willem Asselbergs).
Sinte Jehanne d'Arc¹⁾.**

Sinte Jehanne d'Arc spreekt in den hemel tot den Vader:

Geef mij het vuur weerom
en 't gapende gemeen,
de geile schennis Uwer engelse soldaten,
en gans het laf en dom
en geesteloos bedrijf van wie aan mijn gewezen
hun overwinning maten.

Ik wist mij maar Uw kind
en vroeg geen recht
dan 't eenig recht, dat ik U moest bereiden;
dies waart Gij welgezind
en gaaft voor Frankrijk's koning, Uwen knecht,
mij vrijgeleide.

'k Erkende nimmer goed
dan Uw bevel
en voor mijn ziel de kracht, dit te verdragen;
geen troost heeft mijn gemoed
omlaag aanvaard dan voor Uw Goddeliken wil
te mogen wagen.

Thans echter smee ik U
om recht en wraak.
Gij zaagt Uw Zoon gehoond voor dertig zilverlingen,
drie pagina's van 'Nu'
bieden vandaag voor eendre Judas-taak
dezelfde dingen.

Gun niet het dubbel deel
voor minder kwaad,
laat Querido geen zestig pop betalen
omdat een veel
minder oorspronkelijke geest dan Judas al diens haat
in 't hollands wou vertalen.

Ik vraag voor deze man
 geen andre pijn
 dan een geringe Judas-loon-verlaging,
 daar hij niet scherper kan
 voelen dat er nog goddelijke wetten zijn
 dan door zo'n plaging.

Cochon had niet veel geest
 en droeg terecht
 zijn naam, maar nooit heb 'k tegen hem gebeden;
 beminde ik Frankrijk meest,
 steeds had ik liefde voor mijn vijand in 't gevecht
 doch, Heer, verhoor mij heden:

Geef mij het vuur weerom
 en 't gapende gemeen,
 de geile schennis Uwer engelse soldaten,
 liever dan 't laf en dom
 geveinsde medelij van wie om mijn gewezen
 zegt U te haten.

Uit: *'Lyrisch Labyrinth'*.
 De Gemeenschap, Utrecht.

Eindnoten:

- 1) 'De lieve Heer, die schuldig staat aan het drama van Jeanne d'Arcs leven, is geen aanbiddelijke godheid, maar een sadistische demon, een verraderlike intrigant, een trouweloos tiran.'
 A.M. de Jong in 'Nu'.

Jan H. Eekhout.
De waanzinnige.

'k Heb hard om God gebeden, en Hij kwam -
Drong plots zich driftig in mijn felle zinnen
Als wilde Hij in mij opnieuw beginnen
Zichzelf, nu het al losbrak uit den ban
Van een zoo groot, roofzuchtig haast, beminnen -
Sindsdien laait onophoudelijk in mij van
Zijn vreemd Bestaan de folterende vlam,
Doch kan Hij mij, noch ik Hem overwinnen -

Eén was die zag hoe Hij in mij ging wijken,
En daarom bracht men God en mij te samen
In dit grafnauw en beendernaakt vertrek -

Hier zullen vechten wij tot wij bezwijken,
Gillend verward dooreen elkanders namen,
Scheldend elkander schaamteloos voor gek.

Uit: *'Doolagiën'*.

A.A.M. Stols, Maastricht.

H. van Elro.
(Roel Houwink).
Moederschap.

Over de rijke welving van haar schoot
houdt zij de klamme handen loom gevouwen
en zit binnen den voorhof van den dood
gelaten neer in heilig zelf-beschouwen.

Van hart aan hart de teêre dubbelslag,
de blinde bloedklop der gespannen wanden:
zij voegt haar smarten tot een smallen lach,
waarin haar vreugdetranen donker branden.

Maar om haar wordt de wereld van kristal
en zichtbaar wat het diepste lag verscholen,
tot stilte-bloemen bloeien overal,
waar harer oogen luwten schuchter dolen.

Uit: *'Madonna in Tenebris'*.

Hyman, Stenfert Kroese en Van der Zande, Arnhem.

Willem Elsschot.
(Alfons de Ridder).
De bedelaar.

Ik word van lijf en leden veel te zwaar
om nog bij 't volk erbarmen op te wekken.
Toch kan 'k mijzelf niet lang en mager rekken,
noch kan dat iemand anders, is 't niet waar?

Een apotheker geeft mij altijd pillen,
in plaats van geld: 't zijn pillen voor het vet
dat zich meedoogenloos heeft neergezet
in dikke lagen, op mijn buik en billen.

Geen medicijnen brengen echter baat,
noch zweeten, vasten, biechten of novenen;
zij doen mijn vet niet smelten, maar versteenen.
Kom hier en voel, Mijnheer, en geef mij raad.

Als 't God belieft, dan wordt het dertig jaren,
aanstaande Paschen, dat ik voor mijn brood
de hand reik en mijn schamel hoofd ontbloot.
Maar wie kan Zijn beschikkingen verklaren?....

Ongebundeld.

Jan Engelman.
Maria te Canne.

Tusschen Eben en Canne steeg een kuische maan:
dit is het uur dat Maria moet gaan

over de heuvels, in den zachten val
en witte slaap van het schemerdal.

De peppels trillen, een oeroud lied
zingt de snelle beek tusschen bloemen en riet.

Daar rijst zij over de zwarte kling
als een ster die haar eigen stralen ving:

een zilveren vlam voor de mergelgroeve,
een witter droom dan een witte hoeve.

Haar voeten zijn liefelijk in de dalen
als duiven die door den schemer dwalen.

In een slanke band van violieren
laat zij het rijke hoofdhaar zwieren,

het gelaat leliestil. Op de zuiv're schaal
van haar kleine hand zingt een nachtegaal

en het rankste hert aan een band van zij
danst voor haar uit op de bloemenwei.

Bij den driesprong kust zij de vurige wonden
van haar Zoon, die gekruist werd voor mijn zonden:

de nagelgaten zij worden rozen
die purperdiep in het maanlicht blozen.

Zij schudt de boomen, een roode regen
van appelbloesem valt op de wegen.

En recht op mij aan - maar niet voor mij -
lachende, zwevende gaat zij voorbij,

den boomgaard in waar een droomend kind
op de helling slaapt en den hemel vindt.

Zij legt het de lichte handen op,
het kind staat zingend en stralend op,

voor die zuiverheid houdt zij buigend klaar
de zachte wieg van haar armenpaar

en over de schietbeek, de waterval
voert zij het ijlende uit het dal.

‘Moedermaagd’, smee ik, ‘die zóó bemint,
zoek in mijn schamelheid naar het kind,’

en loop haar na, een laatste maal
hoor ik de zang van den nachtegaal.

In de zwarte mond van de mergelgroeve
stuift zilveren licht. Bij de witte hoeve

staat een schuldig man die haar Zoon bedroog:
tusschen Eben en Canne stijgt de maan omhoog.

Uit: ‘*Sine Nomine*’.

De Gemeenschap, Utrecht.

P.N. van Eyck.
De tuinman en de dood.

Een Perzisch Edelman:

Van morgen ijlt mijn tuinman, wit van schrik,
 Mijn woning in: 'Heer, Heer, één oogenblik!

Ginds, in de rooshof, snoeide ik loot na loot,
 Toen keek ik achter mij. Daar stond de Dood.

Ik schrok, en haastte mij langs de andre kant,
 Maar zag nog juist de dreiging van zijn hand.

Meester, uw paard, en laat mij spoorlags gaan,
 Voor de avond nog bereik ik Ispahân!' -

Van middag - lang reeds was hij heengespoed -
 Heb ik in 't cederpark de Dood ontmoet.

'Waarom', zoo vraag ik, want hij wacht en zwijgt,
 'Hebt gij van morgen vroeg mijn knecht gedreigd?'

Glimlachend antwoordt hij: 'Geen dreiging was 't,
 Waarvoor uw tuinman vlood. Ik was verrast,

Toen 'k 's morgens hier nog stil aan 't werk zag staan,
 Die 'k 's avonds halen moest in Ispahân.'

Ongebundeld.

Marnix van Gavere.
(Fernand Pauwels).
Elegie.

Chili.

Perez kwam vandaar,
 Mijn ouwe lieve schoolkameraad;
 En mijn onbekende vriend
 Domingo Gomez Rojas
 Stierf er met wat zon op zijn gezicht.

.....
 Hij stikte in stofbeladen folianten;
 Hij schreef zijn oogen vol
 Met namen op A en O,
 Domingo Gomez Rojas.
 Zijn moeder gaf de vogels te eten;
 Zijn jonge broer reed op zijn knie;
 Domingo Gomez Rojas zong het mooie leven
 En stikte in folianten.

Op de hoeken der straten blonk zijn gezicht;
 Bij avonden dat stemmen helder opklinken
 Was hij in de achterbuurten,
 Joelde met de jongens
 En de vrouwen verdroomden de nachten om hem.

‘Domingo’, begroetten zij hem, ‘Rojas’,
 ‘Waar is het geluk?’
 En zijn glimlach zei:
 In U en in mij,
 In de liefde van ons allen.
 Hij mikte op de harten wijl hij wist.

.....
 Omdat, wijl hij 't leven peilde
 Hij uit liefde al vergat,
 En wijl hij schreef

Zijn hart te vol bezat;
 Omdat, wijl hij sprak,
 Zijn hart op zijn lippen lag,
 Werde de gevangenis zijn tehuis
 En de dood zijn gezelschap.

O Tak vóór 't raam,
 Duizendmaal bekeken en altijd nieuwe vreugd;
 O Deur der gevangenis
 Welke niet eens een naderende stap verwacht,
 En de trage slag der eeuwigheid
 Die in 't hart nog luttel wacht.

.....
 Plots viel een schot,
 En door zijn hart joeg
 Fabriekgefluit en scherp gezang
 Als van scharen die marcheerden in de straten:
 Zijn hoofd was als in 't raam gemetst.
 Zóó vonden zij hem in zijn cel,
 Beweegloos,
 De verwachting in zijn hart getast
 En 't rytme van de schoonst-gedroomde wereld
 Naar zijn hoofd gerezen.

.....
 O Domingo Gomez Rojas,
 Uit het verre land van Chili,
 Zinn'loos stierft gij met wat zon op uw gezicht.

Uit: 'Gedichten'.
 Steenlandt, Kortrijk.

Jaap van Gelderen. Noodklok.

Europa vernietig Japan!
 Nu! nu het nog kan.
 De zuivere wil van uw blanke gewest,
 het sap van uw zwellende vruchten,
 uw wuivende wolkige luchten,
 uw vrouwen van 't wetende west,
 herinner u wel:
 't is al op het spel
 gezet van de Aap en de Man.
 Europa vernietig Japan!

Eens heeft er een klok door Europa geluid,
 er heeft een heraut getrompetterd,
 - en ze zeiden, de man die daar schettert
 is een komediant en een ijdelruit -
 die schalde de banroep der levenden uit:
 'Beschut, Europa! uw heerlijkste goed,
 de barnende bron van uw bruisende bloed!'
 - en ze zeiden, de man die daar bralt door 't land
 is een ijdelruit, een komediant -
 hij zag hoe de roode zon kwam gerezen
 aan 't strand van de vele, zoo vele, Chineezzen,
 hoe ze kwamen gegleden van d'overkant,
 en kropen met speren en sabels aan land.
 Hij zag, en hij sloeg zich de pralende borst,
 en riep: 'Zie! ik zie!' - en ze zeiden: Hansworst!
 kom niet zoo parmantig gehuppeld. -
 Ze hebben hem doodgeknuppeld.
 De gelen waren tevreden.
 De gelen kwamen gegleden.

Europa vernietig Japan!
 Nu! nu het nog kan.

Uw stormende wildheid
 wassender jaren,
 de koelte' uwer klare
 vergevende mildheid,
 uw trouwe van man jegens man,
 herinner u wel:
 't staat al op het spel.
 Vernietig Japan!

Eens heeft er door Rome een klok geluid
 en Cato trok aan de touwen.
 Hij zag ze weer zwermen de Syrten uit
 àlover Italië's gouwen,
 met zwarten en bruinen langs Spanje en zee
 en over de bergen van alle kanten
 met leoparden en elefanten,
 heel Afrika voerden zij mee.
 Hij riep: 'Zie! ik zie! ze komen om Rome!
 ik hoor de tam-tam; Europa, zij komen!'
 Zoo heeft door Rome die klok geluid,
 zoo heeft die heraut getrompetterd.
 Toen roeiden de klinkende schepen uit
 en Scipio stond op den steven.
 Die heeft, dat Europa zou leven,
 Carthago beweend en verpletterd.

Europa vernietig Japan!
 Nu! nu het nog kan!
 Uw velden, uw weiden, uw bloesemkleed
 heeft Rome bewaard voor zijn erven, -
 wij willen 't niet laten bederven
 door spinnegif en insectenbeet.
 Eer gunde 't dan
 die jonge eeuw
 te winnen aan neger en leeuw!
 Europa vernietig Japan!

Toen Rome moe van waken was
 ontbood Europa 't blonde ras
 naar 't bed van Rome's vrouwen,
 dat Freya en Venus verwarden
 de bruine ooge' in de blauwe
 van Rome's zilveren garde.

Kom in mijn kamer, mijn mooie barbaar,
 'k heb zwarte kroezige slaven,
 die moeten voor jou gaan draven,
 'k heb reuken en kransen al klaar.
 Wij drinken jouw bruisende mede
 en wij drinken Italië's smijige wijn,
 mijn slaven moeten jouw slaven zijn,
 gezalfd zijn mijn lenige leden.

Toen wisten Italië's dichters en wijzen
 Rome gebroken,
 Europa gewroken,
 blauwe luchten doorademd van grijze,
 Europa herrijzen
 uit puin en glorie van Rome's scherven,
 Rome gehuwd,
 Europa vernieuwd
 voor waardiger vaadren betere erven;
 en zagen in 't aanschijn van Brinio
 Leonardo, Rembrandt en Angelo.

Europa vernietig Japan!

Nu! nu het nog kan!

Het zaad van uw noorde' in uw zuiden geteeld,
 de vlucht van uw denkende daden,
 uw vloten bevlagd en beladen,
 uw zuivere weten, 't is al verspeeld
 wat ge immer gewan,
 als 't geel insect
 door uw bloesems trekt.
 Vernietig Japan!

Ze komen, Europa, ze komen gegleden,
ze komen hun schamel verleden uit,
hun erfdeel is klein, en ze komen om buit
uw morgen verschromplen in 't heden.
Ze komen gegleden van d'overkant
en kruipen met speren en sabels aan land,
aan 't strand van de vele, zoo vele, Chineezen.
Ze hebben al uw boeken gelezen,
en nooit een geheim vermoed noch ontsluierd;
ze hebben de eeuwen der jeugd verluierd,
ze zijn verhongerd en oud.
Maar ze hebben al uw boeken gelezen
en hun ziellooze brein, dat de bloesem verlept
en verdort het zaad, het onthoudt
elke formule en ieder recept.
Het mijmerend volk der zoo vele Chineezen,
zij zullen het jagen en zullen het deelen
in compagnieën en regimenten,
en elk zal zoo'n schrompelend wezen bevelen.
Dat zulen hun vechtende slaven zijn.

Europa, Europa, de bloei uwer lenten,
de vrucht van uw bongerd, uw milde wijn,
't moet al in de vraat van die zwermen versmachten;
ze zullen uw weten en wijsheid niet achten.
ze kómen om kennis en schoonheid niet,
en niet om uw beelden en niet om uw lied,
ze komen om de roof van uw renten,
uw kudden, uw oogsten, uw voedend gewas,
de weelde geteeld van uw duizend talenten,
om al wat honger en koude genas.
Ze zijn geen barbaren, ze zijn niet jong,
dood is de God die hun wiegelied zong,
ze hebben niets om u te brengen,
geen bloed om aan uw bloed te mengen,
ze zijn ontschraald aan wat Wordt,

ze zijn vóór het Mensch zijn verdord.
Ze komen om roof, maar om niets te vernieuwen,
ze komen om vraat, maar om telen noch huwen,
om te wonen, maar niet om te bouwen,
reeds huivren uw wetende vrouwen:
ze komen uw heden en toekomst bederven
maar kunnen u nimmer en nimmer beërven;
want hun vraat is uw goed
en hun drank uw bloed,
zoo moeten ze mèt u sterven.

Europa vernietig Japan!
Nu! nu het nog kan.
De zuivere wil van uw blanke gewest,
het sap van uw zwellende vruchten,
uw wuivende wolkige luchten,
uw vrouwen van 't wetende west,
herinner u wel:
't is al op het spel
gezet van de Aap en de Man.
Vernietig Japan!

Ongebundeld.

Frank Gericke.
(D. Hoek).
Japansch.

Eén stille boomtak,
Goudgroen en glorend,
Ademt het zonlicht
Boven mijn hoofd.

Meiwitte gratie
Reikt over 't water
Spieglend de sneeuwbal,
Lieflijk omloofd.

De uren bestaren
Zinloos en strak den
Tijdloozen glans van
Bloesem en goud.

Hier heb ik willoos,
Nietig en eeuwig,
Schoonheids vervulling
Schromend aanschouwd.

Uit: *'Conservatieve Gedichten'*.
C.A.J. van Dishoeck, Bussum.

J.J. van Geuns.

Ballade der zwervende Russische kinderen.

Zij maken van de groote stad de pleinen
 Nòg troosteloozer met hun lompenpak.
 Zij bedelen bij de aankomst van de treinen
 En slapen in een leegen vuilnisbak,
 Een kouden kelder of een asfaltketel,
 Nog van het koken overdag verhit,
 Of nemen, als ze talrijk zijn, vermetel
 Van een half-ingestort paleis bezit.

Zij leerden niets, zij zijn in niets bedreven.
 Toch hebben zij dit wilde leven lief;
 Zij zijn het vrije leven trouw gebleven,
 Al maakte 't hen tot bedelaar en dief.
 Een jongen, die in plaats van een paar schoenen
 Eén overschoen heeft en een lap met touw,
 Droomt van een land, waar oogst is van meloenen,
 De nachten zacht zijn en de luchten blauw.

Zij reizen in den trein tusschen de wielen
 Met boven zich den bodem der coupee,
 Waar roet en sintels langs hen henen vielen,
 Van Moskou zuidwaarts naar de Zwarte Zee,
 Als in dien winter met ijskoude vlagen,
 Waarin hun makkers doodgevroren zijn,
 Aaneengedoken op een open wagen
 Van een onmetelijken goedrentrein....

Ongebundeld.

**Geerten Gossaert.
(F.C. Gerretson).
Liberate nos, domine!**

De wind woei om het eenzaam huis
In 't laatste avonduur;
Toen lichtte een vreemde de klink der deur
En zat bij 't open vuur.

Ik dierf niet vragen wie hij was
En hij gaf teeken noch taal;
En ik noodde hem niet, maar hij zat aan
Naast mij aan 't avondmaal.

Mijn lippen trilden en in mijn hart
Laayde hittige haat;
Maar hij glimlachte en hief tot mij
Zijn bitterschoon gelaat.

En 'k sprak en zei: Ik kèn u niet!
Wat, aan mijn haard, zoekt gij?
Doch hij antwoordde niet, maar hief zijn hand,
En brak het brood met mij.

En ik h e r k e n d e ....; 's morgens vroeg
Is hij weer heengegaan....
Maar 't laatste van dit bitter lied
Zal God a l l e e n verstaan.

Uit: *'Experimenten'*.
C.A.J. van Dishoeck, Bussum.

Chr. de Graaff.**Vervulling.**

Hoe kon zij 't hart zoo blindlings toevertrouwen
En op een hand, die achteloos wou streelen,
De teedre adel van haar handen vouwen,
Maar in een glimlach al haar angst verhelen?

Lag in zijn oogen niet de smaad te aanschouwen
Dat hij haar willig vond als een der velen;
Wat zocht hij anders dan zijn trots, naar vrouwen
Neerbuigend om met eigen gloed te spelen?

Hoe is dan plotseling tusschen hen beiden
Die sidderende vreugd tot stand gekomen?
Heeft hij haar lippen onverhoeds genomen,
Gaven haar oogen hem een vrijgeleide,
Of waren het de tranen, die zij schreide
Om een vervulling, schooner dan haar droomen?

Uit: *'Alleenspraak'*.

De Gemeenschap, Utrecht.

**G.H. 's-Gravesande.
Nachtelijke vischvangst.**

De rosse maan was wolkbevloerst,
de booten lagen zeilensree.
Toen zijn we de haven uitgekoerst
over de witgekopte zee.

De oude visscherspink ging zwaar,
de mannen werkten stug en stil;
soms, met een enkel kalm gebaar,
verkondigde er een zijn wil.

Voortdurend, met een breeden zwier,
oogste het licht den nacht bijeen,
maar altijd, als een kronklend dier,
ontglipte hij en vluchtte heen.

We voeren voort met bollend zeil,
het roode licht hing reeds in top,
de schipper nam het laatste peil,
toen rolden we de zeilen op.

De wind floot door het staande want,
het anker knerste en gierde mee;
de visschers liepen naar den kant,
wierpen de netten in de zee.

De buit was groot. De dag brak door,
we heschen snel het groote zeil,
en voeren met een diepe voor
de haven binnen en ons heil.

Ongebundeld.

J. Greshoff.**Monsieur Maurice¹⁾.**

Toen hij verdoofd, met bloeddoorloopen oogen
 Te staren zat naar een verbleekt visioen
 Werd hij gehoond, geslagen en bespogen;
 En hij liet alles met zijn lichaam doen.

Totdat hij plotsling als een wind ging woeden,
 Hun liederlijke koppen sloeg
 Tot bloeden,
 En weer jenever vroeg.

* * *

Toen lag hij met zijn zacht gezicht geschonden
 In 't schel en onbarmhartig morgenuur
 Tusschen de stronken en de drek der honden
 Tegen een muur.

En de klabakken die hem zóó
 Verlaten in de wereld vonden brachten
 Hem op 't bureau
 Tusschen de kinderen die om hem lachten.

* * *

Toen hij de schaal van smaad en pijnen
 Tot op den droesem leeggedronken had
 Begon een zachte rust te schijnen.
 Hij zag het blauwe lepra van de stad

1) Monsieur Maurice is de naam dien de bevolking van Montmartre algemeen gaf aan den ongelukkigen grooten schilder Utrillo.

Met blauwigbleeken glans fosforesceeren; -
 Hij zag dat aan de grenzen der vernederingen
 Zijn leven zich ging keeren
 Tot groote verteederingen.

*_**

En toen hij eenzaam met zijn warme wonden
 Met de oogen schroeiend van verbijstering
 Zijn doek en zijn penseelen had gevonden
 Schilderde hij de scherpe teistering

Van zijn vergiftigd bloed, -
 De schrik
 Van 't uiterste oogenblik -
 Met wit en zwart, met kalk en roet.

*_**

Toen hebben zij zijn offer afgewezen
 Zijn heil, ons heil, met steen en staal versperd.
 De psychiaters wilden hem genezen
 Van wat voor ons zijn glorie werd.

Daar zit hij nu van God verlaten -
 Een kind verdwaald en ziek -
 Stil in zijn cel en maakt muziek
 En speelt met zijn soldaten.

*_**

De tappers, in de tapkast zwaar en waardig,
 Die hem uit liefde hebben volgegoten,
 Krijgen de franken aan hem voorgeschoten
 Met warme winst terug: God is rechtvaardig.

De courantiers maken van zijn ellende,
Ten bate van het artistiek
Publiek,
Een zeer aandoenlijke legende.

*_**

En zoo komt alles weer in goede sporen -
Dit is toch ook geen wereld voor geweld -;
Die het verdienen worden welgesteld
Dank zij de dienders en doctoren.

Een prosit voor de Tien Geboden;
En 't geeft de beurs en het gemoed der burgers rust,
Dat Christus stééds door Judas wordt gekust
En vastgespijkerd door de Joden.

Uit: *'Bij Feestelijke Gelegenheden'*.
A.A.M. Stols, Maastricht.

Jan H. de Groot.
l'Inconnue de la Seine.

Zij teerde op één vlam, die klein was maar fel gloeide.
(Een ster brandt hevig in de winternacht.)
Maar toen dit laatst bezit was omgebracht,
Bleef er koel water dat al nader vloei­de.

Eens kwam het wonder, o, niet onverwacht.
De stroom, die plotseling voor haar openbloeide
en vleide en vroeg of hij haar zeer vermoeide
leven mocht wiegen en meevoeren zacht

naar een licht land dat niet heel ver meer was....
Toen trad zij snel aan dit verlangen nader
en zag verrukt hoe God haar ziel genas.

Een uitverkoren mensch stond later
verbijsterd aan de plek waar zij verdronken was.
Hij vond God's glimlach drijvend op het water.

Uit: *'Vaart'*.

Uitg. Mij. Holland, Amsterdam.

Marnix Gijsen.

(J.A. Goris).

Lied om den blijven en onvoorziene dood.

Geëst op den hemel, de wintertakken
waarop ik rust, de eenzame musch.

Kan er nog een lente komen
door den staalharden bast der boomen?

Hoor toch de potsierlijke musch, luid en fijn,
en haar lied naar den dorren zonneshijn.

Uit het landgoed komt getreden de dolle knaap,
overmchtig en jong,
sluw en voorzichtig, met de karabijn.
O musch, de hand der vreugd is daar,
en gij zingt van winterwanhoop in 't gevaar!

Als het schot
en de lach van zijn spot
weerklinkt,
zal dan de ziel der musch niet omhoog,
in den blijven rook van zijn bevenden buks nog zijn?
Zegepralend en blauw
stijgen, boven dorp en menschen
en den zuiveren echo der landouw!

Uit: *'Het Huis'*.

De Gemeenschap, Utrecht.

Jacob Israel de Haan.**Bezinning.**

Baanloos dwalen heeft een jongen van noode
En een man van stad en landen de ruimte
Hij jaagt naar vreugdens vogelvlug gepluimde
Van 't ochtendgrauw tot het laat avondrooden.

Dus ik: wie heeft zooveel vreugden gevangen
Als vogels vlug, als zonnevlinders bont
Maar ook: wie heeft zijn handen zóó gewond
Aan hagen waar de hooge rozen hangen?

Maar zinnend en keerend weet 'k overbodig
Vrienden, rozen, van wijn den zachten brand
Een man, die moe werd, heeft niets anders noodig
Dan wat men dooden geeft: een spanne land.

Want weet: geen stad en geen landen zijn ruimer
Dan de gemeten maat der doodenhof
Waar droeve derver en de stoute schuimer
Gelijk vergaan in eeuwig-wisslend stof.

En eeuwig eender: zie, de haag van heesters
Verdort en herbloeit elk ander seizoen.
Nu zijn de bloemen rijp en geurt het groen
Over 't graf van dienaars en machtige meesters.

Die overland, stroomen, zeeën beschikten
Waanden geen wereld voor hun wensch te groot,
Ach: met zachte glimlach keert goede Dood
Wat wagende en winnende strevers wikten.

En waag en winst ben ik vermoeid ontweken,
's Morgens zend ik geen jong verlangen uit,
Dat rooft des daags en voert des avonds buit
't Verheugde huis binnen uit blijde streken.

Wagen en winnen eindigt in één vraag
Zonder angst: 'Wat is mijn tijd, hoeveel malen
Zal ik zomerdag rijzen zien en dalen
Even vredig en zonnig als vandaag?'

Ik ben bereid, geen Dood, die mij verschrikt.
Na zooveel levens heb ik niets van noode
Dan zooveel aarde als men ons toebeschikt
Wanneer wij rusten gaan bij onze dooden.

Uit: *Liederen*.

P.N. van Kampen en Zn., Amsterdam.

Reimond Herreman. Geboorte van het licht.

God schiep in de duisternis
vrouw en man, water en visch,
deïnos- en plethosauren,
parasieten, kaf en koren,
en de slang die, met venijn,
siste: 'zijn of niet te zijn!'

En toen God in beemd en poelen
't wonder leven zag krioelen
docht hem 't aardsche paradijs
schier volmaakt, doch wat te grijs.
In zijn geest ontvlamden beelden
van nog ongekende weelden.

Als een slaper die ontwaakt,
waar de droom het leven raakt,
en in 't licht nu wil aanschouwen
de vampieren en de vrouwen
die hem bonden in hun macht,
- aan de ruit aarzelt de nacht,

zal de zonne niet meer klaren?
zingt geen vogel in de blaren?
zoo trok God zijn oogen wijd,
en hij heeft het woord gezeid
dat de wereld nog eens baarde:
't Weze licht!' sprak hij, en 't klaarde.

Uit: *'De Roos van Jericho'*.
A.A.M. Stols, Maastricht.

Willem Hessels.
(H.A. Mulder).
Zieken.

Het kan op een dag gebeuren
 dat wij zeggen: het is genoeg.
 Wij sluiten onze boeken.
 Het is voor sterven te vroeg,

maar van leven zijn wij verzadigd.
 Misschien wordt het juist lente dan,
 en de lucht is zacht en zalig.
 Wij voelen er niets meer van.

Wij liggen vermoeid en droomloos.
 Herfst en zijn heengegaan,
 - hoe is het nu lente geworden -
 wij willen hier niet meer vandaan.

Maar op eenmaal kan het gebeuren
 als we alles hebben weggelegd
 dat een ontroering ons doorhuivert,
 tevoren niet aangezegd,

en een vrede voelen wij dalen,
 een rust almachtig en groot
 en het doorflitst ons helder:
 dit is de dood....

Dan zien wij de zalige lente
 wel droef, maar toch verblijd:
 wij durven weder leven
 nu wij zijn ingewijd....

Uit: *'Bevrijdingen'*.

U. Mij. Holland, Amsterdam.

Han G. Hoekstra.
Middernacht.

We moesten nu naar slapen gaan
ik heb je al veel te vaak gekust,
je moeder maakt zich ongerust,
't is middernacht en nieuwe maan.

We moesten nu maar slapen gaan,
elk in het eigen, lieve bed,
om morgen - van den dood gered -
wat dichter bij den dood te staan.

Luister, nu gaan de klokken slaan:
't is nieuwe maan en middernacht;
ik vind het van mezelf verdacht,
dat ik je zonder meer laat gaan.

Er zal wel een motief bestaan,
maar wat, per saldo, maakt het uit
met welk gebaar, met welk geluid
een dag voor mij heeft afgedaan?

Ongebundeld.

Willem van Iependael.
Golgotha.

Ik weet, het gaat nog maar om uren,
En dacht mij in m'n lot geschikt.
Toch wordt nog telkens door de gangklok
Wat broze hoop aan scherf getikt.
Nooit hield het loofhout zooveel vreugde,
Sloegen de snavels wreeder wond,
Noch spraken m'n gevouwen handen
Zoozeer de onmacht van m'n mond.

Pastoor vroeg, wijzend op een kruishout,
Of ik vergeten was misschien?
En ik heb achtenveertig maanden
Voor 't celraam Golgotha gezien!
Wat kan de christen mij nog schenken
Na tering en vergiffenis?....
Ik hoop alleen, dat achter sterven
Het warmtelooze 'doodzijn' is.

Uit: *Liederen van den Zelfkant.*
Em. Querido, Amsterdam.

David de Jong Jr.
De meid.

Haar handen stukgestooten
 Op pannen van Mevrouw -
 En de dag is zoo rauw
 Als een wond, ongesloten.

Van de deur naar 't fornuis,
 Van 't fornuis naar de deur -
 De Dag heeft een kleur
 Van afval en gruis.

Mevrouw schelt om thee:
 'Ma chère douairière
 Kent U Baudelaire?' -
 De meid schrobt de plee.

Haar voeten zijn heet,
 Haar lenden doen pijn,
 Het bed is te klein;
 De keuken is breed.

Mevrouw trekt haar neus:
 Een geur delicaat,
 Orchidee en muskaat;
 Een klank delicious.

Ach dat lied van weleer!
 Chopin - en Mevrouw!...
 De meid leegt nog gauw
 De po van meneer....

Uit: *Tijdsignalen, bloemlezing uit moderne revolutionaire poëzie.*
 De Arbeiderspers, Amsterdam.

G. Kamphuis.

De terugtocht van het groote leger.

Wij liepen eindeloos langs witte wegen,
Verdwaasd door nacht en sneeuw en sneeuw en nacht,
Reeds lang gestorven waren kreet en klacht,
Wij liepen, vielen, stonden op en zwegen.

Wij gingen verder ondanks koud' en pijn
En wisten zelfs niet meer waarop we hoopten.
Toch liepen wij en zouden blijven loopen
Naar een stil licht, dat ginds, heel ver, moest zijn.

De nacht was zwijgend en de sneeuw was zacht
En soms ging iemand liggen om te rusten,
Dan werd hij helder wakker en bewuster
En zag het licht, zoolang vergeefs verwacht.

Soms joeg een snelle slee met donkre paarden
Ons suizelend voorbij; dan riep er een:
'Vive l'Empereur!' - Maar als hij weer verdween
Was 't of de nacht nog grauwer ons aanstaarde.

Dan zagen wij een donkren muur terzij
En vochten woest om een verlaten hoeve
En maakten vuur en warmden ons. En stroeve
Veteranen vergaten kindsch en blij

Waarom zij hier zoo eeuwig moesten zwerven
En droomden van hun keizer en hun land -
Maar 't vuur ging uit en hun verstijfde hand
Zonk neer en monden lachten in het sterven.

Maar wij zijn verder op den weg gegaan
En droomen steeds maar van de lichten ginder,
En langzaam wordt ons moede hopen minder -
Zou eens voor ons een licht huis openstaan?

Uit: *'Het Duistere Licht'*.

U. Mij. Holland - Amsterdam.

C.J. Kelk.

Het achtste lied van Pierrot.

Ik zag, ik zag... een grooten hond,
gekroond met 't purper van een wond.
Een uil zat op zijn ruigen kop
en at zijn beide oogen op.

Ik zag, ik zag... een schorpioen
een triestig nachtgebedje doen.
Maar uit de wolken lichtbewaaid,
vloog fier de haan, die Koning kraait!

Ik zie, ik zie... een purpren wolk,
en als een zwarte duizendpoot
kruipt uit een donkre wervelkolk
schuimbekkende de barre Dood.

Hij ruischt zooals een duivel rilt,
die mokers aan zijn vuisten bond
en met scharlaken armen tilt
de tongen van een brandend lont.

Hij ruischt zooals een vogel beeft,
de vlerken scheurend van zijn rug,
die naakt boven de wolken zweeft
tot aan de zon en ras terug!

Hij ruischt zooals een God zich roert,
die om de menschen ketens wond,
die kindren in zijn stilten voert
en daar tot gruis bijt in zijn mond!

Uit: *'Spelevaart'*.

A.A.M. Stols, Maastricht.

Mathias Kemp.
Achter de kalmte.

En wéér hoorde ik iemand spreken:
 't Is altijd zoo kalm in dat land;
 geen storm kwam de abeelen ooit breken,
 geen vlaag reed op rillende beken
 of wekte het sluimerend zand.

Zijn hier door de roeklooze schreden
 van dartelen, tartenden wind
 ooit bloemen en bloeisels vertreden?
 Of brak ooit een bries in de steden
 weeklagend als kat of kind?

En tusschen de lucht en de grauwe
 gehuchten staan voos en vaag
 als immer de spokige, blauwe
 rookzuilen recht op de schouwen
 en duchten geen durvende vlaag!'

- Men weet niet de wilde verschieten,
 wijd achter het rustig nabij,
 waar schuchter langs stoute granieten
 pieken de wolken vlieten
 en laten de oneindigheid vrij.

Daar rijten de koene orkanen
 van de schoudren der bergen de vacht
 der wouden; langs wondere banen
 slaan zij als waardlooze vanen
 in kloven van groenen nacht.

Daar schenden cyclonen de schelle
weelde en 't karmijnkleurig goud
der cirrusheerder, met felle
zweepen ze zwiepend tot snelle
vlucht naar een einder die rouwt.

Toch blijven de onwetenden spreken:
‘t Is altijd zoo kalm in dat land!
Geen storm kwam de abeelen ooit breken;
geen vlaag reed op rillende beken
of wekte het sluimerend zand!’

Uit: *‘Ravijnen’*.

Van Munster, Amsterdam.

H.W.J.M. Keuls.
De jaren klimmen.

De jaren klimmen, en het oog, dat staart
Naar binnen, ziet de schaduwen vermeeren;
Wat nog de ziel aan oud geluk bewaart,
Verliest zich in het grootere ontberen.

Doch om een enk'le vonk in mij gespaard
Van 't vuur, dat eenmaal harten kon verteren,
Zij deze dorheid en het troostloos keeren
Der dagen als een doffe droom aanvaard.

Vermoeide minnaars der onsterfelijkheid,
Die telkens, op een klank of naam bewogen,
Het lichtend teeken wacht, dat u bevrijd',
En zoekt verlangend naar verwante oogen;
O gij, die duizendmaal al werdt bedrogen,
En nog gelooven moet en wachtend zijt!

Uit: *'Om de Stilte'*.

Boosten en Stols, Maastricht.

G.A. van Klinkenberg.
Park in het voorjaar.

De blinden tasten naar de banken.
Vervreemde handen zoeken 't warme licht
en langzaam weer hernieuwt het leven zich.
Het lijken ieder jaar de eend're klanken.

Een roep over 't gazon is luid en sterk.
Nauw rimpelen de boomen in den vijver.
Kinderen laten witte scheepjes drijven.
Minnenden dralen bij een bloeiend perk.

De tuinman draagt een stokroos en een spade.
Ernstig is zijn geruste glimlach. 's Avonds gaan
schaduwen door de ijle boomen waaien
en uit een heuvel rijst de roode maan.

Uit: *'De Cactus'*.

Hyman, Stenfert Kroese en Van der Zande, Arnhem.

Halbo C. Kool.**De verloren zoon spreekt tot zijn vader:**

Ik ben een rotte plek in uw geslacht,
een nuttelooze, schadelijke stee,
het koude vuur van uwen laten vree:
het is mijn schuld niet als uw mond nog lacht;

ik heb die rimpels in uw front gebracht,
ik was de lanterfanter die u waken dee,
de dagdief, zwerwend met de nachtwind mee,
door iedereen, behalve u, veracht.

Ik heb het zonden-gamma gansch doorlopen,
omdat ik niet in zonden kon gelooven,
sinds ik geloovigen zich zag verkoopen,
anderen en elkaar het brood ontrooven,

Sindsdien brand ik om dit bestaan te sloopen,
en keur dit goed, en ben niet meer te dooven.

Uit: *'Scherven'*.

De Spiegel, Amsterdam.

Albert Kuyle.
(Louis Kuitenbrouwer).
Columbus.

Toen trok de steven tot de groote diepten
 en stond de glazen middag strak
 over de zee, die koninklijk haar baren brak.

Columbus steunde hijgend aan de witte dekken;
 en, rond zijn handen krampend aan de henniptros,
 verzwierf zijn oog wanhopig aan 't oneindig bekken.

De zoete taal sloeg triestig naar de zeilen,
 de stuurman dreef zijn mannen naar der masten top;
 zij heschen de bazanen in galop.

De meeuwen vlogen weer hun voorjaarsvaart,
 de paringkleur blonk in een visschenstaart,
 een potvisch graasde vadsig in de wieren.

En over al de zeeën hing het doffe, grijze lied
 van eendre dagen en een suf verdriet.

De scheepdokter zette een kop of tien
 op de arm van een blonde lichtmatroos;
 toen borg hij zijn mes weer schoon in een doos.

De duvelstoejaag van het scheepslogies
 zat in de kombuis naar zijns moeders donkre haar te staren.
 Dit is een bladzij uit het scheepsjournaal:

‘de zee nog altijd kalm. De horizon blijft kaal.
 Het volk krijgt iedren dag meer tegenzin.

Zij doen het werk traaghandig, en de zeilen worden opgedoekt,
 zoo slecht, 't was de ree een schande.
 Een hoon aan 't water en hun luie handen.’

‘O God,’ (dit schreef Columbus bij zijn olielicht)
 ‘ik vraag U, om St. Petrus en de twaalf visschers,
 voer ons Uw landen voor 't verheugd gezicht.

Gij woudt Uw zoon zoo lang in Uwen dienst bewaren,
 Gij hebt zijn schepen en zijn volk in Uwe hand gedragen,
 ik heb zoo lang ten steven uit staan staren.

Moet ik Uw Oceanen immer door bezwerven?
 Als Mozes, veertig jaren kruisen in de zoomen van 't geluk?
 Laat toch Uw zoon niet voor de poorten sterven!

O, God, het schroeit me in de keel, het klopt me in de handen,
 en het bezit me meer en meer,
 die angst, die angst, dat 'k nergens meer zal landen.

's Nachts schommelt me de lamp, als ik 't zoetwater peil.
 Het meel wordt minder en het vet is rot. Mijn hart krampt op -
 of niet de wacht de trap komt afgestommeld?

Ik knijp mijn polsen om niet in te slapen.
 Ik luister, of de wacht me nog niet roept,
 en twijfel weer: of niet de wacht kan slapen?

Ik spreij mijn kaarten op de tafel uit,
 onder Uw kruis, dat Uwer schaduw Zegen
 de god'lijke traceering slaat in Uwer landen ruit.

Het moet! Gij hebt nog meer geschapen als 't door ons betreden,
 ik heb de palen aan het strand geraapt,
 en vreemde beelden uit zwaar hout gesneden.

En als het aan de zondvloed is ontstegen,
 waarom zal dan Uw knecht niet ank'ren op die ree?
 Gij vaart toch, God en Heer, met onze schepen mee?

God, zie d'oude karavel, en mijn geharde lenden,
 ik wil zeer sterk in Uwe handen zijn.
 Zie toe op mijn kompas, dat draait in 't onbekende.'

Het kraaiennest hangt tusschen dek en sterren.
 De wacht zit stil, staart slaaprig voor zich uit en luistert.
 De oceaan stroomt immer, eindeloos....

Uit: *'Songs of Kalua'*.
 De Gemeenschap, Utrecht.

Jef Last.**De orgeldraaier.**

Het orgel kreunt door de leege straat
het orgel zingt van zijn leege hart
hoe de honger staat
op het bleek gelaat
het trilt en zucht
tot het achterlaat
een klank die sterft in de vale lucht.

Het orgel kreunt door de leege straat
het orgel zingt van de armoe-wijk
van het lompen pak
en het lekke dak.
Het orgel kreunt door de leege straat
van het moede lijf
dat stram en stijf
zich voortbeweegt langs het stratenvlak.

Het orgel kreunt door de leege straat
door het dage-licht - in de zonneschijn
tot den avond laat, waar de lampen zijn
als eenzame vlekken menschen leed
in het menschen donker, waar enkel, wreed
een orgelman nog te draaien staat.

Uit: *Verleden Tijd*.

W.L. & J. Brusse, Rotterdam.

Jo Landheer.
Bij een doode moeder.

'Zoo was 't ook gisteren: dit stil vertrek,
 Dezelfde lichtvlek ginds op 't oude kleed....
 Wat natte sneeuw die langs de ruiten gleed,
 En in den tuin kreunde 't verweerde hek.

Soms 't vreemd gerucht van stappe', onweezlijk-zacht,
 Soms in de verte 't blaffen van een hond....
 Toen stierf zij, met een glimlach om haar mond,
 En ik lag slapend, ergens in den nacht.

Zag zij mij toen? Ik zie haar nu, maar niet
 't Gelaat dat voor mij in de kussens zweeft:
 Zij zit aan 't raam - in de ijle zon-lucht beeft
 De geur van vlier -; als in een vaag verdriet

Heft zij haar oogen, peinzend, grijs en groot....
 Het naaiwerk ritselt in de loome stilt' -
 Nu gaat de deur, daar kom ik binnen, wild,
 En warm van 't spelen met mijn kleine boot.

Zij praat wat, kust me, en reikt me 't avondbrood.
 Bij de iepen sloft de tuinman, moe en krom,
 O en de muggen dansen in de zon....

Ik zie mijn kinder-handen, leunend aan haar schoot.'

Uit: *'Golven'*.

A.A.M. Stols, Maastricht.

Aart van der Leeuw.

Broeder Juniperus.

Onder de lommerrijke heesters,
Genesteld in het koele kruid,
Hoor ik van ver de stem mijns meesters,
Franciscus' roerend rein geluid.

Op stilte en windvlaag aangedragen
Ruischt het uit gindsche woudkapel,
In stijgend juichen, snikkend klagen,
Als murmelde een verborgen wel.

Zoo straks de dienst zal zijn geëindigd,
Wandlen de broeders mij voorbij,
De geest bevrijd, de ziel gereinigd,
Geuren van wierook in hun pij.

Zij lachen, die mij hier ontdekken,
En goedig plaagt hun gulle spot:
Juniperus kan niets U wekken,
Juniperus versliept gij God?

Wat zal ik tot de schertsers zeggen,
Ik dagdief op mijn bed van thijm,
Om 't al naar waarheid uit te leggen,
En toch te hoeden 't liefst geheim:

Hoe om mij heen de dorenstruiken
Zich vlochten tot een kroon van smart,
Wijl in hun kelken leek te ontluiken
De beker van een bloedend hart;

Hoe diep in 't groen een vogel meldde
De maar, die de eeuwen heeft bekoord,
En zijn gezang de letter spelde
Van 't troostende evangeliewoord;

Hoe in een schoof van zonnestralen,
Ontzegen aan het looverdak,
De heiland zelf kwam nederdalen,
En naar mij toeneeg, tot mij sprak.

Franciscus mag dan schoon verklaren
De leer, het lijden en den dood;
Ik schik mij, luistrend naar de blaren
Wel liever in Gods eigen schoot.

Uit: *'Opvluchten'*.

C.A. Mees, Santpoort.

Freek van Leeuwen. Explosie.

Hallo! Hallo! Hallo!
 Dit boek is niet geschreven voor hem of voor haar:
 Dit boek is geschreven voor het proletariaat.
 Schreef ik het? Schreef jij het? Schreef hij het?
 Neen! WIJ hebben het geschreven:
 Ik, jij, hij, wij, zij: Allemaal!

Naar de duivel met alle dichters
 Corruptie inktkoelies
 Minstreels van de gezeten rentenier
 En de sentimentele burgerjuffrouw.

Wij zullen zelf ons woord wel doen.
 Wij zullen samenstromen
 Op markten en pleinen
 En ons woord zal schallen
 Door loud-speakers.

Wij zullen de studio's bezetten
 En ons woord door de aether slingeren
 En het zal gehoord worden
 Over heel de wereld.

Hoewel de minister de Varastudio heeft bezocht
 En gezien heeft dat het goed was,
 Weten we nog altijd niet
 Wanneer we nou eindelijk
 Méér zendtijd krijgen.

Dondert niet:
 Wij némen tijd:
 ALLE TIJD AAN ONS!

Maar om nou terug te komen
Op dat boek dat we geschreven hebben....
Hèbben we het geschreven?
Nee! maar we zullen het schrijven
Ik, jij, hij, wij, zij:

WERELDPROLETARIAAT!!

We zullen het dichten onder onze arbeid
Dan zullen de woorden zijn als hamerslagen.
De beelden zullen voorbijflitsen
Als suizende liften.
Het ritme zal zijn: het ritme der machines
De strofen kort, als het geratel van type-writers.
We zullen het opbouwen uit beton en staal
Dan zal het sterk en schoon en onverwrikbaar zijn.

En als we het geschreven zullen hebben
Zullen onze eigen handen het drukken
Op onze persen.
Zelf zullen wij het uitgeven.
VIVE LA COMMUNE!
JETZT GEHTS LOS!!

Uit: *Tijdsignalen, bloemlezing uit moderne revolutionaire poëzie.*
De Arbeiderspers, Amsterdam.

Martin Leopold.**Annie.**

Zij wandelt elken morgen in de hooge
Tuinen, achter de geurende jasmijn.
Niemand vergeeft het haar simpel te zijn,
Pijn te hebben en veel te groote oogen.

Soms zit ze bij den vijver in het gras,
En zingt om nog dichter bij God te komen
Dan zij, tusschen de bloemen en de boomen
Vlak bij de kleine waterplek, al was.

God speelt wel eens in haar met eeuwigheid.
Dan is het of, aarzelend en heel even,
- En waarom niet? Zij moet óók verder leven! -
In haar hart zacht een ander meisje schreit.

Uit: *'Hunkering'*.

U. Mij. Holland, Amsterdam.

Aime de Marest.**De ballade van den wagnaar.**

Het was een brave wagnaar,
 Die reed van Torhout op Oostende
 Getrouw van 't een in 't ander jaar.
 Geen dak omtrent, dat hij niet kende.
 Al brak de rheumatiek zijn lenden,
 Daar was geen trek voor hem te zwaar.
 Ze kwamen immer veilig tenden,
 De wagen en de wagnaar.

De zomer was alweer geloopt;
 October sloeg de boomen ziek.
 De regenwolken rezen thoope;
 Daar blies alom een doodsmuziek.
 De wagen dreef melankoliek.
 De flanken van den bruine dropen.
 Reeds kwam de nacht onsympathiek
 Als nimmer over 't veld gekropen.

Daar bleef opeens de wagen staan.
 De raden zonken in de voren.
 De voerman liet zijn djakke gaan
 En donk're dreigementen hooren.
 Hij zag het wel; 't was al verloren.
 Hij stond alleenig op de baan.
 Toen sprak hij, kristenmensch geboren,
 Den eersten vloek van zijn bestaan.

Meteen kwam langs de kar getreden
 Een doolaard mager als een riet,
 Met grove lompen om de leden.
 Zijn ooggen hingen vol verdriet.
 Hij sprak: 'Ach, voerman, vloek toch niet!
 Dat is de stemme niet der rede.
 Weet dat alleen Gods wil geschiedt.
 Komaan, ik help een handje mede.'

Ze duwden samen aan 't gespan.
 Ze wroetten dat ze bijna vielen,
 Maar 't meeste deed de vreemde man.
 Die bracht de wielen weer aan 't wielen.
 De voerman had wel kunnen knielen.
 'k Zal voor u doen, al wat ik kan'
 Sprak hij - 'Gij, compatieuze ziele,
 Zit naast m'en trek mijn mantel an.'

Intusschen was het nacht volslagen.
 Al trager dreef de wagen voort.
 Ze moesten dus om stalling vragen
 En logement aan d'eerste poort.
 De baas van 't hof stond hun te woord.
 De bode kon hij best verdragen.
 Het lompenmensch moest echter voort,
 Of slapen buiten in den wagen.

't Verdroot den braven voerman zeer.
 Hij bad - het had u wis bewogen -
 'Ach, pachter, wil voor eenen keer
 Dien zwerver aan mijn zij gedoogen.
 Bedenk u - 't regent satansoogen;
 De wind is àl gelamenteer.
 Al was uw hond ter hel getogen,
 Ge liet hem niet in zulk een weer.'

Helaas, hier kon geen bede baten.
 Weer zwoer de pachter in zijn baard:
 'U voerman wil ik binnen laten,
 Maar schooiers zijn geen slaping waard.
 Vooruit, de poort in met uw paard.
 Het is het uur niet om te praten;
 Daarbij dat ligt niet in mijn aard.
 Blaat er een schaap, ik laat het blaten.'

Hij loech zijn allerwreedsten lach
 En klompte weg langs de plankieren
 Naar 't wijf dat op haar sponde lag
 En dat hij sloeg gelijk zijn dieren.
 'Ach,' sprak de voerman goedertieren,
 'Vergeef me, vriend, zoo 'k niets vermag,
 Maar 'k zweer het op mijn hart en nieren,
 Ge krijgt uw loon den naasten dag.'

Toen sprak de zwerver moegezwegen:
 'Gij, brave ziel, heb geen verdriet,
 Al was mijn nood ten top gestegen,
 Weet dat alleen Gods wil geschiedt.
 Hij buigt zich over 't naakte riet,
 Dat wiegewaagt in wind en regen;
 Alleen den trotschaard kent hij niet
 En wee, wie derven moet zijn zegen.

Ik wensch u, voerman, goeden nacht,
 Toch zal er iets uw slapen storen.
 'k Zie, 't leven dat op leven wacht,
 Gezeisend als een volte koren.
 Wie durft er, nietig mensch geboren,
 Te tarten de supreme macht
 En vagabonden ringelooren.
 Voorwaar hem wordt zijn straf gebracht!'

Hier joeg een vlaag langs de kasseide.
 De regen roffelde vooraan.
 Ze moesten van elkander scheiden,
 Wilden ze niet ten gronde slaan.
 Al was de bode zeer ontdaan,
 Hij loech toen hij zijn leger spreidde,
 Maar voor hij zich in 't stroo liet gaan
 Bad hij de Maagd Gebenedijde.

Luid zong de storm zijn episch lied.
't Gebinte van de schuren kraakte.
Het was of een onzalig diet
De wereld tot een chaos maakte.
De wervelende wolken braakten
Zooals dat nimmer was geschied,
En 't huilen van den hond, die waakte,
Vloog in dien helledans te niet.

Toen het tempeest ten top gerezen
De daken aan 't klabbet'ren bracht,
Woei binnen 't hof een donker wezen,
Gewikkeld in een slukse dracht.
Was het de geest van dezen nacht?
Had het wel beend'ren, had het pezen?
Was het genoodigd en verwacht?
't Verdween, zooals het was gerezen.

Ter derde stonde sloeg een stoot
Den ingeslapen bode wakker.
Daar stond met oogen vreemd en groot
De pachter in lantaarngelakker.
Hij kreet: 'Och! Wil me helpen, makker,
Mijn vrouw verkeert in barensnood
En 'k vrees het ergste voor de stakkerd....
Te paard naar 't dorp! of 't is haar dood.'

Reeds was de bode in 't zaal gezeten;
Reeds was hij voor zijn tocht paraat,
Toen hem de pachter, als bezeten,
De mare bracht: Het is te laat!
Hij sloeg zijn handen voor 't gelaat.
Hoe bietebauwde zijn geweten!
Hij duizeld' onder al zijn kwaad
En snikte somber en vergeten.

Zij baden stil een rozenhoed
Voor 't heil van d'afgestorven vrouwe.
Zij spreidden zuiver beddegoed
En brandden kaarsen op de schouwe.
'Ach,' kloeg de bode, 'het zal me rouwen!
Had ik dat alles maar vermoed,'
En hij vertelde toen den ouwe
d'Historie van den armen bloed.

Zij liepen haastig naar den wagen.
Die stond daar moederziel alleen.
De losgewaaide zeilen lagen
Er als gevleugeld over heen.
De vlam van de lantaren scheen
Te groeien op wat zij daar zagen.
Het was - zijn armen wijd uiteen -
De goede God, aan 't kruis geslagen.

Uit: *'Het Brandglas'*.

A.A.M. Stols, Maastricht.

H. Marsman.**‘Les soldats de dieu.’**

De kamer is zwart.
de nacht staat scherp in de ramen gebrand
hard en hel als een diamant.

(ik zit naast het bed
en houd den stervende bij de hand.)
maar hij heeft zich afgewend naar den wand
voor het laatste gevecht, oog om oog
met God en den Dood, tand om tand.

hij hoort den dreunenden stap der soldaten
die langs de straten der eeuwigheid schrijden.
hij heeft zijn leven achtergelaten, de dag is verbrand.
(o! om één uur van de sneeuw witte tijden
dat wij op snelle onstuimige paarden
stormachtig den stralenden morgen doorreden....

maar leven en liefde werd hem een legende)

hij zegt:
‘geef mij een zwaard’
de soldaten komen nader en nader...
dan, een ondeelbaar oogenblik later:
‘jij, Radiguet?! jij, die aan mijn zijde
een zwarte engel God zoude bestrijden!’
maar Raymond, die zijn leven lang heeft gezwezen,
zwijgt, en grijpt naar zijn zwaard.
het gevecht

zij staan op de bres
die het fort van den tijd
splijt in den ringmuur der eeuwigheid -

arm hart, arm hart.
dappere, dappere citadel.
nog één nacht, nog één uur, nog één tel.

Uit: *‘Paradise Regained’*.

De Gemeenschap, Utrecht.

Willem de Merode.**(W.E. Keuning).****Voorbereiding.**

Hun harten voelden zij als boeken
In Gods geduchte hand gelegd,
En wisten, dat Hij al hun slecht
Gedrag gerecht zou onderzoeken.

Zij lazen bang en hunkrend mee,
En zagen wat zijn vingers wezen.
Was er niets goeds? hun schaamte en vreezen
Groeiden tot een verschroeiend wee.

God had de boeken dicht gedaan,
En zou het groote vonnis spreken.
Toen dorst hun stem de stilte breken:
O Heere Jezus, neem ons aan!

En 't bonzend hart, dat ze in zich vonden,
Was vlekkeloos en zonder zonden.

Uit: *'Het Kostbaar Bloed'*.

Van Loghum Slaterus, Arnhem.

Richard Minne.**Noë.****I.**

't Was na den grooten kuisch. Geen kik. Geen knal.
 De aarde dreef weg lijk een verloren bal.
 Eén maagre sterre liet zich medetronen,
 gewillig lijk een hond zijn heer aanhoort.
 Eén sterre. Dat was al. Noch bloem, noch kronen.
 De zonne glom. De sferen zongen voort.

En met de menschen? zult ge vragen.... Ja,
 het eeuwenoude Euroopje, Amerika,
 hadden er hun krediet bij ingeschoten.
 Laat licht glom aan den kring des evenaars.
 Eén man hield stand, gevoed met schelpe' en noten.
 Hij droeg het boetestrop der Gentenaars,

en dacht en dubte over zijn jongen tijd:
 hoe hij 't jaar door naar wijd toog en naar zijde
 te goochelen met messen en tellooren....
 Helaas! tot zelfs het jeugdig volk verliet
 weldra zijn kraam voor dit der professoren.
 Maar was hij 't kind der Goden niet?

Zoodat zijn eenzaamheid hem lichter viel,
 en hij te hunner eer zijn ouden stiel
 met nieuw geloof hervatte, in wind en regen,
 Soms ging hij, moe, na 't tuimlen op één been,
 te rusten aan de weggespoelde wegen,
 met luttel hoop: Zoo toch iemand verscheen?!

Geen vliegje. Alles is gelijk het was.
 De ruimte onder 't gewelf gestold als glas,
 iets troebel van vaal groen gelijk dood water.

Men zoekt naar iemand die verroert, die slaat
desnoods in deze rust, al was 't een flater,
al was 't een schennis, maar een daad, een daad!

En ze verschenen, ja duizenden saam.
Een zee, een hemel zonder orde of naam,
waarvan elk zielken zocht zich te beveiligen.
De lucht zat vol. Geen voet nog vrij, geen duim.
Noë keek toe, en keek: 't waren de heiligen.
En het garnaal vocht ondereen lijk 't schuim.

Wat eeuw aan eeuw gebolsterd stond en sterk,
kristallisatie, vriespunt, dogma, zerk,
uit hunne nissen, hunne konstellaties,
met lansen, pantervel en ganzeveer,
patronen, serafijnen, zuivre graties,
uit de vier windgewesten stooft het neer.

De oudsten kropen nader, stap voor stap.
En Noë duizelde bij al die wetenschap.
Geen kruisweg, geen doksaal, geen tabernakel,
geen wijkkapelleken langsheen de baan,
of 't stond nu leeg van beeld en van orakel,
en arm gelijk een zolder zonder graan.

Plaasters en porseleinen die zich schuil
onder een glasstolp houden tegen 't vuil,
tot zelfs het oog, ge weet, dit met zijn stemme:
'God ziet ons: vloekt hier niet!' en dat men solt
en in een lijstje steekt om het te temmen,
tot zelfs dit oog kwam dutsig bijgeboid.

't Werd kaf en koorn, lijk het bij sterven gaat,
als de familie in een hulleken staat:
daar kwamen ze van 't einde van de wereld.
Met dagen was 't, dat ze door jungle en zand
hadden getrot, geschilderd en gepereld,
tusschen den poema en den olifant.

En anderen weer, die wijzer waren als
den Oost, met tabberd en met blooten hals;
deze van Lhassa met geschoren kruine,
en aan wiens voet men ruilt en snijwerk biedt;
en 't laatst, de stillen, deze uit Alp en duine,
die men achter eenvoudige raamkens ziet.

't Was gansch het heiligdom, met Noord en Zuid,
wortel en stam, halfbloed en koperhuid,
en soms een schim gedaald af schilderdoeken.
Het water won het hoogland. En het float.
Een veteraan vroeg raad aan oude boeken.
Noë, gebukt, kalfaterde zijn boot.

- Hoe was 't, o Heer, den menschen niet gegaan?
Tot zelfs de kol, verscholen tusschen 't graan,
ze vocht en viel, om stroom-in weer te duiken,
tusschen het laatste koppel en 't lawijd,
de ex-voto's, zwijntjes en gezwollen buiken,
bibliotheken en broederlijkheid.

En Noë zag den donkren avond weer,
wanneer hij gansch zijn boedel aan het veer
der Schelde achterliet. De regen plaste.
Door het geschuifel hoorde men den grond
die scheurde onder 't gekraak der sperremasten.
Noë dacht aan zijn wijf en aan zijn hond.

II.

En over de aarde kwam de Lente weer.
Geen boomgaards bloeiden open dezen keer,
maar uit de waters steeg na al die perte
waarachtig lijk een geur van frische en jucht.
April float door zijn vingers in de verte.
En Noë blies een rookwolk in de lucht.

Hij keek en speurde een toren in 't verschiet,
en naderbij weer menschen, joel, verdriet,
Gent, Vlaanderen en al wat ligt in 't ronde.
De heiligen wipte' aan land, zonder één woord.
Noë, daar rond het hart, voelde als een wonde.
- Kom, Sinte-Niemand, sprak hij, en ging voort.

Uit: *'In den Zoeten Inval'*.

Eigen uitgave.

Ernest Michel.
Aan verre vrienden.

I.

Ik houd van u, o roekelooze Russen,
omdat gij jong zijt, fel en fier,
o glinstrend rapier
van Europa!

Liever dan onder de trieste banier
van uw groote maar blinde Lenin,
zag ik u onder die schoone iconen
der waaiende Maagd Maria,
of onder Sint Joris' noblesse en edel spel,
een menschelijke Michaël,
geweldig en wild,
maar beheerscht en spannend den zin
op één treffelijkst doel: den draak,
den draak van Europa!

O wist gij, wondre Westersonen -
wij hebben een taak.
Europa geen oog om oog
en geen tand om tand te toonen,
geen triestheid en geen wraak,
doch de speertrilling uit uw strakke iconen.

Een teedre taak van lente en liefde,
een heetre taak - van haten en hoonen.

Ik houd van u, o roekelooze Russen,
omdat gij jong zijt, fel en fier,
o glinstrend rapier
van Europa!

Galoppeer met uw paarden
 uit uw communistische haarden
 naar hier....
 en laten wij broederschap drinken
 bij 't klinken van zwaardenmuziek.
 Zij zijn van den adel der jeugd en bloeiend en fier,
 wij willen in Liefde gelooven en Mensch-zijn hier.
 Gij zijt door uw mensch-zijn catholiek
 en weet het niet....

Wij haten de honden en hoeren van heeren
 in dezen heimlijken Staat van Doodzonde
 tegen de Wetten, de Liefde en 't Lijden des Heeren.

II.

Waar gansch Europa een godslastring is en schisme,
 daar verlangen wij uw witte hitte, wijl uw athéisme
 echtere liefde en gelooven is dan die verdoemenis
 van lauwe geluk, van Luther en die catholieke calvinisten.

Wij zijn zoo moe en vragen God wat wij toch moeten doen.
 indien gij kwaamt, o jonge communisten!
 en de priesters nederschoot als holle vaten
 die 't leven hier bepleisteren met hun grauwe graf
 van ongelooft en heel dit lauwe lamme volk maken.
 Zij vielen echter vóór gij schoot reeds af
 en velen vielen al veel vroeger af.

Wel hooploos is de strijd voor ons.
 Het leven in dit land is laffer dan een spons
 in het moeras der zielen, en der geesten slijk....
 En gij die luie satans in soutanen ziet,
 gij hebt geen ongelijk
 dan op dit allerlaatst moment
 dat gij uw mitrailleuren aanlegt
 op het Allerheiligst Sacrament.

Dan zal ik rechtop vóór u staan,
o vrienden, vreemde Russen -
En als gij, om mijn Liefde, mij neerschiet,
zal ik gillend God omhelzen
als zijn Hosties in mijn bloed zich drenken
en mijn wezen eindelijk God in God zal kussen -
zal ik, jonge Russen, uwe ziel in eeuwigheid gedenken.

Uit: *'Ex Paradiso...'*

De Christophore, Malden.

Wies Moens.**Gebed voor ons, dichters.**

Heer heb medelijden met ons, dichters,
 verloren in het bedrijf der mensen donker als het diepe gaan der molenstenen.
 Zo weinig zijn er die vernemen
 het krijsen van onze stiften in het metaal der dagen,
 de fijne geluiden die van de werkkamer doordringen tot U.

Wij dichters liggen dag en nacht gebogen over Uw hart,
 beluisteren het heimelijk werken van Uw hart
 in alle ding dat groeit en groot wil worden aan U.
 Aan onze haren trekt Gij ons op naar U,
 gestadig doet Gij ons pijn: daarom hebben wij U lief.

Dit alles weten onze broeders niet meer:
 hoe Gij van ogen, lippen en handen
 de bloemen hebt gemaakt,
 en de kreten van het dier
 als helle en donkere vlammen die dansen door de dag der mensen;
 noch hoe de bomen als kandelabers branden
 en dragen lichte gedachten naar de hoge trans.

Ons, dichters, heeft gebroken
 het zwoegen van de weide onder lage wind
 en de verdoemenis der wateren in de oude sluis
 al van in onze kinderjaren.
 Met de zilveren maan speelt ons verlangen cricket over de daken:
 Heer, voor een groot en schoon spel geef ons kracht!

Luidklinkende landen trekken ons aan,
 in zonverblinde spoorhallen zijn wij thuis,
 aan de staketsels en op het paalwerk in zee.
 Vuursteden vlinderen zinnelijk en groot
 om de tumultvergeten dorpen waar Gij ons te leven zet,

waar wij geboren zijn om te vervullen een groote goedheid,
een zachtmoedigheid onder de mensen en dieren, een jonge stralende heiligheid
- beiaardiers Uwer blijdschap, krachtige kolveniers des gebeds! -
om er de lof te zingen van Zuster Armoede
lijk de zoete Vader der leeuwerken, haar grauwe bruidegom:
de troebadoer van Assisi!

Uit: *'Landing'*.

De Sikkel, Antwerpen.

Achilles Mussche.**De klopjacht.**

Uit alle hoeken zitten zij mij op de voeten,
drijven mij op in wilde jacht,
van koopren klaroenen en dravende stoeten
hijgt rillend de nacht.

Onder manelicht komen zij naderen,
schaduw-drommen mijn hart te gemoet,
zij komen den nacht ontzet dooraderen
met den straal van mijn jong rood bloed.

Hun asems hijgen in mijn zuchten,
hun vuisten ballen een vloek aan mijn hart -
o broers, uit uw vaderland moeten vluchten,
verbannen ver uit uw trots en uw smart!

In de stalen haat van hun zwaarden,
in kring naar mij gewet,
met heel mijn liefde alleen op aarde,
sta ik strak omzet.

Zij zijn genaderd
mijn hart te gemoet....
de nacht staat dooraderd
van mijn jong rood bloed.

Uit: *'De Twee Vaderlanden'*.

Van Loghum Slaterus, Arnhem.

M. Nijhoff.**Kleine prelude van Ravel.**

Langs de twee coniferen naar
 Het smalle rozenboompje, was
 Met kamerschermen een boudoir
 Geïmproviseerd op het gras.

Kaptafel, spiegels, dozen, flacons,
 Een waaier tusschen een theeservies,
 Een beker bloemen, lampions,
 Een masker op een spies.

De danseres, nog bijna kind,
 Zit op haar afgegleden shawl,
 Buigt zich over haar voet, en bindt
 Zich vaster de sandaal.

Terzijde wacht, gehurkt, een man
 In wijde kleeren op een stoof:
 Hij heeft het peer-hoog voorhoofd van
 Een Chineesch filosoof.

Hij wacht, met bril en roode fez,
 Bij zijn orkestrion bereid,
 Waarmee hij wals, pavane of jazz
 Evengoed begeleidt.

Dit zelfgemaakte clavecin
 Verbergt in zijn polyphonie
 Al de mazurka's van Chopin,
 Cakewalks van Debussy.

* * *

Ik heb respect voor den tzigiaan
 Die met zoo'n kunst ons hart ontroert
 Dat hij ons, uit onszelf vandaan,
 Naar 'n zoet geheim ontvoert -

Maar méér nog voor den virtuoos
 Die, waar hij aanraakt, musiceert,
 Die wat hard is en levenloos
 Tot instrument verkeert.

Hij hoort muziek in elk ding Gods,
 Niets werpt hij waardeloos terzij -
 Zoo steeg eens water uit een rots,
 En 't menschenkind uit klei.

De dichter hoort in ieder woord
 Geboorten van literatuur:
 Wie oor heeft om te hooren hoort
 Muziek in de natuur.

* * *

Den dag lang zag ik den muzikant
 Het huis door sluipen in en uit;
 Nu wacht hij plechtig triomfant,
 Temidden van zijn buit.

Een cythertje, een bazartrompet,
 Een oversnaarde cocosdop,
 Twee deksels, en een castagnet,
 Een stok met leeren knop,

Een zil'vren bol, een plat stuk hout,
 Halfvolle flesschen en een ring -
 Hetgeen zorgvuldig opgetouwd
 Aan kleine galgen hing.

Hij lacht wanneer de danseres
 Tenger tusschen de spiegels, naakt,
 Met godenmasker en bloedrood mes
 Een wreed danspas maakt.

Hij licht en helpt bij haar toilet,
Bindt haar de druiven aan het oor,
Treedt naast haar aan den spiegel, zet
Een kandelaar er voor.

- Reeds is het park met violet
Schemerend avondlicht vervuld,
Reeds wacht, in de warande, het
Publiek met ongeduld.

't Fonteintje, achter 't grasveld, spuit
Het water in den vijver terug,
Een vroege nachtegaal zingt uit
De boomen bij de brug -.

Uit: *'Vormen'*.

C.A.J. van Dishoeck, Bussum.

J. van Nijlen.**Hij die droomde van 't paradijs....**

Soms, midden in den nacht, scheurt het genot
 Van een te schoonen droom zijn oogen open.
 Hij ziet een tuin: de gele reeën loopen,
 De vogels zingen en de stem van God

Vult gansch de ruimte met zoo diepen klank,
 Dat alles blauw schijnt en verlicht. De dieren
 Zijn zacht en goed: tijgers, luipaarden, gieren
 Zijn lief en mededeelzaam. Hoog en blank

Straalt een fontein. Zichtbaar rijpt bloem tot vrucht,
 En vrucht tot zaad, en zaad tot duizend planten
 Die groeien zienderoog en plots de lucht
 Doen zoemen van geruisch. Van alle kanten

Zweven de vogels aan of loopen door het gras,
 Dat wuift vol blauwe bloemen onder 't loover
 Van slanke palmen, langs een klaren plas,
 Spiegel van licht in 't donker groen. Daarover

Drijft als een rook een blauwigzilveren mist,
 Dien de ijsvogels als vuur'ge pijlen klieven,
 Wijl helderroode visschen, door geen list
 Verschalkt, uit 't water springen en de lieve

Stem van den koekoek roept. Er is geen tijd,
 Geen aardsch seizoen: een lauwe zefyr zuivert
 De blauwe lucht en Gods aanwezigheid
 Is 't leven zelf dat de atmosfeer doorhuivert....

* * *

En plots dat beeld dat aan den vijver staat,
 Die naakte vrouw, die leeft en wier gebaren
 Die van een standbeeld zijn. (Ach! haar gelaat
 Is niet te zien!....) Haar zijig-blonde haren

Bedekken gansch den rug, tot aan de lijn
 Der ronde heup, en alle licht moet tanen
 Voor den verloren en verdoofden schijn
 Van dezen glans. In zonderling vermanen

Valt de wind en dekt een blauwgrijze wolk
 De zon. De kleuren bleeken weg; een duister,
 Dat niet des avonds is, zuigt als een kolk
 Al licht en leven op, terwijl de luister

Van 't lichaam blanker straalt, zoodat alleen
 Het beeld nog zichtbaar is tegen de boomen,
 Dit zwart decor. Het laatste dier verdween
 En 't landschap is nu 't echte land der droomen...

Toen wendt het hoofd zich in de wolk der haren
 En gansch het lijf... Een teeder, zacht geruisch
 Ontwaakt nauw hoorbaar in de duistre blaren,
 En hij herkent de vrouw en ze is niet langer kuisch.

* * *

Kan men ooit gansch uit zulken droom ontwaken?
 Is 't leven lang genoeg, opdat de gloed
 Van zulke schoonheid ooit verloren rake?
 Ach, kon het zijn! Maar in den slag van 't bloed

Leeft bij den droomer immer het verlangen
 In aardschen vorm het bovenaardsch geluk
 Nog eenmaal weer te vinden met de zangen
 Der vogels en te buigen onder 't juk,

Ofschoon hij weet dat al wat hem verblindt,
 Zijn hart verheft of het tot slaaf weer slaat,
 Zijn wreede reden en zijn oorsprong vindt
 In eenen tuin aan de oevers der Euphraat.

Ongebundeld.

J.C. Noordstar.**De zwanen....**

De Zwanen moesten zonder zorgen kunnen leven,
 en 's morgens voor een hoog raam zitten,
 wijl hun blik weidt over 't bosch- en heuvelrijk' Italia.
 Krullend, zwierig, rolt het landschap naar beneden,
 de kronen van de boomen zijn als bollende koolen
 en zandwegen als zwierige wimpels.
 En als de zon te hoog komt,
 laten ze een zonnescherf zakken over hun oogen en over hun papieren.

Om elf uur komt de maagd met koele dranken,
 en de wind draagt in haar boezem:
 Dan daalt in glinstering van zon en verre verschieten
 zilv'ren inspiratie als plassende regen.
 En tranen opwellend uit 't overkropt gemoed zouden de oogbeddingen willen vullen.

Zóó moesten de Zwanen leven, onbezorgd,
 De kinderen vragen aan de koffie wat de Meester gewrocht,
 en deze met blanke hand de perzik beroeren,
 en het oog van den Heer welgevallig rusten
 op de parel brandende in het hart van zijn domeinen!

En 's middags moest men eigenlijk dwalen tusschen de boomen,
 of te paard de zilv'ren pruikestaart doen wippen op de rug en
 de paardehoeven sporen in rul zand,
 Men kan een blad plukken in de loop en 't achteloos tusschen zijn vingers draaien,
 of ook met schel gepiep tegen zijn mond er op blazen:
 Looover, loover, loover.

De avond altijd neev'lig is
met wijn (en) onvermijdelijk,
en langzaam dalen de groene sluiers en slapen we ingespannen in webben in.
En langzaam schuift zich het gordijn voor de scène.

Maar, de morgen ontwaakt weer met blijde waterglans,
En uit hoge vensters van eeuwenoude kasteelen,
Stijgen op witte wieken de Zwanen in de damp van de hemel,
En langzaam en eeuwig rollen beneden
De rondgekopte groene golven van 't loover.

Zóó moesten de Zwanen leven.

Uit: *'De Zwanen en andere Gedichten'*.
Ebenhaëzer, Groningen.

Karel van den Oever. Getshemane.

Ik hoor het gebed van mijn Heer
door de blâren der olijven;
tik, tik: drup van zijn zweet
en de nacht, bruin als teer.

‘Vader, indien het mag?’

O, achter rots en doorn
snikt Hij; scherp rijst de gele hoorn
der maan.
Cedron glimt ijzer-blauw
en glazige sterren staan
groen als pauw-
veer-oogen.

‘Vader, uw mededoogen!’

Hier, Petrus, ginds Andreas,
en de anderen: zij snurken.
De reuk van beslapen gras,
het gebed van mijn Heer,
o, Jerusalem's getabbaarde schurken.

Doorn-groen 't lage haag-hek:
en slordig toorts-rood er door;
de onverwachte gloor
op de olijven.
De weergalm van ijzer, stok, stap;
Hebreeuwen kijven;
stof walmt ros;
dan smakt een kus, kil en slap.
Mijn God:
ik hoor mijn lippen dien kus bedrijven.

Uit: *‘Schaduw der Vleugelen’*.
Neerlandia, Antwerpen.

A.J.D. van Oosten.

Nood der tijden.

God! wij zijn onszelf voorbijgelopen
en rennen met kopverloren spoed,
nu door schulden, leugens en uitverkoopen
een cross-country naar ons bankroet.

Heer, wij waren toch niet te zeer overmoedig?
Wij concurreerden toch lang en met vlijt
tegen Uw hevigsten vijand, die bloedig
onze markt bedierf, met zijn dwangarbeid?

Wij hebben ons nimmer in zaken gestoken
die ons minder geschikt leken - dan, nu ja....
de overproductie heeft ons den nek gebroken
en de beurswaanzen in Amerika.

En wij hadden U toch niet geheel vergeten,
al deden we Uw wil wel eens naar 't ons geviel;
wij leefden toch niet heelemaal zonder geweten
en dachten vaak aan onze onsterfelijke ziel.

In onze bedrijven werkten de meisjes
toch onder goed toezicht en voor een flink loon;
wij zorgden zelfs voor sanatoria en vakantie-reisjes
en in hun schaftlokaal hing een beeld van Uw Zoon.

De ouden van dagen gaven wij een stil bestaanje,
de huisvaders verdienden genoeg voor een gezin;
hun aankomende jongens hielpen wij aan een baantje,
en meestal brachten ook de kinderen wel wat in!

Nu hebt Gij naar het schijnt ons toch verlaten,
want wat komt er dit jaar van ons dividend?
Over toekomstig herstel behoeven we niet te praten,
de heele wereld is voor eeuwen insolvent.

Dat er ongelijkheid was in werkring en waarde
was toch naar Uw wet? en een noodzakelijke stimulans!
Konden wij ook weten dat Uw kostelijke Aarde
te klein zou blijken voor een sluitende balans?

Er zijn voor ons toch verzachtende omstandigheden:
de geldzucht van de massa maakte de rechtste dingen krom;
en in West-Europa ontwikkelden zich de maatschappelijke zeden
nooit verder dan tot een halfgekerstendheidendom.

Doch het zij zoo - door gebrek aan succes gaan wij onder;
de vrouwen en kinderen, Heer, bevelen wij U aan.
Gij hebt ons vernietigd met dit vreeselijk wonder:
dat onze hebzucht moet in haar overvloed vergaan....

Uit: *'De Wonderlijke Weg'*.

Hyman, Stenfert Kroese en van der Zande, Arnhem.

Paul van Ostayen.
Oppervlakkige charleston.

Als je van het meisje van Milwaukee houdt
 van het meisje houdt
 van het meisje van Milwaukee houdt
 - van de nacht vallen de sterren veel
 en blijven aan de huizen hangen
 Batschari Zigaretten Batschari Zigaretten
 Sarotti ist so süsz und schön -
 Als je van het meisje van Milwaukee houdt
 schaak ze in een ford schaak ze in een ford
 de vader die is dominee
 de broer woont te Chicago
 in Oklahoma woont de olieoom
 en je sienjaal een saksofoon
   schaak ze in een ford schaak ze in een ford
 de negers hebben dikke lippen
 de negers hebben dikke rode lippen
 Je voert je bruid naar Texas heen
   in Texas woont een dominee
   in Texas woont een goeie dominee
 en je sienjaal een saksofoon
   in Texas woont een dominee
 Je voert je bruid naar Texas heen
   Je stuurt een telegram naar Chicago
     de nacht is klaar
     en morgen ben-je miljoenair
     dan vin-je de methode
     de maan als lichtreklaam
 Als je van het meisje van Milwaukee houdt
 schaak ze in een ford - rem niet rem niet -

Je voert je bruid naar Texas heen
de negers hebben dikke lippen
de negers hebben dikke rode lippen
en alle dominee's zijn goed
Als je van het meisje van Milwaukee houdt
van haar houdt
ram rem de trem
ram rem

Uit: '*Gedichten*'.

De Sikkel, Antwerpen.

François Pauwels.

De vreemde tocht.

'n Grauwe kar langs de grauwe zee....
 De wind zong met de golven mee
 en voer in vaart door de helmen heen,
 die bogen hun hoofden naar beneên,
 en vloog langs het pulveren zand der duinen
 en stooft het op tot hun borst'lige kruinen,
 die stonden als reuzen, met waaierend haar,
 de sombere koppen naast elkaar.

Op het leege strand lagen lillende vlokken
 van trillend schuim, dat de wind in plokken
 van zilveren dons, verschoof en verwoei,
 een dartel spel bij het woedend geloei
 der stormige golven en 't ziedende druischen,
 het dreunend gedaver en 't kokende bruisen
 der branding, die 't schuimkleed glijden deed,
 tot vlak bij de kar die langzaam reed.

Het paard liep gebonden dicht aan den bak,
 den kop vooruit naar het verre wrak,
 de voerman zat diep in z'n jas gedoken
 en zwiepte de zweep op de beenige knoken
 en 't schonkige kruis, bij de hoeken ontvleesd,
 van het magere, trage, verwaarloosde beest,
 dat willoos trok aan de streng die snee,
 de grauwe kar langs de grauwe zee.

Waarheen is de tocht, waarheen is de tocht?....
 In zulk een weer naar schelpen gezocht
 of een vracht gehaald van duinezand?
 Waarvoor is die lange zwarte mand
 die achter uit den bak komt steken,
 een doodkist gelijk, en die donkere deken,
 waarvoor, waarvoor?.... Vermoeid maar gedwee,
 ging zwoegend het paard langs de woeste zee.

Bij den loggen romp van het oude wrak,
waar steil d' ontredderde mast uit stak,
een magere spaak in de troostlooze lucht,
vloog krijschend een blanke meeuwenvlucht.
De vogels zeilden over de golven,
nu hoog, dan onder het schuim bedolven,
maar ze doken steeds weer naar dezelfde plek,
in de witte branding een zwarte vlek.

Ze zwierden en zweefden met luide schreeuwen,
de slanke, dartele sneeuwemeuwen,
er was van vlerken een blij rumoer,
een vlokkig bewegen dat vleugeland voer
op den machtigen wind, een leger gelijk
van witte ruiters in wilde wijk,
in tuim'lende vlucht op witte rossen,
met wuivende, witte vederbossen.

In grillige kringen vlogen ze rond,
maar 't was of een band hen tezamen bond,
en vasthield aan steeds dezelfde plek,
in de witte branding een zwarte vlek,
een donker iets dat deinde op en neder,
soms weg in het water, maar telkens weder
herrijzend, wellicht een groote visch,
die dood uit de diepte gestegen is.

Maar plotseling vlogen de vogels uiteen,
alsof er met krachtigen arm een steen
geslingerd werd tusschen hun sierlijke lijven,
en evenals soms een rukwind kan drijven
het vredige dalen der sneeuw tot een vlucht,
tot een dunne dwarreling, hoog in de lucht,
van enkele vlokken, wijd uit elkaar,
zoo stoof de verschrikte meeuwenschaar.

Want langzaam, een aarz'lende bode van wee,
kwam een grauwe kar langs de grauwe zee,
en half in den suizenden storm gesmoord,
klonk onheilspellend het knallende koord,
des voermans rustlooze, wreede zweep,
die fel om de magere lendenen greep
van het oude paard, dat morde niet,
slechts heftig den heeten adem stiet.

Triestig klitte de lange staart
om de zwikkende enkels, ruig behaard,
terwijl bij iederen zwaren stap,
door wier en water en ziltig drab,
de plompe hoeven smakten in 't slik
en zogen zich vast een oogenblik,
en lieten ronde, vochtige sporen
tusschen der wielen diepe voren.

Maar eindelijk, halt.... De kar stond stil
als een moede zwerver die sterven wil,
en de razende wind woei het dekkleed op
en smeed 't neer tot 'n vormlooze prop;
de voerman sprong af, wreef het schuim uit z'n baard
en zwaaide z'n jas op het dampende paard,
dan keerde hij zich en tuurde strak
naar de zee en den romp van het oude wrak....

Hij ging, hij ging en het water was
om zijn voeten eerst als een lage plas,
maar het wies bij zijn gaan en stoeide rond
z'n beenen, gelijk een dartele hond
die den meester verwelkomt, hem tegenspringt,
zijn voeten belekt en zich aan hem dringt,
zoodat hij bijkans niet verder kan treden
van al die blijde luidruchtigheden.

Tot de branding hem greep met armen van sneeuw
 en hij zijwaarts sprong met een doffen schreeuw
 en zich klemde aan het donkere, doode wrak,
 als een kind dat zich hulpeloos weet en zwak
 en ijlings aan moeders betrouwbaar lijf
 een toevlucht zoekt en een veilig verblijf,
 maar hij klom langs de molmige planken naar boven
 en stond - wijl de golven beneden hem stoven.

Toen greep hij z'n touw en wierp het uit,
 beloerend de zee als een jager z'n buit,
 en hij wierp steeds weer naar dezelfde plek,
 in de witte branding een zwarte vlek;
 plots was het als werd de stalen haak
 gretig geslikt door de happende kaak
 van een gulzigen visch, want het touw was strak
 en recht gesnoerd naar den man op het wrak,

die nu haastig weer sprong in het water af,
 en angstig zich repte als een krijgsman, laf
 den vijand ontvluchtend, naar het strand,
 naar de grauwe kar en de zwarte mand,
 maar z'n vreemde vangst trok hij met zich mee.
 'n donkere massa die langzaam glee,
 soms even verzinkend alsof het gewicht waar'
 te groot, maar dan op de golven weer zichtbaar....

Het paard hief den goedigen weemoedskop
 naar zijn komenden meester zijwaarts óp,
 als een man die zijn pijniger naderend weet,
 maar geduldig hem wacht en het nieuwe leed,
 alleen de plagende, zingende wind
 ging juichend te keer als een zorgeloos kind,
 en lachte om het paard en den man en zijn vracht
 luid uit, met een al-overstemmende kracht,

en schuurde der duinen glooienden kant,
tot een blanken, gladden, bleek-zandigen wand,
waarlangs, als 'n sluier, 'n opwaaiend kleed,
een stoffige nevel snel-dartelend gleed,
en vloog langs de helmen die bogen en trilden
alsof ze niet konden, maar heffen zich wilden,
en joeg om de kar en de zwarte mand
en den man die langzaam stapte aan het strand.

Met een loomen ruk ging het paard vooruit,
maar het werd door den vloekenden voerman gestuit
en zakte terug in zijn moede rust
als werd het, bezinnend, er zich van bewust,
dat eerst nog de donkere, natte vracht
in de wachtende mand moest worden gebracht,
en het stond weer een wijle suffig te droomen
tot de manende striem van de zweep zou komen.

Maar toen het ten tweede male trok
zat de voerman weer diep in z'n jas op den bok,
en uit de mand met de donkere deken,
kwam staag wat sijpelend water leken,
een bibberend straaltje, dun en zwak,
dat soms bij het schuddend geschok van den bak,
als verschrikt, voor een korte poos verdween,
maar dan weer schuchter droop naar beneën....

Bij den loggen romp van het oude wrak,
waar steil d'ontredderde mast uit stak,
vloog een enkele vogel in breede kringen
op roerloos uiteengespreide zwingen,
en telkens wanneer hij langs 't water gleed
ontsnapte z'n keel 'n spijtige kreet,
alsof in de golven, plotseling,
een gretig begeerde buit hem ontging,

en die krijschende kreet in de stormige lucht
was het waarschuwend sein: een gansche vlucht,
als uit het schuim opduikende meeuwen,
kwam van alle kanten met luide schreeuwen
tezamen gevlerkt, lijk een duivenschaar
op het lokkend gefluit van den vogelaar,
en de sierlijke lijven zwierden dooreenen
en rakelings over de branding henen,

maar het was of ze zochten en vonden niet,
want ze zweefden wijd uit naar het grijs verschiet,
naar het eenzame strand en de ruige duinen,
ze zweefden tot over hun borst'lige kruinen,
die stonden als reuzen, met waaiend haar,
de sombere koppen naast elkaar,
en ze zweefden tot waar in de verte ree,
'n grauwe kar langs de grauwe zee....

Uit: *'Verzamelde Gedichten'*.
Scheltens & Giltay, Amsterdam.

E. du Perron.**Gebed bij de harde dood.**

O Heer! het wordt nu tijd, wellicht, U aan te roepen.
 Men weet niet goed... De vrees voor 't einde blijft bestaan.
 De dood vergeet ons nooit. Men moet beproeven
 een al te grote doodstrijd te ontgaan.
 De Dood doet de arme mens naar vrome leugens zoeken.

Gij, Heer, Gij zetelt hoger dan de Dood daarboven,
 dan 't zèlfde eind, altijd, van ieder lot.
 De stervenden die roepen, werden eerst geboren,
 Gij waart steeds, onverstoortbaar, in Uw rol van God.
 De Zoon des Mensen vond, tot hier, de liefste logen.

Zijn dood was hard; hij kon er iets voor krijgen:
 hij werd Zoon Gods en Onze-Lieve-Heer.
 Hij wist de Dood, zei men, zo stervend, te bestrijden,
 hij overwon de Dood en wat niet méér?
 Het blijft een aaklig iets, te hijgen en verstijven.

Het blijft een aaklig iets, naar 't eigen hart te luistren,
 te weten dat men dood is, als het stil blijft staan.
 Die spierknobbel met kleppen waardoor 't bloed moet spuiten,
 die rustloos vijftig, zestig jaar kan slaan,
 en soms opeens uiteenspat, als een vat in duigen.

't Is heus wat anders dan zich laten baren;
 men meet de Dood soms na, bij vol verstand.
 Tegen de vijf die suffend, zat van dagen,
 gelijk een nachtkaars uitgaan, opgebrand,
 zijn honderd die gefolterd in hun doodzweet baden.

De dood is niets misschien, het dood-gaan alles.
 En zij die de engelen zien, een glimlach op 't gelaat,
 en zij die vol berusting in het niet-zijn vallen,
 zij maken wat zij kunnen van hun povre staat.
 Het blijft de wrede strijd van duive tegen valk.

Ik had een vriend, o Heer, wiens hart was uitgezwollen
 tot bijna driemaal de omvang van een mensenhart;
 men heeft hem, toen hij sterven ging, bevochten,
 hij wou zijn hoofd in twee slaan om de barst,
 het trage barsten van dat hart niet meer te volgen.

Ik had een andre vriend die met verrotte longen
 trotseren moest het vlijmen van de scherpste kou,
 in een verlaten tuin, waar ongestoord het domme
 systeem zijn vreugde wurgde en niet verjagen zou
 de dood die eens zijn moeder meegaf aan haar jongen.

Het is voorwaar geen wonder als de Rede
 ons bij de doodsgedachte dringt naar zelfmoord.
 Het mes van Jack the Ripper was een zegen:
 o, onvoorziene dood die nauwliks stoort!
 de meesterlijke moord zij grotelijks geprezen.

Want zelfmoord, Heer, is moeilijk, wil niet altijd slagen:
 Cleopatra en de adder waren beiden sterk,
 het gif van Mithradates deed hem angstig braken,
 een slaaf, met beevrig zwaard, volbracht het werk.
 Een zelfmoord is verzekerd tot de keus van 't wapen.

De dood is vriendliker, wellicht, in de ongelukken
 die dagelijks de brave burger grieven:
 de motorrijder die zich reed in stukken,
 de masjinst door twee lokomotieven
 vermorzeld wijl hij even stond te dutten.

De metselaar die van de ladder stortte,
 wiens hoofd sloeg op de keien tot een ommelet,
 en de arbeider, in een masjien getrokken,
 die, voordat men één wiel had stop gezet,
 als nameloos gehakt alweer was uitgeworpen.

De kleine meisjes die door de ijslaag schoten,
 wier doodscreet tot een sliertje stoom bevroos,
 en naar wier lijkjes niemand heeft gedoken;
 het kind uit de achterbuurt dat achteloos
 met kokend water, telkens weer, wordt overgoten.

Bepaald, de Dood is vriendliker voor de arme mensen,
 zijn sterven makkelijker, zijn méér met hem vertrouwd.
 Hij geeft ze lachjes, knipoogjes en wenken;
 de vrees voor wat men dikwels ziet, verflauwt.
 De Dood lijkt haast een doel van hen die dood zich werken.

De Dood is de gezelschap der lange wintermaanden,
 plichtmatig, zoals zij, voor de armen op het land.
 Zij zwoegen rustig voort, zij strooien nieuwe zaden,
 en rustig, als een veldbloem door een kinderhand,
 plukt hij een zwoeger weg van de omgeploegde aarde.

De dronken vagebond, die lacht onder het kwijlen,
 en kwijlend lachend loopt onder een volle trein,
 de blinde bedelaar, te oud om te overlijden,
 die op een heldre nacht zijn nek breekt zonder pijn,
 het is de moeite niet naar zo'n Dood om te kijken.

De werkelijk harde Dood daalt neer in verenbedden,
 en vlijt zich lang en zwaar tegen een zachte borst,
 en kust een zachte mond om 't aadmen te beletten,
 en knijpt een zachte keel die nauw en gloeiend wordt,
 en luistert naar het hart dat zich nog blijft verzetten.

Een Dood die tellen mag, is wulps als een hetare,
 doch traag en zeer ervaren als een succubus.
 Hij snuift de droppen zweet in die op 't voorhoofd paarden
 en drinkt de laatste adem met een diepe kus.
 Hij schat de patiënt altijd op juiste waarde.

Hij is volmaakt beleefd en kondigt zijn bezoeken
soms weken lang vooruit zijn uitverkoornen aan,
die hem verkiezen, iedre faze liever proeven
dan rap en onverhoeds het leven uit te gaan.
Hij geeft hun tijd, o Heer, U vlijtig aan te roepen.

Want, Heer, zij duchten U veel méér soms dan het sterven;
zij zeggen: 't Sterve' is kort, maar God is eindeloos!
Zij menen dat Gij veel, veel méér van hen zult vergen
dan zo een triest sinjeur als zo een trage Dood.
Gij, Heer, Gij zijt in staat hen eeuwig te verderven!

Het is geen klein verschil. Een ziel van stoom kastijden
wanneer het lijf van vlees sinds eeuwen is verrot,
het is wat anders nog dan 't schenden van wat lijken,
het is het waarborgsmerk van een héél ware God.
Een werk zo groots, o Heer! geen epos kan 't beschrijven.

Zij hebbe' elkaar vermoord om U, Heer, te verdienen,
het zondig vlees gekerfd, geradbraakt en verkoold.
Groot is, Goddank, de schaar der liefdevolle lieden
die zacht de poten breken van het schaap verdoold,
en lang vóór 't stervensuur Uw paradijs verwierven.

Verwonder U dus niet wanneer zij daagliks janken:
Zij die U vrezen 't zeerst, zijn ook Uw ware trouwen.
Tussen de man die meent alleen te mogen danken
en hij die U slechts roept in 't klamme doodsbenauwen,
tussen die schobbers, Heer, zijn duizend overgangen.

En als ik minder bid dan de echte katolieken,
of de echte protestanten, die 't niet minder doen,
het is om van een schaars gebed tienvoudig te genieten
en uit bescheidenheid. Het afgeblaas sermoen,
ik ben er zeker van, is niet naar Uw believen.

Ik heb, U, Heer, naar 'k hoop, ditmaal met recht gebeden,
 ik ben geen twijflaar, Heer, voorwaar geen twijfelaar!
 De twijfel is te slim en hindert mijn geweten,
 ik heb niets uit te staan met deze handelswaar,
 als zij die koster zijn en die Urbanus heten.

Heb ik gezondigd tegen 't tweede der geboden?
 Ik riep U met in mij het schroeiendste venijn
 dat ooit uit mensenhart vervloede in mensenwoorden,
 de vrees, de grote vrees in 't afgeschuurd refrein:
 De Dood, de Dood, de Dood, het dood-gaan, en de doden.

De Dood is altijd kort, duurt hoogstens één sekonde;
 men is dood of niet dood, zoals Stendhal ons leert.
 De foltering vooraf is langer aan de orde,
 en iemand die, als Job, ontzaglijk blasphemeert,
 kan zeggen: 'God mijn Heer, dit is Uw grootste zonde!'

Maar als ik mij verstout U op de Dood te wijzen,
 dan is het wijl ik denk dat Gij hem soms vergeet.
 Zend mij een leugen, Heer, als ik met hem zal strijden,
 een leugen, groot als de ernst die 'k in deez' verzen deed.
 Want de ironie, zegt men, schaadt aan de Poëzije.

Uit: *'Mikrochaos'*.

A.A.M. Stols, Maastricht.

**Jan Prins.
(C.L. Schepp).
Het geurige veld.**

Amangkoe Rat heeft meer dan dertig jaren
in 't oude rijk Mataram geregeerd,
en meer dan onder Soeltan Ageng waren
in list en lust zijn Machtigen volleerd.

Meer nog dan in zijn vaders wreede tijden
lag zwart gebrek in 't leeggeroofde veld.
Dood en verwoesting, vuur en zwaard verspreidden
zijn trotschen naam in daden van geweld.

Totdat hij, zat van zinnen, in het slijten
van ledige uren zijn voldoening vond:
Amangkoe Rat, de Keizer, dreef zijn geiten
over de pleinen van den Kraton rond.

Toen, in zijn ouderdom, kwamen de dagen
van tegenspoed, de dagen van gevaar:
zijn Huis verdeeld, zijn Oversten verslagen
van angst en afschuw zijn gedachten zwaar.

't Verraad sloop rond. De Madoereesche benden
drongen tot in zijn open hofstad door.
Amangkoe Rat, de Keizer der Ellende,
werd als het wild, de jagers op zijn spoor.

Hij vluchtte, - maar 't vermoeide leven kwijnde
in 't lijf, waarvoor hij zwervend toevlucht zocht.
Toen vroeg de vorst alleen, dat na zijn einde
een geurig veld zijn lijk ontvangen mocht.

Hij stierf. En door zijn enkele getrouwen
werd aan den uitgesproken wensch voldaan.
Nu brengen op zijn graf bedroefde vrouwen
haar wierook en haar wilde bloemen aan.

Kinderen spelen er, bejaarde wijzen
zoeken den boom, die van den heuvel helt
en schaduw schenkt, - en vrome pelgrims reizen
eerbiedig naar het zoet geurende veld.

Uit: *'Tochten'*.

W. Versluys, Amsterdam.

Mien Proost.
(H. Klomp).
De onbekende soldaat.

Hij slaapt.
 En de Groote Parade gaat over hem heen.
 Generaals en gezanten spreken,
 En laten hem nimmer alleen.

Hij viel aan d'Aisne. Of was 't bij Verdun?
 Hij viel voorover, en was op slag dood.
 Zijn laatste wensch was een pijp en een krant,
 En ook nog eenmaal versch brood.

Wie heeft hem gemist? Werd hij ergens bemind?
 Was er iemand aan wie hij veel dacht?
 Voor wie heeft hij al zijn medailles verdiend?
 En heeft hij gebeden op wacht?

Zijn dag schoof voorbij; de zon was een kinderballon
 O, dat hij hier moest staan, en niet vluchten kon.

Hij bleef op zijn post, een mof schoot hem dood.
 Hij viel languit, naast zijn geweer.
 Hij schreeuwde niet; hij sliep aanstonds.
 Hij was 20 jaar, ongeveer.

Hij slaapt.
 En de Groote Parade gaat over hem heen.
 De generaal salueert, het ministertje zwetst,
 Nu is hij nooit meer alleen.

Uit: *'Het Middelbaar Onderwijs en andere Gedichten'*.
 De Gemeenschap, Utrecht.

Elisabeth Reitsma.
Achter den horizon.

Al wat wij zien met onze sterfelijke oogen
Is slechts een schaduw en een wederschijn
En meer dan wij op aarde aanschouwen mogen
Bergt zich aan generzijde van ons zijn.

Wij weten niet wat tusschen menschen ademt
En wat de ruimten tusschen sterren vult,
De verste zeeën zijn nog niet omvademd,
de teerste vormen zijn nog niet onthuld.

Wij hebben niet den laatsten weg gevonden
En niet der dingen innerlijkst verband,
Wij kennen niet der zielen diepste gronden
En niet den golfslag van het lichtste strand.

Wij kennen slechts onze eigen nauwe beelden
En hebben levens polen niet ontdekt,
Wij weten niet wat namelooze weelde
Achter den horizon ligt uitgestrekt.

Uit: *'Zingende Golven'*.
C.A.J. van Dishoeck, Bussum.

Maurice Roelants.
Gelijk de leliën des velds.

Keer niet uw blik naar 't groeien van de schaûwen, -
straks rijst een nieuwe dag op ons gelaat.
Geen angst, slechts heimwee. En dit blind vertrouwen:
God draait rond ons rhythmisch zijn dageraad.

God draait rond ons de winden en de wolken, -
wij waren kind, o toren in 't oud dorp,
wij waren blind, verloren in de kolken
van leed en hartstocht, waarin 't vleesch ons wierp.

Nu zien wij ver met ons gesloten oogen:
wij worden eens als 't achtloos buitlend dier,
dat 't groen gaat grazen van de regenbogen,
en, speelsch, 't al overlaat aan Zijn bestier.

Ongebundeld.

Paul Rogghé.
De tijd.

DE TIJD KENT rust noch duur. Wij gaan er door,
Naar alle einders heen en weer bewogen.
Straks had 'k geluk, nou wordt mijn leed gewogen
en wijkt het licht voor nieuwen mist en gloor.

't Oneindge heeft geen vaste wet noch spoor.
Naar gaan en komen reikt ons zijns beoogen.
De Tijd alleen houdt aan. Naar hem gebogen
Zoekt 't hulploos hart de éénige vaste voor.

En zoo zal heel de wereld zijn doordrongen
Van 't eeuwig spel der vele mogelijkheden
Op breede golven aller maat en soort.
En in den angst der ziel zal 't lijf gewrongen
Den geest der aarde zoeken, onverhoord,
En van den droom gaan tot de werkelijkheden.

Uit: *'Uit 's Levens Koorts'*.
Steenlandt, Kortrijk.

A. Roland Holst.

De uitspraak.

Terwijl aan 't werk der droomen hij gedoken werkte,
 met norschgegeven rekenschap weedom's wanorde
 ontruimende, was voor zijn inkeer het bemerkte
 de dag rondom hem in de kamer oud geworden.
 Een wingerdblad, dat bij de glazen deur, die open
 was blijven staan, neerviel, keerde zijn blik naar buiten,
 en hij stond op en wilde voor den avond sluiten,
 maar ziende hoe dat blad in late brand verdorde,
 groot als een hand,
 liet hij de deur, en peinzend over eigen brand
 scheen hij te hooren hoe een ijl gerucht kwam binnenloopen
 over de ritselende blaren en het zand,
 over den drempel van zijn hopen en wanhopen.

Een suizen licht en ijlings langs hem heen de kamer
 binnen, en dat dan hooger over werd genomen
 door een gefluister als van overweer beramen,
 en dat hemzelf scheen te betreffen, en zijn droomen
 nu buiten hem verhevigd in hun macht herstelde.
 Hij stond en voelde hoe er wezens in den ronde
 - bijna niet meer onzichtbaar - in de Kamer stonden
 en naar hem zagen en voor hem waren gekomen
 gelijk eenmaal,
 en hoe ze elkander fluistrend in een hooge taal
 die hij eens kende en zelf gesproken had, vertelden
 als stond hijzelf daar al niet meer: een oud verhaal
 van wind en water en van heiligen en helden.

Toen, wetend: wie geschonden droomen uit hun kwijnen
 weer oproept, wil hij elke toekomst niet verbeuren,
 moet durven aan het eigen wezen te verschijnen,
 heeft hij zich, klaar tot wat hem nu stond te gebeuren,
 en als ontboden tot den spiegel zich begevend,
 doen aanzien door zichzelf; dan, ademloos daarachter
 - als lag 't in een voormaligen avondval te wachten -

heeft, hij, door 't glas dat andere vertrek bespeurend,
zich afgevraagd:

‘Welke uitspraak wordt daar en tot welken dag verdaagd,
en over welke daad in welk bestaan bedreven?

Wat houdt in zulk een angst dat stil vertrek belaagd,
of van welk voorval is de schrik daar nagebleven?’

‘Nu is de dag’ - de stem kwam nog als door een wade
gedempt, en uit het glas, maar als onhoorbaar dreunen
ging 't door de gronden van den omtrek aan, en nader
kwam het tot aan het huis, en hij, vooroverleunend,
voelde zijn voeten op den vloer erdoor bewogen,
en beefde en zag, dat andere vertrek instarend,
die vensters flakk'ren gaan als van een ver te ontwaren
brandgloed, en zag, achter dat beeld van hem, verschijnen
in vlagen licht

de drie gekomenen, die hij nu achter zich
genaderd voelde, en zag de bliken hunner oogen
star en verstarrend op zijn siddrend beeld gericht.
Toen heeft vanuit het glas de stem hem overvlogen:

‘Over geen voorval en geen daad; over een leven
zij uitspraak’ - (de oogen van zijn beeld schenen geloken,
slechts in de vensters bleef het flakkeren; doch even,
dan werd opnieuw, en door de derde nu, verbroken
de stilte van dat oord der stilte:) ‘Hinderlagen
werden gewild, omdat het lichaam erin vallen
en zwichten wilde en zich in duister welgevallen
wentelen: en het wezen heeft dit niet weersproken,
met daad noch woord,
doch zich gevleugeld in het lichaam neergestort
waar het zich nu bedwelmt in een wellustig klagen.
Maar waar het zich uit hooger hoogte stortte, wordt
het dieper nu gebracht, en zal daarvan gewagen.

Naar dat oud rijk van dieren en gefaalde goden
zond het den mensch en liet hem als een prooi verscheuren.
Hij die, beheerscht onder het recht van zijn geboden

dier droeg en god, moest zich door beiden neer doen sleuren,
 en - weerloos aas - door den opstandigen bezielde
 voor den bezetene geworpen, jammrend weten,
 dat nu de god zich aan het dier zou gaan vergeten,
 om dan - verduisterd uit dien zwijmel op zich beurend,
 in overmoed,
 tergend het licht en pralend met des menschen bloed -
 boven 't genoten dier, dat aan den slaap verviel, de
 schemer van dat oud rijk in den geschonden gloed
 te zetten van het licht waar hij niet blijven wilde.

Gij hebt het duister van dat rijk gezocht, noch anders
 gevonden dan gij zocht; maar weet wie het bewaken:
 de drie verborgen, die onze tegenstanders
 werden, konden zij slechts uit onze schaduw raken,
 die hen, bekleedend met geleende macht, schatplichtig
 aan ons houdt en het rijk waartoe zij nimmer rijzen.
 En weet, dat, zoo wij ooit u nog van hen opeischen,
 die om het zeerst
 beramen uw verdelging, hunkerend - dan eerst
 als met dien laatsten droom uit de oorden waar het licht is
 en met de taal daarvan, gij 't duister hebt beheerscht,
 waartoe gij nu verzonkt; en nooit voor dat verricht is;'

Kort viel de stilte, en met de stilte viel het donker;
 achter hem kwam een suizen, en toen hij zich wendde
 vloog er een ruischen aan rondom het huis en klonk er
 't slaan van de toegezogen glazen deuren en de
 wind van den avond kwam en in dien wind een loopen
 van de verduisterden, die kwamen hem te halen.
 Hij greep zijn hoofd en hij kon nauw meer ademen
 van angst om wanhoop en om lust, en van ellende
 vertrok zijn mond.
 Maar buiten, dringend aan die deuren langs den grond,
 was al een schuren of er groote dieren slopen
 heen en terug en door de blaren en het zand,
 tegen den drempel aan van zijn verloren hopen.

Ongebundeld.

H.W. Sandberg.**Tweede dag der revolutie.**

En toen de morgen rees, stond wilskracht op,
 Met starre vuist, ontembare gedachten,
 Alsof zijn oogen bliksemden en lachten
 Straalden de vonken van zijn harde kop.

Op trokken de mannen en de vrouwen,
 In ruwe benden,
 Die blind'lings renden
 De stad in, naar de gezagsgebouwen.

Gezag, was voor hen als een striemend woord,
 Gezag, was voor hen als een snijdend koord,
 Dat om hun hals wrong.
 't Gezag, ze zouden het te pletter loopen,
 't Gezag, ze zouden het afbreken, sloopen,
 Vertrappen en vernielen, spuwen, bijten,
 Uiteenscheuren en uit elkander rijten,
 Blind van vernielzucht, blind van haat:
 'Daar is 't gezag, pak het an, kameraad.'
 't Gezag was hun altijd een beklemming geweest,
 Nu gaan zij het vertrappen als een giftig beest.
 De lucht stond strak en ijzingwekkend koel,
 De stad scheen als doortrokken van één geest,
 Eén geest van stormen naar hetzelfde doel.

En door de nacht're straten, langs de verbaasde deuren,
 Trokken de stemmen en de vreemde geuren
 Van zweet en werk.
 Afzijdig stond een trotsche kerk.

Maar golven van begeestering
 Doorliepen als een siddering
 De opstuwende rijen.

Nù eindigde hun lijen,
 Nù eindigden hun bukken en hun buigen,
 Zij schudden de koppen, de vuile, de ruige,
 Als jonge stieren, die de weide ruiken;
 't Was of jeneverflesschen, volle kruiken
 Door allen waren leeggezopen,
 De wereld toch stond voor hen open,
 Ze liepen alsof ze dronken waren,
 Terwijl hun oogen, in de verte staren-
 De, niets zagen, tenzij een wonder misschien...?

Daar is het.
 Zonder na te denken, zonder te willen,
 Met zachte vloeken of met korte gillen
 Dreunen de revolutionairen aan....
 Vóór de soldaten blijft de massa staan.
 De massa met één drang, één deinend stuwen.
 Het wriemelt door elkaar als een bont kluwen
 Van haat, verachting en van wachtend morren,
 De vuisten ballen, de lucht schijnt te verdorren,
 De spanning groeit en pakt de menschen aan.
 'Moeten we dan goddome eeuwig blijven staan?'
 Nu komt er beweging.
 De massa kromt van woede, brandt van haat,
 Zij kijkt de stalen loopen in 't gelaat,
 En mort, mort, mort.
 Zij wijkt wat terug, ah, golft dan ineens aan,
 De ban is gebroken.... Valt aan.
 Salvo's knett'ren.... Kreten huilen,
 Menschen brullen.... Vrouwen schuilen,
 En een windvlaag zwiept de boomen,
 Zie, de proletariërs komen.
 Leiders duiken op naar voren,
 Achter hen het golvend koren,
 Dat zichzelf nu maaien gaat
 Met de sikkel van de haat.

Wit-verhitte diergezichten
Flitsen op als bliksemschichten,
Vrouwen vechten als bezeetnen.
Makkers voort, weg met de keet'nen
Van 't gezag, verbreekt de banden
Om je hoofd en hart en handen.

Uit: '*Schaduw*'.

Em. Querido, Amsterdam.

Nine van der Schaaf. De reizigers.

I.

Wij dwaalden ver en eenzaam, groot omsloot de nacht ons
 En door het opene onzer tent blonk nog een ster
 Voor 't slapen gaan. Gedoken in het klein tehuis
 Reikten wij van het goede stroo naar 't lage dak,
 Zeiden goenacht elkander en de wereld,
 Maar deze revolteerde en sloop in,
 Als klein gedierte kroop het om ons leger
 En in ons loom bewustzijn drong de groote onrust,
 Volgde ons in de droom en wekte ons voortijds,
 Tot wij de beelden zagen van het daags bestaan
 En toonden loom elkaar een slip van onze zorgen.

- Maar dit is niets, alleen de nacht rondom,
 Alleen de hooge nacht heerscht, de geliefde is daar!
 En in het nachttij ben ik vrede, zei de stem,
 En al mijn bloemen slapen op het veld,
 Ik doe de onrust slapen in het hart,
 Ik doe het aardsche wijken van de leden,
 En zachter deint de vloed die mij bestrijkt,
 Ik doe de reizigers de groote reis begeeren,
 Tot van begeert de zielen zwaar zich keeren
 Geheel naar mij, ik ben een kind, een ster,
 Ik ben een licht, een speling, maar ik ben de meerdere
 Die van het andre zijn de sluier heft,
 Doch slechts voor oogen in de slaap verzonken.

Zoo suste zij en droeg ons, kinderen, mee,
 Tot w' in een weidsche tent de slaap hervonden,
 Rustend op 't stroo, in 't droomtij van de ster.

II.

Eerst is een kleine vogel op een twijg gekomen,
 Vangt te zingen aan. Er is melodie in de lucht,
 In de verte klinkt het gerucht van mensenschreden
 En breken van droog houtgewas. Er is verwarring
 En donkerheid in de paden. Een teedere bloem
 Is het geloof dat zich stil geeft in zijn geur en kleur.

Maak een blij vuur nu de dag klimt,
 Sta op en breek uit de witte wade,
 Slaap en dood zijn de wonderdingen die wij
 In droom verstaan, maar de slaap is brekelijk,
 De droomen wijken, wij stijgen verwonderd uit.

Zoek nu het koele water en wasschen wij onze
 Loomheid weg, werpen de nacht van ons
 In het klaar beekwater dat ritselend
 Onze lijven omspoelt en wakker maakt in ons
 Een vogelenheer van blijdschap: het dagleven!

Uit '*Naar het Onzichtbare*'.

C.A. Mees, Santpoort.

J.C. van Schagen.
Hodie mecum eris....

Weg onder verwoesting van een labyrinth,
In steen gekamerd, sterft een kind.

De doem van de massa's hangt zwart en zwaar
Over het kind, dat wacht al duizend jaar.

Een bloem werd heerlijk aan een dooden stok,
Toen een pelgrim over den ringstroom trok.

Een schrift werd zichtbaar aan een wand,
Toen een pelgrim los werd van het laatste strand.

Wien het teeken verscheen, hij is verder blind,
Om de herinnering van het witte kind

En donker suizend in zijn bloed
Werd het gebod van het kind, dat hij komen moet.

Wat zwerft hem voorbij met den zwerfenden wind?
Het is het verre klagen van het kind.

Wat sloeg hem brandend over de zee?
Het handje van het kind, dat trok hem mee.

Wie zeide zijn naam? - en een snaar sprong dien nacht -
Het was het weerloos kind, dat wacht.

En de schuld, die hem blindelings verder striemt,
Het is de vlijm, die het schuldeloos kind doorpriemt.

Door een droom brak vreemd helder een woord, toen hij sliep.
Het is het goddelijk kind, dat riep.

Het is het eeuwig kind in pijn,
Het is het heilig kind, dat moet bij ons zijn.

Het is het zuiver kind in nood,
Het is het Ziende kind, dat ons weert den dood.

Het is het vergeten kind, dat snikt,
Het is het argeloos kind, dat ons lot beschikt.

Want verstomt het zinderen dezer kleine schel
Dan splintert het marmer van der sferen spel.

Want dooft de vlam in het diepe kluis
Dan kantelt de wereld in bloed en gruis.

Dan breekt in de eeuwige oogen het licht,
Dan brijzelt ten baaierd hun magisch Gezicht.

Dan zwicht de wet in het fel kristal,
Dan verzwelgt ons allen de zwarte val.

Een klein houten kruis spant het groot heelal
En het kind is verloren - en dit is al.

Ongebundeld.

**Henrik Scholte.
Hölderlin.**

Hij kwam uit Frankrijk omdat zonderling
peinzend God's doeleinden hem verontrustten,
reizende met zichzelf: Hölderlin
zeggend tegen de bloemen die hij kuste.

Sedert was hij alleen. In zijn verrukking
schuwt hij zijn moeder, maar met zijn bedeesde
glimlach en een voortdurende mislukking
van handen wil hij troosten die hij vreesde.

Toen stierf zijn moeder en zijn goede vrienden,
zijn deuren vielen toe. In vreemde rijken
weet hij zich beurtlings heerscher en bediende,
met koningen rondom als zijn gelijken.

En Hölderlin stierf onophoudelijk
veertig jaren in dit zonderling leven.
Met den dood heeft hij zich eenvoudiglijk,
willoos maar verwonderd overgegeven.

Uit: *Intermezzo*’.

A.A.M. Stols, Maastricht.

Jac. Schreurs.
Franciscus.

‘Perpetuitas in Deo’....

Daar sta ik nu, mijn lieve, liëve God.
 Daar sta ik, naakt als eene galg;
 mijn hoofd in U, mijn voeten aan de aarde -
 een gier is met mijn kleeren er vandoor,
 de raven met mijn zonden wèggevlogen;
 de blijde boodschap lacht mij uit de mond
 en in mijn oogen
 staat héél de wereld voor Uw tribunaal.

Nù is die zoon van Bernardone dood,
 nu ben ik Frans van God de Vader;
 nu ben ik als de vogelen des hemels
 nu ben ik als de leliën des velds -
 gelijk een kindje ben ik nu, heel bloot,
 Héér, nù ben ik van U.
 Ik ben van U zooals het licht
 van U is en de hemel en de aarde,
 zooals de witte adem van Uw mond,
 zooals de witte glorie van Uw oogen, -
 zooals Gijzelf het zijt, ben ik van U
 geheel en àl en er is niets van mij
 of iemand buiten U, -
 ik ben van U alleen!

Hier is mijn hoofd, Heer, en mijn wil bereid,
 hier zijn mijn handen en mijn hart altijd,
 hier is mijn lijf, mijn leven en mijn al:
 mijn oogen vol van U,
 mijn ooren vol van U en alles vol van U;
 het leven wappert hevig in mijn oogen
 en vurig roept mijn bloed:
 ik ben van U!

Ik leef en wil en weet en adem U
 ik eet U gelijk brood;
 als water drink ik U; ik ga en sta in U
 en kom U tegemoet;
 en roep ik, Heer dan roep ik U alleen
 want buiten U kan er niet een:
 mijn mond is Uw bazuin.
 En met mijn handen zegent God de wereld
 En God belooft de straten in mijn voeten
 en alle steden, alle dalen, alle bergen
 en God verzamelt allen in mijn hart;

Herboren ben ik en gelouterd,
 gewasschen in Uw vuur,
 doorwasemd van Uw adem, God,
 gebalsemd tot in 't merg van mijne beenderen:
 ik ben een rijpe appel in Uw hand
 voor àl mijn broederkens, Uw schepsels,
 een fijne vrucht in Uwe lieve hand -
 Gij zijt de zoetheid van mijn vleesch,
 mijn wangen zijn gebloemd met eeuwig leven!
 - Leef, leef in mij, o lieve, lieve God
 en laat mij leven, Heer,
 en sterven, Heer -
 in U.

Uit: *'De bloeiende Wijnstok'*.

Uitg. Mij. Dante Alighieri, Castricum.

Agatha Seger.
Geluk.

Dat in den avond, na den regen,
- o onuitjubilbaar geheim -
aan den gebroken hemel rijzen
de sterren in hun zilvren rijm,

en dat tezaam met hen gestegen
de oogen die de ziel belijdt,
vertroosten op de oude wegen
het hart in zijn verlatenheid, -

dat in den avond na den regen,
als wereld ver en verder wijkt,
gij naast mij gaat op d'oude wegen,
uw adem langs mijn oogen strijkt.

Uit: *'Verzen.'*

C.A.J. van Dishoeck, Bussum.

**J. Slauerhoff.
Chlotarius.**

I. Kloostertijd.

Voor 't spitsboogvenster lag de wereld wijd,
 In den blauwronden einder uitgespreid:
 Een groote waaier, die hij kon ontvouwen
 Uit diepste mijmring met een oogopslag;
 En sluiten weer, als hij vergeten wou en
 De oogen geloken, weggaan uit den dag.
 't Was door hun toedoen dat hij snel voorbijging
 't Gezichtsveld, blind en ongedeerd; de neiging
 Naar 't lichtschuwe en onzichtbre bracht hem ver.
 Hij stond, zoo weinig storend als een ster
 Bij 't elfenspel, dat op 't geheim vertrouwend,
 Zich wiegt en waagt in weelden zinsverstorend,
 Maar, als hij 't reeds voor immer wou behooren,
 Vervloog voor 't plotsling opgeschokt aanschouwen
 Van bosch- en stedenbranden, woestbewogen
 Praal van in doodsche stilt' voltrokken slagen,
 Gedoofd in eeuwen, indrukloos vervlogen,
 Als uren van een godenkinderspel.

't Verleden tastte hem aan in zware vlagen
 Tot hij doodmoe herleefde en door zijn oogen
 't Licht inriep om verlossing, en zijn cel
 Hem weer tot machtloos roerloos mijmren bande,
 Zoo eng, dat op drie witgekalkte wanden
 Zijn door de zon gestreken schaduw brak.
 Zijn jeugd was snel ontmoedigd, nog te zwak
 Voor droomgeloof, er bleef toch geen bewijs;
 't Veroverde trok weg, van hem vervreemdend....
 Zijn vreugd verstijfde onder stilte's ijs.
 Wel bleef het raam een smal, geellichtend wak,
 Open naar 't ruim; 's avonds werd dit ook grijs,
 Alsof de scheemring 't dicht besneeuwde.

II. Knapentijd.

Nooit lachte een kind, nooit zong een vrouw, een veël,
 Door de gewelven van het kil kasteel.
 't Jaar wentelde geruischloos, slechts ten tijde
 Des rijksdags trok een groot rumoer ten strijde
 Tegen de stilte en 't krachteloos verstarren;
 Als verre donder rolden plumpe karren
 Het plein op, daavrend; boersche landbaronnen
 Kwamen af van hunne verre woeste goedren
 Zich met zijn tengren vader ruw verbroedren;
 Wel knielden ze aan den troon, bewezen eer....
 Hun needrigheid fleemde ten eigen bate.
 Er waren die het gastgeschenk vergaten,
 De opbrengst der schatting daalde meer en meer.

Hij haatte zwakken vader, lompen adel,
 Even fel met een tegenstrijd'gen hoon:
 'Zij groeiden naar den rit in 't harde zadel.
 Hij naar 't onmachtig mijmren in zijn troon.'

't Hoogst steeg de prille prinselijke haat
 Tegen de norsche noordlijke vazallen
 Wier baarden op hun harnas dalen, hard en
 Ruig als vuilzwartbevroren watervallen.

Zij leken op de oude Longobarden
 Die hangen, sluw en somber afgeschilderd,
 In 'n zaal waar 't zonlicht vleermuisschuw verwildert,
 Waar de avond daalt als nauw' de noen begonnen.

Hij wist hoe zij, gijzlaars en krijgsgevangnen,
 Ambten verwierven, waardigheden wonnen,
 Zich langzaam drongen in de hoogste rangen,
 De lage aard nog op 't gelaat geronnen.

Somtijds verliet hij 't plein, waar werd geoefend
 In wapenhandel, dans en krijgsbedrijf,
 Sloop stil die zaal en beschoot de schijf
 Van n' barsch gelaat, in d' avond nog verstroevend.

III. Jongelingstijd.

De edelvrouwen vonden hem boosaardig,
 Want hij werd in haar bijzijn niet beschroomd -
 Begeerig; zijn gebaar niet ingetoomd,
 Maar hevig zonder ooit het vleiensvaardige
 Van minnaars - scheen veeleer bereid te tuchtigen.

Zij haatten hem, die niet met haar wou dwepen,
 Den knaap die liefkoozend zijn degen greep en
 Zich nooit steelsblikkend neerboog tot haar borst
 Noch acht sloeg op een woord dat nooden dorst
 Of op een lach, wulpsch-schaatrend, valsch-luidruchtig.

Zij haatten hem die trapte op hun sleepen
 Zoodat 't gewaad afvallig werd: hij zag
 Minachtend vèil in 't vaal licht van den dag
 't Verleidlijke, dat zij zich voorbehielden
 Af te doen smeeken in geheime nacht.
 Niet langer ongenaakbaar dan hij knielde.

Soms voelden enklen die hij minder hoonde
 Zich uitverkoren, hoopten hem te winnen
 En, haar bekoorlijkheid ten deele toonend
 Het eerst zijn sluimerend gewaande zinnen
 Te doen ontwaken en hem te behouden
 Om met zijn gunst de heerschappij te ontginnen.

Zoo zag hij in gangdonker blanke schouders
 Bloot komen boven afgeleden keursen,
 Als een agraphe hoogst-toevallig brak;
 Vaak zag hij schoonen voor een spiegelvlak
 In kamerdiep door openstaande deuren
 Als hij voorbijging - maar hij ging nooit binnen.

Zij wisten niet, hoe hij soms stond te smeeken
 Waar takken 't donker bonden voor zijn raam
 Om één weerstrevende die bleef ontbreken,
 Die niet terstond bereid was op zijn teeken,
 Maar hem afwees, als wist zij niet zijn naam,
 En zich oprecht verweerde als hij wou dwingen;
 Die zich niet overgaf in worstelingen,
 Voor dat hij overheerschte, om dan saam
 Te zwijmen in vereende duizelingen.

Hij wist wel, dat zij niet ter wereld was.
 Toch zag hij haar eens stijgen uit den nacht,
 Volmaakt doch vaag: nog niet tot zijn besloten.
 Hij kon niet roepen, door het brijzlend glas
 Wierp hij zijn armen, in hun vlucht gewond;
 Bloed droop den muur langs, op den grond - de wacht
 Besprong de wenteltrap in dolle jacht
 En bonsde op een deur die bleef gesloten.

IV. Frédégonde.

Hij dacht vaak aan de wreede Frédégonde,
 In St. Germain des Prés'abdij begraven
 In de granietzerk stond haar épitaphe
 Voor eeuwig vast: en meurtres estoit féconde.

Haar lichaam lag slank op het graf gebeiteld,
 Maar onder steenen plooi bleef haar gelaat
 Onuitgebeeld, als had vazallenhaat
 't Behoud van hoe ze in wezen was, verijdeld.

Hij had van de gevreesde een miniatuur
 In een reliekschrijn onder stof gevonden.
 't aanschouwen was zijn jeugd een avontuur,
 Het kussen later een geheime zonde.

't Bleef een verborgen trots, dat hij verstond
 Wat haar tot waanzin, wreedheid had bewogen.
 Het had hem aangestaard uit felle oogen
 En toegebeten uit den smallen mond.

Zij had alleen gemarteld en gemoord
 Om God's lankmoedigheid tot toorn te tergen,
 Zij moest een machtsbewijs steeds driester vergen:
 't Weerlicht zijn blik, den donder van zijn woord.

Een ander lief stiet zij na iedren nacht
 Nog van haar sponde warm in grauwen kelder.
 De hemel scheurde niet, 't azuur bleef helder,
 En het werd zekerheid: God had geen macht.

Zij minde niet meer; 's avonds na een slag
 Reed zij vaak waar de roode heuvels lagen,
 Als over 't lijk van weer een doode dag,
 En schiep in 't groote sterven welbehagen.

En eindelijk in haar eigen dood; verblijd
 Liet zij oproerigen leven en regeering.
 Die haar ombrachten hebben haar bevrijd;
 Zij zocht geen voortbestaan dan zijn vereering.

Hij was niet rijp nog voor 't verlangd geweld.
 Nóg was hij schuw, besluiteloos en teeder
 Tot eigen wrevel; - later des te wreeder
 Woedend; haar schim was nooit tevreê gesteld.

Uit: *'Saturnus'*.

Hyman, Stenfert Kroese & Van der Zande, Arnhem.

Gabriel Smit.
Hoe stil was het...

Hoe stil was het voor ik geboren werd -
 gij hebt lang naar mijn roepen geluisterd:
 zoo staat in het bosch een klein, rank hert
 met zijn kop omhoog als het duistert.

duizenden stemmen tusschen de boomen
 roepen hem, maar de ééne goede
 komt als de nacht is aangekomen
 en de sterren zijn adem behoeden.

dan is het zeer stil en een ijle muziek
 versluiert zijn groote oogen,
 aan zijn flanken vlijt zich het warme lied
 en hij slaapt, zuiver toegebogen.

het is zoo vredig, dat engelen hooren
 hoe zijn bloed langzaam stroomt om het prille licht
 van een ander leven, nog niet geboren,
 en zij houden hun vleugels dicht -

... een ander leven, nog niet geboren...
 zoo was ik in u - o, het vergezicht
 in het land, dat nog niet mag toebehooren,
 en het droomende spelen van wind en licht -

Uit: *'Requiem in Memoriam Matris'*.
 A.A.M. Stols, Maastricht.

W.A.P. Smit.

Van de kennisse gods.

Onze lippen vormden Uw naam
Achteloos als een glimlach,
Die voor iedereen is -
Ook wel voor U...

Want wij kenden U niet,
Niet meer dan een verre verwant
Ergens in een vreemde stad.
Misschien is hij al dood -.

Tot Gij kwaamt!

De bliksem van Uw borduursels
Heeft onze oogen gezengd,
En van uw mantel werden de plooiën
Zweepen in ons gezicht!

Als kameelen in een typhoon
Kropen wij aan den grond
Om den storm die sloeg uit uw kleederen.
Verstikkend...

Over onze lippen schuurde Uw naam,
Als een schip dat te zwaar is
Knerst over bodem van zand.
Zwaarder dan ertsen is haat.

En onze ademstooten
Tilden zoo wild dien last,
Dat er bloed werd meegezogen
Afdruipend langs onzen mond.

Want nog kenden wij U niet...

Nu zijt gij voorbij.
De hemel is blauw
Wij zien een madelief
Met een geel hart.

Doodstil liggen wij te wachten
Als een zieke op het bezoeken,
Want nu zult gij komen
In de stilte...
En wij zullen U kennen!

Ongebundeld.

J.H. Speenhoff.**Waarom...?****'t Kind.**

Moeder, waarom heb ik honger,
 Moeder, waarom heb ik kou;
 Waarom lost mijn vader kolen
 En ben jij een zieke vrouw?
 Waarom heb ik witte koonen
 Waarom is de melkkan leeg:
 Waarom moeten wij hier wonen
 In die nare, vieze steeg?
 Waarom krijg ik nooit 'n koekje
 Of een boterham met stroop;
 In de winkel op 't hoekje
 Is dat allemaal te koop.
 Vader werkt toch alle dagen
 Jij houdt hier de kamer schoon...

De Moeder.

Kind, dat moet je mij niet vragen,
 Vader krijgt geen hooger loon

't Kind.

Moeder, ben ik dan geen kindje
 Met een lijfje en een mond?
 Ik wil ook een prachtig lintje
 En een manteltje met bont
 Laatst ben jij gaan zitten grienen
 Toen ik om een popje vroeg,
 Kan je dan niet meer verdienen
 Voor ons allemaal genoeg?
 Waarom zijn de winkels open

Voor de rijke lui misschien?
 Als je toch geen pop kan koopen
 Waarom mag je 'm dan zien?
 Waarom wordt er koek gebakken
 Iedereen houdt er toch van?
 Waarom mag je nu niet pakken
 Wat je zoo maar nemen kan?

De Moeder.

Kind, dat zal ik je verhalen,
 Luister nu eens even lief:
 Als je koopt moet je betalen,
 Als je neemt ben je een dief.

't Kind.

Moeder als we honger lijjen
 Mogen we dan treurig zijn?

De Moeder.

Als de rijke menschen schreijen
 Doen hun tranen net zoo'n pijn.
 Laat ze smullen, lachen, erven,
 Iedereen heeft zijn verdriet,
 Alle menschen moeten sterven.

't Kind.

Moeder, dat begrijp ik niet.

Uit: *'Honderd Tien Krekelzangen'*.
 Van Holkema en Warendorf, Amsterdam.

J.J. Stoppelaar.
De stroomzwaan.

Stroomzwaan, hoort ge, wat de vliet
 Aan zijn trouwe oevers fluistert,
 Waar hij eeuwig in gekluisterd
 Prevelt met het suizlend riet,
 Dat aandachtig naar hem luistert:

‘Was ik niet het wiegewindsel
 Van zijn jonge dartelheid,
 Toen hij zachtkens werd geleid
 In het gretig welig bindsel,
 Dat ik hem had toebereid?
 Plasten niet zijn teedre spanen
 Onbeholpen in hun spoed
 Naar den blinkend schoonen stoet
 Van nog vele blanke zwanen,
 Die zich wiegden in mijn vloed?
 Was ik niet het reede bed
 Van zijn vierig fieren min?
 Bracht ik hem niet het gewin,
 Onverdeeld en onbesmet,
 Van een sneeuwen gemalin?
 Ach, hoe doopt hij soms zijn slankte
 Naar de bedding van mijn stroom!
 Ach, hoe spiegelt hij dan loom
 Weer zijn onbevleete blankte
 In een immer witten droom!’...

Stroomzwaan, die het blinkend water
 Met uw sneeuwen pennen viert,
 En den avond vlekloos siert,
 Tot in will'ge loovers later

Gij uw blanke gondel stiert;
Stroomzwaan, die uw welbewuste
Gratie in den vloed bespiedt,
Hooft ge, wat de trage vliet,
Die uw donzen veedren kuste,
Fluistert aan het suizlend riet?

Uit: *'De Parelduiker'*.

C.M.B. Dixon, Apeldoorn.

Garmt Stuiveling. **Bevrijding.**

Hoe lang nog wereld, voor de grote dag
aanlicht over de velden?
Hoe lang nog, voor met purpren vlag
de scharen langgekweleden
optrekken onder zon- en wolken spel
om schoner tijden komst op aard te melden?
Hoe lang nog wel?

Die dag zal wonderlik ontroerend zijn
van ongeziene dingen.
De drommen dringen aan uit veld en mijn,
daar zij de kreet ontvingen
om nieuw te maken werelds oude vorm;
hun hese stemmen zullen liedren zingen,
sterk als een storm.

Uit verre sloppen komen zij nabij:
in lompen halfgeklede;
waarop de tengre vrouwen, rij na rij
in mat en moeilijk treden,
zoals zij 's avonds gingen door hun straat,
gebukt na lange uren werkzaamheden
vanaf de dageraad.

Dat zal een feest zijn wereld, hen te zien:
de zwervers allen;
van huis tot huis vroegen zij of misschien
iets af zou vallen
van meerbedeelde, welvoorzene dis -
staand op de stoep, gleed op hen uit de hallen
een glinsternis.

De stokers, die in donkere fabriek
onder de ketels helse vuren
opjoegen, werkend in de dwangritmiek
der raadren, uren, uren -
zij zullen gaan; nooit straalde hemellicht,
wolken en zon, op hen, die tussen muren
versloten waren, doods en dicht.

De werkelozen komen aan en aan;
ze zien eruit, als waren ze gestorven;
ze weten nauweliks waarheen ze gaan...
niets hebben zij van 's levens oogst verworven...
De leegheid huivert door de lucht;
de leegheid heeft hun ziel kapot gekorven...
Zij gaan als zucht na zucht.

Wereld! dat wordt een prachtig-rijke stoet:
uit stegen waar geen mens kan leven,
zij, die niets hebben dan hun weinig bloed,
zij, die steeds zijn gebleven
misvormd en kromgegroeid en ongezond,
omdat hun jeugd geen voedsel is gegeven,
geen bed dan stenen grond.

Zij komen wereld, en er komen meer:
de vrouwen komen, die in 't donker wachten;
de mannen, die met veel soldateneer,
maar zonder leden keerden uit het slachten;
de kinderen, die saam in groot getal
slapen in één klein hok, saam alle nachten,
zij komen ál.

Zij komen, die jaar in jaar uit, altijd
gewerkt, gewroet hebben; zij zullen komen,
die van hun jeugd in valse armoedigheid
tot hun vergeten dood zijn opgenomen:

de afgeleefden met wat staatspensioen,
half-blindgetuurden - wereld zie, ze stromen
om aan dit feesten mee te doen.

Marskramers, muzikanten, bedelaars,
dagloners, sjouwersmannen, zwervelingen,
werkvrouwen, landarbeiders, bultenaars,
stumperds die op een hoek een sent ontvingen,
naaimeisjes, klowns met een reclameplaat,
mijnwerkers, arbeidslaven - zie, ze dringen
in drommen nader; hoor hun voeten maat!

Wereld, de moeders komen, zie die pracht!
de vrouwen, die uit werken mogen,
zie haar! Zijn dan haar handen niet zo zacht,
is soms geen schmink op lip en wenkbrauwbogen,
zie haar, de moeders komen, zie haar, Aard!
Al straalt geen glans meer uit haar oogen,
zij hebben 't nieuw geslacht gebaard!

Zij komen allen, allen die de smart
van deze tijd doorheen hun leven droegen;
zij komen allen, in wier lijf het hart
langzaam verstierf bij 't wreed eentonig zwoegen;
zij komen, van de bergen, uit het dal,
zij komen van kantoor, fabriek en ploegen,
zij komen allen, allen, al -

En daar zal niets van kleinheid aan hen zijn;
gelijk een oud gewaad valt het verleden.
Zij zullen opgaan, fier en trots en rein,
zij komen sterk en heerlijk aangeschreden,
hun ogen lichten in de dag -
en wijl zij 't diepste en felste leden
is als een zuivre zilverklok hun lach...

Hoe lang nog wereld, eer dit groot festijn
daalt over ons, en God en mensen weten
hoe zij, die naar Zijn beeld geschapen zijn,
als vuile vodden waren weggesmeten?
Hoe lang nog wereld, eer door zon en wind
een vrij volk optrekt, vrij van slavenketen?
Hoe lang nog wereld, voor dit feest begint?

Uit: *Tijdsignalen, bloemlezing uit moderne revolutionaire poëzie.*
De Arbeiderspers, Amsterdam.

Maurits Uyldert.
Het raadsel.

O, wie doorgrondt ons zoet geheim,
 Van u en mij en van mijn rijm?
 Ben 'k meer voor u dan wind, dan lucht?
 Een ijdel lied? In 't riet een zucht?

En gij, zijt gij mij meer dan vlucht
 Van ijdel stroomend droomgerucht?
 Meer dan een droom? Een zingend rijm?
 O, wie doorgrondt ons zoet geheim?

Zijt gij in mij? Ben ik in u?
 En zijn wij bei, voor 't leven schuw,
 Verdoken in dien stillen staat,
 Die zich geen speurzinnig over geeft?
 Ik 't woord, dat streelende u omzweeft,
 Gij mij: ontroerend droom-gelaat?

Uit: *'De Glazen Bol'*.

C.A. Mees, Santpoort.

Bernard Verhoeven.
Lied.

Het bonzend neervallen der vuisten
 God, op Uw poorten,
 Tot het vleesch barst
 Als een gekorven vrucht,
 Blijft onverhoord.
 Maar leer verstaan:
 Dat het smalle vingertje van een kind
 Klopt en wordt opengedaan.

Geef Liefde, God!

O bitterheid
 Te bijten in de wrange vrucht
 Van oude zonden,
 Tot een zerp sap
 Druipt in de monden.

Vergiffenis!

Leer ons geduldig, dag aan dag
 De diepe dorens van de zinnen
 Uit het verdorven vleesch
 Plukken, als Magdalena plukte,
 Zachtmoedig als bloemen,
 De dorens uit Uw hoofd
 Op Golgotha.

Laat mij een ziel vredig en kuisch
 Door het leven dragen
 Zoals Maria droeg
 Haar zoet mysterie met den Geest
 Diep in haar bevend hart,
 Als de roos het geheim
 In haar bladeren,
 De bergen over naar Elisabeth!

Laat de geluiden wandelen door de lucht
In de heldere stilte van Uw genade
Als witte duiven, zon op de vleugels,
Kringelend om Maria's hoofd.

En op den drempel der omhelzing
Laat mij, een koorknaap voor het baldakijn
Met zwaaiend wierookvat
Psalmereen:
Mijn ziel verheft den Heer!

Uit: *'De Pelgrim'*.

Boosten en Stols, Maastricht.

S. Vestdijk.
De opvolgster.

Nog weet ik goed, hoe weinig achter 't dicht
 Gordijn het winterlicht mij heeft gehinderd:
 Wel heerschte rouw, en lange rouw in zicht,
 Maar voor het eerst had ik jón onverminderd,
 Die als een wildzang uit haar lichaam steeg
 Na nachten wakens, bloedwarm uit het leeg
 En spierwit dichtgevouwen aangezicht.

Geloof mij, 'k heb haar wil genoeg geschonden
 Door steeds haar dieper wil te doen, zoo dacht ik;
 Ik trachtte met de dwaaste meisjesmonden
 Háar mond te doen verbleeken, - en daar bracht ik
 Al voor haar sterven jou in 't raadloos huis
 Ter leen'ging. Stond 't geschreven in mijn vuist
 Dat ik een stervende nog moest verwonden?

Maar zij droeg alles, en haar smalle kist, -
 Daarom niet rossig-vlammender van hout
 Geworden, dunner voor de geesten, - mist
 Niets van een zwaarte, waar men op vertrouwt...
 En wij gaan spelen, schild'ren, verzen lezen!
 En soms, als scherpe kruidwijn, samen vreezen,
 Wanneer 't geweten zich een deur vergist.

En, wand'lend in het eerste lentegroen
 Om alles in te halen na 't berouw,
 Denk ik nog steeds haar diepsten wil te doen;
 Wij smalen goedig op een oude vrouw.
 Maar zonderling, dat jij zoo snel wilt bloeien,
 Zoo ademloos... Je kon, bij 't rennend stoeien
 Wat minder gluren naar 't ommuurd plantsoen...

Je wilt nu vergelijken, gele brieven
 Omwikkelen om ze niet te verslinden,
 Portretten betrappen, jou ten gerieve

Mijn jeugd als roze strengen wol afwinden!
 Nooit zijn we alleen, bij 't streelend nachtverdriet
 Bezwijmt een and're stem: is zij het niet
 Die leeft in de omarming der gelieven? -

Hoe jij reeds krimpt, reeds moederlijker wordt,
 En hoe een vaster vorm je bloei verdringt,
 En hoe, omlijnd door 't zelfde keukenschort,
 Jij nu haar oude, moede lied'ren zingt,
 Hoe je haast nooit meer bloost, hoe je verlangen
 Een dwarsweg inslaat, alsof alle lãnge
 Wegen door dien graftuin zijn ingekort...

Je bent aansteek'lijk, kind, met je gevaren
 Van dood en wederkomst; zoo weinig reden,
 Dat ik al voor een ander huis ging sparen.
 Of ben je met je furie toch tevreden?
 Ik heb gezien, waar je den bijbel opsloeg:
 Bij Hagar's hoofdstuk, dat je aan ons opdroeg,
 Aan ons, alsof wij zoo hardvochtig waren! -

Het kan niet anders nu. Wij moeten scheiden.
 Droomen zijn te luidruchtig, als men meent
 Geen kwaad te doen alleén, wel met zijn beiden.
 Ik moet gedoogen, dat slechts jij versteent
 In wroeging, - en zoo keer ik tot mijn vage
 Zelfverwijt, niet zoo moeielijk te dragen
 Als de weerkaatsing van jouw vreemder lijden;

En 'k zie je gaan, als werd je weggedragen,
 Voeten vooruit, - dezelfde smalle maat.
 Zal ik ooit volgen en den noodsprong wagen,
 Die zich niet zeggen of beschrijven laat?
 Maar eerst wil 'k slãpen op dit rijk gemis, -
 Om later pas haar, die het sterkste is,
 Als laatste gezellin ten droom te vragen.

De Waelburgh, Blaricum.
 Uit: *'Berijmd Palet'*.

Paul Vlemminx.
Rapsodie.

Ween nu, en stort uw droefenis,
 uw volle hart uit aan mijn zijde.
 Wij zullen ons verblijden
 zo gauw het lente is.

Wacht tot het voorjaar, als de bomen botten
 of anders maar tot carnaval.
 De paadjes zijn gevaarlijk smal
 terwijl de blaren in de sloten rotten.

Zo streng om mij uw armen en zo diep ons kussen
 dat haast mijn ziel de uwe heeft ontmoet.
 de brand is niet te blussen;
 de schade wordt waarschijnlijk niet vergoed.

Geef mij nu rust en stoor me niet met uw gegil.
 Ik ben een kluizenaar, die in zijn eenzaam leven
 de stilste stilte wil;
 en gij zijt als al te luide pijn gebleven.

Gij hebt nog veel te goed van mij; dat was beloofd.
 Maar waarom dan te lachen bij een groene kwartel
 zo wulps, dat ik onrustig word en niet mijn hoofd
 koel houden kan en peinzen moet brutaal en dartel?

'k Verveel me hier in deze hof langzamerhand.
 O Landschap: vreemde diepten, wonderlike wegen;
 en o! het kalme strand,
 waarop de branding tot de duinen is gestegen.

De kermissen, helaas, zijn drooggelegd.
 Gij zijt mijn carnaval, heb ik gezegd.

Ongebundeld.

Urbain van de Voorde.
Toen na veel zwervens...

Toen, na veel zwervens op een donkre baan,
 raapte ik, wat nog aan kracht me bleef, te gader:
 ‘Hij woont toch hier, Hij, die zich noemt mijn Vader?’
 - en 'k ben den klopper op zijn poort gaan slaan.

En luistrend bleef ik lang te wachten staan,
 en luider sloeg ik, immer kwaad en kwader;
 soms hoorde ik iets als kwamen stappen nader,
 maar 't was bedrog, en 'k wou maar weer vandaan.

Vandaan? Waarheen? Weer in den nacht gaan zwerven
 en altijd honger lijden, liefde derven
 en dood-gaan zonder één me de oogen sluit?

Neen, liever rusten aan zijn deur, gelaten,
 en treedt Hij eerstdaags toch zijn tempel uit,
 dien Hij eerst vindt, zal Hij eerst binnen laten.

Uit: *‘Per Umbram Vitae’*.
 C.A. Mees, Santpoort.

Is.P. de Vooy.
Burgemeester en bouwmeester.

Bescheiden vraag werd in den Raad gedaan:
 Hoe gij, bestuur van groote stad,
 Voor 't raadsgebouw, dat dominant zal staan
 In 't nieuw stadsmidden, kunstnaars deedt beraân,
 Maar, éen, den meester, grof vergat?

Gij, burgemeester, hebt het uitgesproken,
 Het antwoord, fier gemeend, maar klein.
 Achter der raadslieën raad in 't eerst verdoken
 Hebt zelf gij duldeloozen schijn verbroken
 Van, niet beheerschend, heer te zijn.

Gij toch hebt wil en macht en volgzaam volk
 Dat mint den toon van stout bevelen.
 Wie dien' 't gemeen zij van ùw plannen tolk,
 Of vorm' met meerdren 't dun gewolk
 Die 't licht van uw bestuur verdeelen.

Gij wilde uw raadhuis niet van 's meesters hand,
 Die mint wel 't schoon der vroegre tijden
 Doch kent voor ons geslacht het nieuw verband
 Der afgesloten ruimte in murenstand,
 Waar jongre vormen zich ontspreiden.

Gij duldde 't niet, - was 't vrees? was 't haten? -
 Dat 's meesters plan zich zou ontvouwen;
 Zijn droom, die leeft in parken, pleinen, straten
 Van Holland's stedengroei, met even maten
 Zou rijzen op in hoofdgebouwen.

Gij meende die verguizing heerschersrecht:
 Aan kunstenaar zijn werk te onthouden.
 't Was een der vele bouwers, goed of slecht,
 Die gij te werk kunt stellen als uw knecht,
 Die 't loon behoorlijk krijgen zouden.

Gij noemde 't ongepast, dat jongren, vrinden,
Zich over 's meesters grief beklagden,
Dat hij niet had weerhouden die hem minden,
Tot zwijgen maande, opdat allen vinden
Al dingen goed die u behaagden.

Wie kracht en macht vertoont behoeft gezag
Voor goed en dadenrijk bestuur.
't Genot aan macht vindt al te gauw den dag
Dat deze ineenzakt: fel gewaaide vlag,
Tot flard gescheurd in stormwinds guur.

Wee u, die tartte en hoonde in ijdlen waan
Een dien gij kiezen kondt uit velen.
Hij was 't gezag van 't schoone in aardsch bestaan;
Waar tegen stuk uw dorre macht zal slaan,
Al schijnt die sterk in breed bevelen.

Uit: *'Achter de Taak'*.

C.A. Mees, Santpoort.

Margot Vos.

Hoe liggen de wegen in heerlijkheid open....

Hoe liggen de wegen in heerlijkheid open
 Voor 't hart dat tot hunk'ren geboren is!
 Van de tint'lende tinnen der trotsche gedachte
 Luidt de wereldhervormer ten levensdisch.

De bloem streeft omhoog uit de donkerste spleten
 En worstelt en strijdt tegen stormen en steen;
 De goudkever splijt met zijn glanzende schilden
 De stroeve, weerbarstige aarde vaneen.

Eén zon trekt hen op tot de hoogten des levens,
 Eén drang drijft hen uit, alle smarten ten spijt;
 Want opstaan tot licht is het wit aller krachten
 En kracht is het leven en leven is strijd.

Geen hart dat ontkomt aan het eeuwige tasten
 Naar 't donkerrood glansspel dat lokkende lacht;
 Zijn loten omsling'ren de duisterste rotsen
 En klimmen omhoog tot hun uiterste pracht.

Wie draagt in zijn wezen de bleeke berusting,
 Neigt reeds tot zijn nacht'lijken nedergang;
 Hem wijden de sterren haar sluimerverhalen,
 Hem wijden de winden hun avondgezing.

Hij staat niet meer op als het ros in den morgen,
 Met blinkende hoeven, de manen vol zon;
 Zijn dag is verbloeid en zijn glans is vergleden,
 Stil ligt hij in 't land als een ledige bron.

De werker ontwaakt als de wind in den morgen,
 Met honger naar daden en strijdensbereid.
 En hem zijn de meren en woeste kusten:
 De scheppende driften der eeuwigheid.

Uit: *'Intermezzo'*.

De Waelburgh, Blaricum.

Marie W. Vos.**Wake.**

Een dunne tentwand, een gebaar der hand,
Scheidt ons van heel de stille sterrelucht,
Het roerloos bosch, en van de vloed, die rucht
En als een zilvren straat in 't duister brandt.

Er is geen angst in deze stille wacht.
Daarbuiten is alleen een tak die breekt
Met licht geritsel en de stroom, die spreekt,
En 't lachen van de sterren helder, zacht.

Ons lichtje strijdt; het heft zich op en valt,
Het stelt zich dapper voor den grooten Dood,
Die speelt een wijle met zijn grooten nood,
En, d' armen breidend, zinkt een kleine lichtgestalt.

Uit welke diepten is mijn hart geraakt?
Ik heb nog éénmaal in een tent gewacht,
In welke streken, onder welken nacht
Ben ik met stervend licht aanéengehaakt?

Vijandig duister rekt zich, wreed en blind.
Wat spreekt de stilt'? - ik kan het niet verstaan -
Wat is in mijn nabijheid, raakt mij aan....
Zacht ruischt de ademhaling van m'n vrind.

Ik hef het dek - de sterren lachen zacht
En trillen in den hemel licht-bevloerd.
Wat heeft mij van mijzelfen weggevoerd?
Ik ben in 't bosch bij tent en stroom in nacht.

Het lichtje stierf - maar ademtogen gaan
En groote sterren branden immer door,
En alle licht herleeft in dezen gloor....
Zie in het Oosten breekt de morgen aan!

Uit: *'Bloei'*.

Em. Querido, Amsterdam.

Hendrik de Vries.
Zie mij niet aan.

Zie mij niet aan, doe mij geen vragen,
Toon mij voor troost geen medelij:
't Ongeluk, dat mij altijd heeft geslagen,
Gaaf met het eind van 't leven voorbij.

Steeds bleef ik eenzaam, nooit kende ik mijn vader,
Ik had een moeder die vroeg mij ontviel.
Ik had een vriend, hij werd mijn verrader;
Liefde vermoordde de rust van mijn ziel.

Wat zal nog hopen, wat zal nog vreezen,
Hier of hierna, wie 't geloof heeft verloren?
Enkel het graf kan zijn jammer genezen,
Enkel het graf kan zijn snikken smoren.

Uit: *'Spaansche Volksliederen'*.

Hijman, Stenfert Kroese en van der Zande, Arnhem.

Theun de Vries. De boeren.

Zij leven norsch bij de zon en regenstroomen,
staan donker in den mist van herfst en winter,
en klein en machtloos onder wolken, boomen,
zien zij de nachten wassen en vermindren.

Worstelend met hun gronden om de vrucht
der oogsten, die hun leven steeds moet rekken,
kennen zij geene vreugd dan 't hartstochtwekkend
getier van bruiloftsfeest, kermisgerucht

en slempend doodenmaal. Des Zondags galmen
de tonen eener kerkklok op hen neer.
Zij komen op en zingen zwaar de psalmen
en beven voor het vloekwoord van den Heer.

Des nachts kreunt in hun holle hoeven wind.
Vleermuizen ritslen onder 't dak. Verleden
spookt om met angstige gestalten; blind
vallen zijn booze schimmen over 't heden:

Vee sterft; de zonen worden dronkaards, spelers;
dochters hoereeren met de laagste knechten;
een oude veete komt het volk verdeelen,
teistert de dorpen en is niet te slechten.

De jaren sleepen allen mee; - men sterft
weerloos en laat een duister leven achter.
Rondom de dorpskerk worden zij begraven.
Een grauwe toren is de laatste wachter.

Uit: *'Westersche Nachten'*.
De Gemeenschap, Utrecht.

Victor E. van Vriesland.
Het nieuwe hart in de lente.

Bloemen en landlieders heel den dag.
Namen die de ziel vindt maar niet kan noemen.
En in den nacht landlieders en bloemen
Die door de droomen lichten met hun lach.

En het zeere verlangen valt nu neer,
En wijkt stil weg en is ver en vergeten....
De kleinste kindren in de dorpsstraat weten
't Oud levensgeheim. En ik weet het weer.

Nu niet aarzelend zoeken meer, niet vragen
Naar zin en oorsprong van angstig verdriet,
Van twijflend tasten, onvervulde dagen.

Want met dees wereld werd ik nieuw. En ziet,
Het is nu alles opgelost. Hier lagen
Altijd mijn schatten - maar ik zag ze niet.

Uit: *'Voorwaardelijk Uitzicht'*.
Em. Querido, Amsterdam.

Karel Wasch.**De vogel.**

Eenzaam op onbewogen tak,
 Hoog tegen spiegelblauwe lucht,
 Rust gij - o vogel - van uw verre vlucht
 En fluit....

Gij geeft den éénen, aangehouden toon,
 Der serafijnen veêlen, die gij hebt aanhoord
 De begeleiding van des Meesters noodend woord,
 Als hij van d' eigen, licht-doorvloten woon,
 Den ingewijden d'eindelijke poort
 Ontsluit.

'k Vest op u 't oog begeering-strak
 Tot blauwe klaarheid blindt mijn blik,
 Duizlend doorvaart mij helle schrik:
 Ben ik alléén?
 Ik ween.

Doch door der tranen sluieren daagt
 Een nieuw gezicht in kristallijnen pracht:
 Van tempel, die den blauwen koepel draagt,
 De zuilenwacht.

Een schaduw neigt zich over mijn gelaat
 Doch vliet in stil en alverpurend licht:
 Donkre Madonna's blondverheerlijkt aangezicht
 In altaarglanzing voor mij staat....

Ik kniel en bid en word verhoord?
 Een laatste vogeljubel treft mijn oor
 IJl-hoog begint der serafijnen koor....

Een witte glorie is om ons gebreid,
 De Meester zendt door blauwe oneindigheid
 Zijn gouden woord.

Uit: *'Gedichten'*.

C.A. Mees, Santpoort.

J.W.F. Werumeus Buning.
In memoriam patris.

Ik stond op een witten heuvel
in een ijskouden wind;
op het besneeuwde kerkhof
ligt er een die de rust niet vindt.
Uit een leven droefgeestig en doelloos
en een sterven zonder troost
is die ziel heengevaren
verschrikt en hopeloos.
Het lichaam is gebleven
verstard in zijnen nood
afkeerig van het leven
en niet gereed ten dood;
geminacht door eigen vreezen
wrevelig heengegaan
van leven niet genezen
en den dood niet toegedaan.
En de ziel uit haar slaap van jaren
opgejaagd en verstoord
vliegt als een blinde vogel
onder witte hemelen voort,
woest en armzalig, omgeven
van schrik en duisternis,
te zoeken waar het leven
en het lijf gebleven is.
De wind in barre vlagen
steekt op en giert langs mij;
de witte hemelen jagen
rakelings voorbij.
En ik herken, aan mijn oogen
dezen wind, en aan mijn mond.
En het lichaam wordt trotsch en verheven
dat hier den dood hervond.

In de levende aderen het bloed
huivert fier en vrede wordt groot
want wij herkennen ons goed,
dit ben ik; dit de dood.
Een onmetelijk rijk is ontsloten
en een stilte wel bekend,
de vrede en de aanwezigheid
die de ziel in haar zwerven kent.
Ik sta op witte bergen
in dezen strengen wind
waar in de verheven eenzaamheid
de ziel haar vriendschap vindt.
Wees gegroet, met gesloten oogen,
nu ik weer met u verblijf,
Gij, die dit leven beëindigd hebt
en gebroken dit ander lijf.
En deze is mijn vader geweest.
Hoe is het dan dat deze mensch
van mijn eigen, gelijken stam
dit angstige einde vindt?
De dood nam wie steeds heeft gevreesd
en wie haar kende zij liet.
Vogelen trekken voorbij
en dit is het einde niet,
Ach, allen tezamen wij
sterven, maar leven niet.
Eens helpt de een den ander,
maar in dit leven niet.
Vreemd gaan wij langs elkander.
Vergeef het: vergeet het niet.

Uit: *'Dood en Leven'*.

Em. Querido, Amsterdam.

Gerard Wijdeveld. De visitatie.

I.

De lucht van deze vroegmorgen, een hémel,
smetteloos hoog, koel van lente nog, teeder,
teeder gehuifd rond het dorp. Rond het dorp?

Zie Maria, die bij een deur uitgaat,
die, haastend, de huizen achter zich laat
en de smalle weg naar de bergen inslaat.

Zij klimt het pad langs, zingend naar haar schoot,
stil en inwendig - en haar ééne stem
wordt begeleid en duizendvoud vergroot
door al die stemmen, die, nooit uitgedoofd
en nimmer moede, eeuwen, eeuwen zingen:
het hemelsch lichten, zijn verrukkelijk flitsen
op de kammen der bergen, en winds stem
kuisch wuivend, al de morgenlijke dingen,
die met kleine, zuivere geluiden zingen.
Een ander koor, van duizend Serafijnen,
die één groote, lichtgevende stem schijnen.

Maar al die vele, kleine, groote stemmen
kunnen Maria's lied niet overstemmen:
Zij stijgt het pad langs, zingend naar haar schoot.

II.

De avondval geeft zijn stil, hoog voorteeken:
de hemel wordt een koeler, dieper blauw.

Zij komt van 't laatste bergpad naar beneden.
Als zij het zwijgend dorp gaat binnentreden
komt flonkrend met haar mee een eerste ster.

Heel deze dag, dat zij, de kleine vrouw
de smalle, hoge paden over de bergen ging,
zijn haar de Vader, de Zoon en de Geest
onzegbaar verheven gezellen geweest,
of zij een tocht door 't eeuwig licht beging:
haar aangezicht is helder als een ster.

O, ochtendster en avondster!

Zij gaat, gelukkig, door de smalle straten,
de huizen schijnen scheemrende gelaten
die, in een beschroomd stilzwijgen gekeerd,
eerbiedig naar haar schreden neigen.

III.

Johannes de Dooper spreekt:

Ik ga verloren aan mijn langen wacht
in dezen, als een muur geblinden nacht,
waar een zwaar uur wordt ieder ogenblik.
Nauw weet ik nog een verren, diepen val
uit smetteloozen oorsprong in dit dal.

Was ik een engel? ik?

Duizendmaal duizenden is het getal
van die al vielen in dit somber dal.
Het is of ik doordrenkt ben van verdriet
uit duizend duizenden. Zwaarder word ik
zwaarder en zwarter ieder oogenblik.

O licht, komt gij dan niet?

Uit: *'Het Vaderland'*.

De Gemeenschap, Utrecht.

Bibliographie

Door G.H. 's-Gravesande

ALLEEN VERZENBUNDELS ZIJN IN DEZE LIJST VERMELD.

G. ACHTERBERG.

Afvaart (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1931.

JACQUES BENOIT.

De gesloten poort (Boosten en Stols, Maastricht) 1933.

ALBERT BESNARD.

Sonnetten (J. van Krimpen, den Haag) 1917; De bloei en enkele andere gedichten (Palladium, Arnhem) 1923; Opstand en Wroeging (Boosten en Stols, Maastricht) 1925.

WILLEM TEN BERGE.

De reiziger (De Gemeenschap, Utrecht) 1928; De zoon van het Hemelsche rijk (A.A.M. Stols, Brussel en Maastricht) 1930.

HERMAN VAN DEN BERGH.

De boog (J. Ploegsma, Zeist) 1917; De spiegel (S.L. van Looy, Amsterdam) 1925.

MARTIEN BEVERSLUIS.

Zwerversweelde (De Waelburgh, Blaricum) 1920; Verzen (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1922; De ballade van de vleermuis (De Schakel, Eemnes) 1925; De beiaardier en andere verzen (Ch. Nijpels, Maastricht) 1925; Canzonen (Van Loghem Slaterus' Uitg. Mij., Arnhem) 1926; Mariken van Nimwegen (Uitg. Mij. Kosmos, Amsterdam) 1928; Liedereren van den arbeid (N.V. de Arbeiderspers, Amsterdam) 1929; Aanklacht (Johan Mulders Uitg. Mij., Gouda) 1930; De bellenblazer (H. ten Brink, Arnhem) 1931; De dolende soldaat (Servire, den Haag) 1932.

DOP BLES.

Parijsche verzen (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1923.

J.C. BLOEM.

Het verlangen (P.N. van Kampen, Amsterdam) 1921; Media Vita (Joh. Enschedé en Zonen, Haarlem) 1931.

LOUIS DE BOURBON.

Reisverhalen (Het Venster, Nijmegen) 1931; Zwerving (A.A.M. Stols, Maastricht) 1932.

LEO VAN BREEN.

Wat de zee aanspoelt.... (G.W. den Boer, Middelburg) 1929; De ballade van de Reading Gaol, bewerkt naar Oscar Wilde (Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1930; Kinderliedjes in Zeeland, met L. de Bree (B.H. Linooy, Terneuzen) 1930; Zeeuwsch liederalbum (Joh. de Heer, Rotterdam) 1930; Ontwapend, hoorspel (Schermers uitg., Bolsward) 1931; Lyriese portretten (A.A.M. Stols, Maastricht) 1932.

H. DE BRUIN.

Het ingekimde land (Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1932.

HENRI BRUNING.

De Sirkel (Nijmegen, in eigen beheer) 1924; De tocht (idem) 1925; Het verbond (Het Sinjaal, Groesbeek) 1931.

GASTON BURSSSENS.

Verzen (Mechelen, zonder uitgever) 1918; De Yadefluit, bewerkingen van Chinese verzen (De Ned. Boekhandel, Antwerpen) 1919; Lieder en uit de stad en de sel (idem) 1920; Piano (H. Holemans, Mechelen) 1924; Enzovoort (De Driehoek, Antwerpen) 1926; Klemmen voor zangvogels (Avontuur, Wilrijk-Antwerpen) 1930.

ALEX CAMPAERT.

Klank en beeld (Het Venster, Asten) 1932.

JAN R.TH. CAMPERT.

Refereinen, in samenwerking met H. Scholte (P.N. van Kampen, Amsterdam) 1922; Verzen (Ch. Nijpels, Maastricht) 1925; De bron (A.A.M. Stols, Maastricht) 1927; Het verliefde lied en andere verzen (idem) 1928.

CHARIVARIUS.

Ruize-rijmen (Van Holkema en Warendorf, Amsterdam) 1914; tweede druk 1e bundel (H.D. Tjeenk Willink en Zoon, Haarlem) 1916; 2e bundel (idem) 1916; 3e bundel (idem) 1916; 4e bundel (idem) 1917; 5e bundel (idem) 1918; De roemruchtige bedrijven van ridder Don Quixote de la Mancha (idem) 1925; Herscheppingen vrij naar Ovidius (idem) 1926; Het scheepsjournaal van de ark door Noach met hieroglyphen door Cham. Opgegraven door J.L. Gordon en A.J. Fruen, losbandig bewerkt (P.N. van Kampen, Amsterdam) 1926; De Geschiedenis des vaderlands (H.D. Tjeenk Willink, Haarlem) I 1927, II 1929; Godengesprekken, naar Lucianus (idem) 1932.

Eigen naam: dr. G. Nolst Trenité.

L. ALI COHEN.

Reflexen (Em. Querido, Amsterdam) 1925; Suggesties (idem) 1930.

J.G. DANSER.

Ontmoetingen (J. van Krimpen, den Haag) 1917; Gedichten (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1922.

ANTHONIE DONKER.

Acheron (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1926; Grenzen (idem) 1928; Kruistochten (De Gemeenschap, Utrecht) 1929; De draad van Ariadne (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1930; De ballade van den oud-matroos, vertaald naar S.T. Coleridge (A.A.M. Stols, Maastricht en Brussel) 1931; Goethe's Faust (van Loghum Slaterus' Uitg. Mij., Arnhem) 1931; De ratten-

vanger van Hameln, vertaald naar Browning (G.B. van Goor Zonen, den Haag) 1931.

Eigen naam: dr. N.A. Donkersloot.

A. DEN DOOLAARD.

De verliefde betonwerker (A.A.M. Stols, Maastricht) 1926; De dwaas en de dood, vertaald naar Hugo von Hofmannsthal (idem) 1927; De wilde vaart (De Gemeenschap, Utrecht) 1928; Ballade du jeune marin, een afzonderlijk gedicht (idem) z.j.; Vier balladen (A.A.M. Stols, Maastricht) 1928.

Eigen naam: Bob Spoelstra.

ANTON VAN DUINKERKEN.

Onder Gods ogen (A.A.M. Stols, Maastricht) 1927; Lyrisch labyrinth (De Gemeenschap, Utrecht) 1930; Het wereldorgel (idem) 1931. Eigen naam: Willem Asselbergs.

JAN H. EEKHOUT.

Loutringen (G.W. den Boer, Middelburg) 1927; Doodendansen (A.J. Bronswijk, Oostburg) 1929; Jaspis en Jade (idem) 1929; Wijn (W.L. en J. Brusse, Rotterdam) 1930; In aedibus amoris, in samenwerking met Elisabeth Reitsma (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1930; Branding, kwatrijnen (Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1931; Doolagiën (A.A.M. Stols, Maastricht) 1932.

H. VAN ELRO.

Hesperiden (Em. Querido, Amsterdam) 1925; Madonna in tenebris (Palladium, Arnhem) 1925; Christus' ommegang in het Westen (Em. Querido, Amsterdam) 1926; Zes kleine elegieën (A.A.M. Stols, Bussum) 1926; Strophen en andere gedichten (W.L. en J. Brusse, Rotterdam) 1930; Voetstappen (idem) 1931.

Eigen naam: mr. Roel Houwink.

W. ELSSCHOT.

Bijdragen in het maandschrift Forum.

Eigen naam: Alfons de Ridder.

JAN ENGELMAN.

Het roosvenster (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1927; Sine nomine (De Gemeenschap, Utrecht) 1930; Tuin van Eros Charles Nypels, Maastricht) 1932.

P.N. VAN EYCK.

De getooide doodhof (M. Boogaerd Jr., Zeist) 1909; Worstelingen (De Zilverdistel, den Haag) 1910; Getijden (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1910; De Sterren (idem) 1911; Uitzichten (idem) 1912; Bevrijding (De Zilverdistel, den Haag) 1913; Gedichten, Het ronde perk, Lichtende golven (Mij. voor Goede en Goedkoope lectuur,

Amsterdam) 1917; Inkeer (Palladium, Arnhem) 1922; Voorbereiding (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1926.

MARNIX VAN GAVERE.

Gedichten (Uitgeverij Steenlandt, Kortrijk) 1930.

Eigen naam: Fernand Pauwels.

JAAP VAN GELDEREN.

Verspreide bijdragen in tijdschriften.

FRANK GERICKE.

Conservatieve gedichten (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1927.

Eigen naam: dr. D. Hoek.

J.J. VAN GEUNS.

Het uur der sterren (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1928; Gedichten uit drie rijken (idem) 1930.

GEERTEN GOSSAERT.

Experimenten (De Zilverdistel, den Haag) 1911; vermeerderde herdruk van dit boek (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1916.

Eigen naam: dr. F.C. Gerretson.

CHR. DE GRAAFF.

Alleenspraak (De Gemeenschap, Utrecht) 1931.

G.H. 's-GRAVESANDE.

Uit mijn leven (eigen uitgave) 1911; Verzen (Uitg. Mij. Haga, den Haag) 1923; Enkele verzen (niet in den handel) 1926.

J. GRESHOFF.

Aan den verlaten vijver (M. Boogaardt Jr., Zeist) 1909; Door mijn open venster (H.D. Tjeenk Willink en Zoon, Haarlem) 1910; Schaduw (A.A.M. Stols, den Haag) 1924; De ceder (Palladium, Arnhem) 1924; Sparsa (A.A.M. Stols, Maastricht) 1925; Vonken van het vuur (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1925; Oud zeer (Hollandia drukkerij, Baarn) 1926; Zeven gedichten (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1926; Aardsch en hemelsch (A.A.M. Stols, Maastricht) 1926; Keurdicht bloemlezing uit Greshoffs poëzie door prof. dr. Jan de Vries. (Boosten en Stols, Maastricht) 1926; Anch'io (idem) 1926; Confetti (A.A.M. Stols, Brussel) 1928; Bij feestelijke gelegenheden (idem) 1928; Ketelmuziek, bloemlezing uit Greshoffs poëzie van 1908-1928 door E. du Perron (niet in den handel, Gistoux) 1929; Mirliton (Joh. Enschede en Zonen, Haarlem) 1932; Janus Bifrons (A.A.M. Stols, Maastricht) 1932; Pro Domo (De Waelburgh, Blaricum) 1933.

JAN H. DE GROOT.

Lentezon (niet in den handel, Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1927; Sprongen (idem) 1928; Zomerzon, versjes voor kleuters (P. Noordhoff, Groningen) 1930; Rond de wereld (N.V. Uitg. Mij. De Tijdstroom, Lochem) 1931; Vaart (Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1931; Verloren liedjes (Neerbosch' Boekh. en Uitg.) 1932.

MARNIX GIJSEN.

Lof-litanie van den H. Franciscus van Assisië (De Sikkel, Antwerpen) 1919; Het huis, waarin is opgenomen de derde druk van De Lof-litanie van Sint-Franciscus van Assisi (De Gemeenschap, Utrecht) 1925.

Eigen naam: dr. J.A. Goris.

JACOB ISRAEL DE HAAN.

Libertijnsche liederen (P.N. van Kampen, Amsterdam) 1914; Het Joodsche lied (W. Versluys, Amsterdam) 1915; Liederens (P.N. van Kampen, Amsterdam) 1917; Een nieuw Carthago (J. van Krimpen, den Haag) 1919; Het Joodsche lied, 2e deel (Mij. voor Goede en Goedkoope lectuur, Amsterdam) 1921; Kwatrijnen (P.N. van Kampen, Amsterdam) 1924.

R. HERREMAN.

Eros, in samenwerking met M. Roelants (Plantin, Gent) 1914; De dichters van 't Fonteintje (Boosten en Stols, Maastricht) 1924; De roos van Jericho (A.A.M. Stols, Brussel en Maastricht) 1931.

W. HESSELS.

Bevrijdingen (Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1931.

Eigen naam: H.A. Mulder.

HAN HOEKSTRA.

Verspreide bijdragen in tijdschriften.

WILLEM VAN IEPENDAEL.

Liederens van den zelfkant (Em. Querido, Amsterdam) 1932.

DAVID DE JONG Jr.

Eenzame opstandigheid (Ontwikkeling, Amsterdam) 1925; Melancolische monologen (idem) 1927.

G. KAMPHUIS.

Het duistere licht (Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1930.

C.J. KELK.

De zonde van Pierrot, geschreven onder pseudoniem Thomas Beker (Van Munster, Amsterdam) 1920; Lampions in den wind, in samenwerking met Fred. Chasalle (idem) 1921; Spelevaart (A.A.M. Stols, Maastricht) 1932.

MATHIAS KEMP.

Het wijnroode uur (Maastr. Boek- en Handelsdrukkerij, Maastricht) 1916; Naar den uchtend (Fr. Schmitz, Maastricht) 1917; De vreemde

vogel en andere gedichten (idem) 1919; De zeven broeders (Leiter Nypels, Maastricht) 1921; Ravijnen, herziene herdruk van Het wijnroode uur, Naar den uchtend en De vreemde vogel (Van Munsters U.M. Amsterdam) 1922; Stroomversnellingen (Leiter Nypels, Maastricht) 1924; Sterren, musschen en ratels (Uitg. Mij. Het Veldeke, Maastricht) 1929.

H.W.J.M. KEULS.

In den stroom (J. van Krimpen, den Haag) 1920; Kain, vertaald naar Anton Wildgans (Drukkerij en Uitgeversbedrijf Calff en Meischke, Amsterdam) 1923; Om de stilte (Boosten en Stols, Maastricht) 1924.

G.A. VAN KLINKENBERG.

De cactus, (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1932.

HALBO C. KOOL.

De tooverformule (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1930; Scherven (De Spieghel, Amsterdam) 1932; Het Pierement (zonder uitgever en z.j.) door Community Singing (Kool, Noordstar, Pareau en Poort).

ALBERT KUYLE.

Seinen (Dekker en van de Vegt en J.W. van Leeuwen, Utrecht/Nijmegen) 1925; Songs of Kalua (Leiter Nypels, Maastricht) 1927. Eigen naam: Louis Kuitenbrouwer.

JO LANDHEER.

Golven (A.A.M. Stols, 's-Gravenhage) 1925; Golven (idem) 1930.

JEF LAST.

Bakboordslichten (Ontwikkeling, Amsterdam) 1927; Kameraden (W.L. en J. Brusse, Rotterdam) 1930; Branding (Van Loghum Slaterus, Arnhem) 1930; Verleden tijd (W.L. en J. Brusse, Rotterdam) 1932; Twee werelden (idem) 1933.

AART VAN DER LEEUW.

Liederen en balladen (W. Versluys, Amsterdam) 1911; Herscheppingen (idem) 1916; Opvluchten (C.A. Mees, Santpoort) 1922; Het aardsche paradijs (idem) 1927.

FREEK VAN LEEUWEN.

Uitverkoop (Links-Richten, den Haag) 1932.

MARTIN LEOPOLD.

Hunkering (Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1930.

AIME DE MAREST.

De Wassenaar (N.V. De Standaard, Brussel) 1929; Het brandglas (A.A.M. Stols, Brussel) 1931.

H. MARSMAN.

Brieven (10 ex. in handschrift); Verzen (J. Ploegsma, Zeist) 1923; Penthesilea (Palladium, Arnhem) 1925; Paradise regained (De Gemeenschap, Utrecht) 1927; Witte vrouwen (idem) 1930. Voorpost, oude gedichten (A.A.M. Stols, Brussel en Maastricht) 1931.

W. DE MERODE.

Gestalten en stemmingen (P. Noordhoff, Groningen) 1916; De overgave (E.J. Bosch, Baarn) 1919; Het kostbare bloed (Van Loghum Slaterus, Arnhem) 1922; Kwatrijnen (De Gulden Ster, Amsterdam) 1923; Het heilig licht (E.J. Bosch, Baarn) 1923; Ganymedes (De Gulden Ster, Amsterdam) 1924; De rozenhof, kwatrijnen (idem) 1925; De donkere bloei (Mij. Holland, Amsterdam) 1926; De verloren zoon (idem) 1928; De lichtstreep (idem) 1929; De steile tocht (idem) 1930; Laudate Dominum (De Pauw, Culemborg) 1931; Omar Khayyam, kwatrijnen, vertaald (idem) 1931; Langs den heirweg (J.H. Kok, Kampen) 1932.

Eigen naam: W.E. Keuning.

ERNST MICHEL.

't Mes (Uitg. Oisterwijk, Oisterwijk) 1928; Zwarte verzen (De Christophore, Amsterdam) 1929; Ex Paradiso (idem) 1931; Marianapolis (idem, Malden) 1931.

RICHARD MINNE.

De dichters van 't Fonteintje (Boosten en Stols, Maastricht) 1924; In den zoeten inval (R. Herreman en M. Roelants, Brussel) 1927.

WIES MOENS.

De boodschap (De Sikkels, Antwerpen) 1920; De tocht (idem) 1920; Verzen, 3e uitgave van De boodschap en 2e van De tocht, (idem) 1921; Opgangen (idem) 1922; Landing (idem) 1923; Poëzie (C.A. Mees, Santpoort) 1930.

A.J. MUSSCHE.

De twee vaderlanden (Van Loghum Slaterus, Arnhem) 1927.

M. NIJHOFF.

De wandelaar (Per le nozze uitgaaf) 1916; De wandelaar (W. Versluys, Amsterdam) 1916; Pierrot aan de lantaarn (J. van Krimpen, den Haag) 1919; Vormen (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1924; De twee duiven, vertaald naar Lafontaine, opgenomen in De pen op papier (Joh. Enschedé en Zonen, Haarlem) 1927; De vliegende Hollander, een waterfeestspel (S.C. van Doesburgh, Leiden) 1930; De geschiedenis van den soldaat vertaald naar C.F. Ramuz (A.A.M. Stols, Brussel en Maastricht) 1930; Storm, vertaald naar Shakespeare (idem) 1930.

JAN VAN NIJLEN.

Verzen (Ned. Boekhandel, Antwerpen) 1906; Het licht (C.A.J. van Dishoeck, Bussum), 1909; Naar 't geluk (De Zilverdistel, den Haag) 1911; Negen verzen (Apeldoorn) 1914; Het aangezicht der aarde (Palladium, Arnhem) 1932; De lokstem en andere gedichten (A.A.M. Stols, den Haag) 1924; Zeven gedichten (Boosten en Stols, Maastricht) 1924; De lokstem en andere gedichten, waarin opgenomen de Zeven gedichten (A.A.M. Stols, Maastricht) 1925; De vogel Phoenix (idem) 1928; 'Heimwee naar het Zuiden', bloemlezing door E. du Perron. (Eigen uitgave, Gistoux) 1929.

J.C. NOORDSTAR.

De zwanen en andere gedichten (Ebenhaëzer, Groningen) 1930. (Zie ook Kool.)

KAREL VAN DEN OEVER.

In schemergloed der morgenverte (Gilliams, Antwerpen) 1901; Van stille dingen (Delille, Maldeghem) 1904; Het drievuldig beeld (M. Boogaardt Jr., Krimpen) 1907; Godvruchtige maen-rijmen (Neerlandia, Antwerpen) 1911; De zilveren flambouw (Mercurius, Leiden/Antwerpen) 1918; Verzen uit oorlogstijd, 1914-1919 (Teulings' Uitg. Mij., den Bosch) 1919; Lof van Antwerpen (Mercurius, Leiden en Schalekamp, v.d. Grampel en Bakker, Amsterdam) 1920; De betooverde heide (Mercurius, Antwerpen) 1921; Het open luik (De Sikkel, Antwerpen) 1922; Schaduw der vleugelen (Centrale boekhandel Neerlandia, Antwerpen) 1923; De heilige berg (Romen en Zn., Roermond) 1925; Keur uit de verzen van K. v.d. Oever (De Pelgrim, Averbode) 1926; Paviljoen (Leeslust, Antwerpen) 1927.

A.J.D. VAN OOSTEN.

His Masters Voice (C.A. Mees, Santpoort) 1929; Vuurwerk (De Gemeenschap, Utrecht) 1930; De intocht (Uitg. Mij. Holland, Amsterdam) 1930; De wonderlijke weg (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1932.

PAUL VAN OSTAYEN.

Music-Hall (Gust. Janssens, Antwerpen) 1916; Het sienjaal (Het Sienjaal, Antwerpen) 1918; De bezette stad (idem) 1921; Gedichten (De Sikkel, Antwerpen) z.j. 1928.

FRANÇOIS PAUWELS.

Het heksenlied vertaald naar Von Wildenbruch (J.M. Meulenhoff en Co., Amsterdam) 1907?; Verzen (M. Boogaardt Jr., Krimpen a.d. Lek) 1908; Het kristallen masker (P. den Boer, Utrecht) 1911; Enkele verzen (Ned. Bibliotheek, Amsterdam) 1916; Fantomen (J.M. Meulenhoff, Amsterdam) 1919; Tziganen (idem) 1924; Verzamelde

gedichten (Scheltens en Giltay, Amsterdam) 1928; Morgen, sonnettencyclus (Em. Querido, Amsterdam) 1931.

E. DU PERRON.

De behouden prullemand, verzen van 1915-1922 (Eigen uitgave); Kwartier per dag, reisjournaal van Duco Perkens (De Driehoek, Antwerpen) 1924; Filter, 49 kwatrijnen van Duco Perkens (R. Simonson, Brussel) 1924; Bij gebrek aan ernst, zijnde de verzamelde werken van Duco Perkens, uitgegeven door E. du Perron (W.N. Dinger, Bussum) 1925; Het bozige boekje (A.A.M. Stols, Maastricht) 1926; Poging tot afstand (W.N. Dinger, Bussum) 1927; Alle de rozen, 6 sonnetten ingelijst door proza (Breuer, Brussel) 1927; Parlando (A.A.M. Stols, Maastricht en Brussel) 1930; Mikrochaos, verzamelde gedichten (idem) 1932.

JAN PRINS.

Tochten (W. Versluys, Amsterdam) 1911; Getijden (idem) 1917; Verschijningen (idem) 1924; Indische gedichten, bijeengebracht naar aanleiding van de tentoonstelling Ned.-Indië in de letterkunde, gehouden te 's-Gravenhage in den zomer van 1932 (Joh. Enschedé en Zonen, Haarlem) 1932.

Eigen naam: C.L. Schepp.

MIEN PROOST.

Het middelbaar onderwijs (De Gemeenschap, Utrecht) 1929.

Eigen naam de heer H. Klomp (opgave der R.K. Openbare Leeszaal en Bibliotheek in den Haag).

ELISABETH REITSMA.

Lichtende verten (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1925; Van levens droom (idem) 1922; In aedibus amoris, in samenwerking met Jan H. Eekhout (idem) 1930; Zingende golven (idem) 1930.

MAURICE ROELANTS.

Eros, in samenwerking met R. Herreman (Plantin, Gent) 1914; De kom der loutering (De Nieuwe Boekhandel, Brussel) 1918; De dichters van 't Fonteintje (Boosten en Stols, Maastricht) 1924; Het verzaken (A.A.M. Stols, Brussel en Maastricht) 1930.

PAUL ROGGHE.

Uit 's levens koorts (Uitgeverij Steenlandt, Kortrijk) 1931.

A. ROLAND HOLST.

Verzen (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1911; De belijdenis van de stilte (idem) 1913; Koning Lear, vertaald naar Shakespeare (Mij. voor Goede en Goedkoope Lectuur, Amsterdam) 1913; Voorbij de wegen (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1920; De wilde kim (idem) 1925; Ex Tenebris Mundi (Joh. Enschedé en Zonen, Haarlem) 1926; Het

Elysisch verlangen, gevolgd door een Iersche sage in verzen: De zeetocht van Bran, zoon van Febal (A.A.M. Stols, Brussel) 1928; Richard III, vertaald naar Shakespeare (idem) 1929; Disjecta membra (Gistoux) 1929; De Vagebond (Ver. tot bevordering der Grafische Kunst) 1930.

H.W. SANDBERG.

Schaduw (Em. Querido, Amsterdam) 1931.

NINE VAN DER SCHAAF.

Poëzie (C.A. Mees, Voorschoten) 1919; Naar het onzichtbare (C.A. Mees, Santpoort) 1929.

J.C. VAN SCHAGEN.

Narrenwijsheid (Palladium, Arnhem) 1925; Litanie (De Gemeenschap, Utrecht) 1928.

H. SCHOLTE.

Refereinen, in samenwerking met Jan R.Th. Campert (P.N. van Kampen, Amsterdam) 1922; Chrysantheem (J. Clausen, Amsterdam) 1923; Intermezzo (A.A.M. Stols, Maastricht) 1927.

JAC. SCHREURS.

Voorjaar (Drukkerij Dante Alighieri, Castricum) 1922; Voor u alleen (idem) 1922; De bloeiende wijnstok (idem) 1924; Omnis terra (De Gemeenschap, Utrecht) 1932.

AGATHA SEGER.

Verzen (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1927; Verzen, tweede bundel (idem) 1927.

J. SLAUERHOFF.

Archipel (P.N. van Kampen, Amsterdam) 1923; Clair Obscur (Palladium, Arnhem) 1927; Eldorado (C.A.J. van Dishoeck, Bussum) 1928; Oost-Azië, onder het pseudoniem John Ravenswood (De Gemeenschap, Utrecht) 1928; Fleurs de Marécage (A.A.M. Stols, Brussel) 1929; Serenade (idem) 1930; Saturnus (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1930; Yoeng Poe Tsjoeng (A.A.M. Stols, Maastricht en Brussel) 1930.

GABRIEL SMIT.

Voorspel (A.A.M. Stols, Brussel en Maastricht) 1931; Weerklank (Leiter Nijpels, Maastricht) 1932; Requiem in memoriam matris (A.A.M. Stols, Maastricht) 1932.

W.A.P. SMIT.

Feesten van 't jaar (Uitg. Mij. Holland) 1927.

J.H. SPEENHOFF.

Liedjes, wijzen en prentjes (W.L. en J. Brusse, Rotterdam) 1903 e.v. jaren, 10 bundels; Soldatenliedjes (idem) 1916; Honderdtien krekkelzangen (Van Holkema en Warendorf, Amsterdam) 1918.

J.J. DE STOPPELAAR.

De parelduiker (C.M.B. Dixon en Co., Apeldoorn) 1912; Het groote avontuur (idem) 1919; Het verlost verlangen (C.A. Mees, Santpoort) 1930.

GARMT STUIVELING.

Elementen (N.V. Arbeiderspers, Amsterdam) 1931.

MAURITS UYLDERT.

Naar het leven (W. Versluys, Amsterdam) 1906; De tuinen van liefde en dood (idem) 1913; Het lied der zeven hemelen (C.A. Mees, Santpoort) 1923; De glazen bol (idem) 1926.

BERNARD VERHOEVEN.

Van schijn en schemer (N.V. van Mastrigt en Verhoeven, Arnhem) 1917; De voorhof (Het Ned. Boekhuis, Tilburg) 1921; Verzen (Drukkerij Dante Alighieri, Castricum) 1922; De pelgrim (Boosten en Stols, Maastricht) 1924.

S. VESTDIJK.

Verzen (De Spieghel, Amsterdam) 1932. Berijmd palet (De Waalburgh, Blaricum) 1933.

PAUL VLEMMINX.

Den hof der jonkheid (Het Venster, Nijmegen) 1931.

URBAIN VAN DE VOORDE.

De haard der ziel (Excelsior, Brugge) 1921; Diepere krachten (idem) 1924; Het donker vuur (De Sikkels, Antwerpen en C.A. Mees, Santpoort) 1929; Per umbram vitae (idem) 1929.

IS. P. DE VOOYS.

Van de armen (W. Versluys, Amsterdam) 1903; Achter de taak (C.A. Mees, Santpoort) 1928.

MARGOT VOS.

De nieuwe lent' (Em. Querido, Amsterdam) 1923; De dienende maagd (idem) 1924; Intermezzo (De Waelburgh, Blaricum) 1925; Meiregen een bundel kinderverzen met prenten van Raoul Hynckes (Em. Querido, Amsterdam) 1925; Vlammeende verten (idem) 1926; De lichte uren (idem) 1928; De windharp (De Waelburgh, Blaricum) 1932.

MARIE VOS.

Opgang (Em. Querido, Amsterdam) 1925; Bloei (idem) 1927; Roode

geranium (idem) 1928; Met heel ons hart (Arbeiders Jeugd Centrale, Amsterdam) 1929.

HENDRIK DE VRIES.

Het gat in Mars en het Milagrat (niet in den handel); De nacht (Dixon en Co., Apeldoorn) 1920; Vlamrood (Van Munsters Uitg. Mij., Amsterdam) 1921; Lofzangen (De Gulden Ster, Amsterdam) 1923; Silenen (Hyman, Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem) 1928; Spaansche volksliederen (idem) 1931; Stormfakkels, (De Spieghele, Amsterdam) 1932.

THEUN DE VRIES.

Terugkeer (A.A.M. Stols, Maastricht) 1927; De vervreemding (De Waelburgh, Blaricum) 1928; Westersche nachten (De Gemeenschap, Utrecht) 1930; Sheherezade (Leiter Nypels, Maastricht) 1932; Sneeuw op de Fudsj, Japansche motieven (Marnix-Pers, Amsterdam) 1932.

VICTOR E. VAN VRIESLAND.

Voorwaardelijk uitzicht (Em. Querido, Amsterdam) 1929.

KAREL WASCH.

Gedichten (C.A. Mees, Santpoort) 1929.

J.W.F. WERUMEUS BUNING.

In memoriam (Palladium, Arnhem) 1921; Enkele gedichten (idem) 1924; Voorbarig berijmde ruzie (A.A.M. Stols, 's-Gravenhage) 1925; Dood en leven (Em. Querido, Amsterdam) 1926; Hemel en aarde (idem) 1927; Gedichten (Joh. Enschedé en Zonen, Haarlem) 1929; Maria Lecina, een lied in honderd verzen (Em. Querido, Amsterdam) 1932.

GERARD WIJDEVELD.

Het vaderland (De Gemeenschap, Utrecht) 1930.